

ALICE A. BAILEY

**UNDERVISNING
I DEN NYE TIDSALDER**

Alice A. Bailey

Udkommet på dansk:

Nationernes Skæbne, 1982
En kompilation om seksualitet, 1988
Esoterisk Psykologi, bind I, 1989
Døden – det store eventyr (kompilation), 1990
Blændværk – et verdensproblem, 1991
Hierarkiets fremtræden, ashramernes eksternealisering, 1992
Esoterisk Psykologi, bind II, 1993
Kristi Tilsynekomst, 2. udgave, 1994
Undervisning i den nye tidsalder, 2. udgave, 1994
Herkules' arbejder, en astrologisk fortolkning, 1995
Fra intellekt til intuition, 1995
En afhandling om Kosmisk Ild, 1996
Telepati og det æteriske legeme, 2. udgave, 1996
Stof til eftertanke (kompilation), 1996
Den syvende stråle (kompilation), 1997
Breve om Okkult Meditation, 1997
Sjælen, livets kvalitet (kompilation), 1998
Sjælens lys, Patanjalis Yoga Sutraer, 1998
En afhandling om Hvid Magi, 2. udgave, 1998
Sindslidelser (kompilation), 1998
Strålerne og Indvielserne, 1998
Menneskehedens problemer, 1999
Discipelskab i den nye tidsalder, bind I, 1999
De syv stråler (kompilation), 1999
Indvielse, menneskelig og solar, 2. udgave, 2000
Karma og Dharma (kompilation), 2000
Reinkarnation (kompilation), 2001
Fra Betlehem til Golgata, Jesu indvielser, 2001
Tjeneste for menneskeheden (kompilation), 2002
Esoterisk Astrologi, 2. udgave, 2003
Discipelskab i den nye tidsalder, bind II, 2004
Esoterisk Healing, 2. udgave, 2007

Alice A. Bailey

Undervisning i den nye tidsalder

2. reviderede udgave

ESOTERISK CENTER FORLAG

Undervisning i den nye tidsalder

Originaltitel: Education in the New Age

© Copyright 1954 by Lucis Press Ltd., Genève, London, New York

1. udgave Borgens Forlag 1979

2. reviderede udgave © Esoterisk Center Forlag 1994

Trykt hos Narayana Press, Gylling

ISBN 87-88365-21-2

Oversættelsen er et gruppearbejde

www.shop-ecf.dk

info@shop-ecf.dk

Indhold

	Side
Forord.	<u>7</u>
Uddrag af Tibetanerens erklæring.	<u>15</u>
<u>1. kapitel</u>	
Den ny undervisnings mål.	<u>17</u>
Indledende bemærkninger.	<u>17</u>
Nogle spørgsmål besvaret.	<u>23</u>
Teori, metoder og mål.	<u>29</u>
Koordination og integration.	<u>42</u>
<u>2. kapitel</u>	
Menneskehedens kulturelle udvikling.	<u>51</u>
Civilisation og kultur.	<u>51</u>
Udviklingsforløbet.	<u>64</u>
Esoterismens natur.	<u>70</u>
<u>3. kapitel</u>	
Det næste skridt i menneskehedens mentale udvikling.	<u>81</u>
Den nuværende overgangsperiode.	<u>81</u>
Vandbærerens tidsalder.	<u>104</u>
<u>4. kapitel</u>	
Det enkelte menneskes kultur.	<u>107</u>
Samfundsborgerskab.	<u>108</u>
Verdenssituationen og ideologierne.	<u>114</u>
Årsager til den nuværende verdensuro.	<u>122</u>
Forældreskab.	<u>130</u>
Tendenser, der angiver den fremtidige udvikling.	<u>138</u>
Personlighedskontrol.	<u>144</u>
<u>5. kapitel</u>	
Antahkarana videnskaben.	<u>147</u>
Sammenfattende oversigt.	<u>153</u>
Register.	<u>159</u>

Forord

Udviklingstendenser i en verdenskrise

Denne bog om undervisningsfilosofi kommer i en krisetid, for dyb uro, med hensyn til bevarelse og udvikling af menneskelige værdier, præger i dag al kritisk tænkning inden for undervisningsområdet. Kan vi opretholde vor demokratiske individualisme på trods af de standardiserende kræfter i Vestens maskinelle civilisation, som også kan opsluge Østens verden? Kan vi afværge den totalitarisme, som forguder materialismen i en stadig mere industrialiseret kultur?

I maj måned i år (1953) deltog jeg i et to-dages seminar i Chicago, arrangeret af *The Centre for the Study of Liberal Education for Adults*, en underafdeling af Ford Foundation, der blev oprettet som et udtryk for den i vor tid voksende bekymring for vor civilisations åndelige grundlag. I beskrivelsen af det problem, som vor gruppe skulle undersøge: *Uddannelse, respektive opdragelse i et demokratisk samfund*, hed det bl.a.:

»Uddannelse må imødekomme den menneskelige ånds behov. Den må hjælpe mennesker til at udvikle en tilfredsstillende personlig filosofi og sans for værdier, kultivere deres smag for litteratur, musik og kunst og opøve evnen til at analysere problemer og komme til gennemtænkte konklusioner.«

I denne erklæring ligger der et krav om en nyvurdering af vor uddannelsesteori og praksis. Et overblik over den igangværende udvikling viser, at de professionelle pædagoger endelig *er* begyndt at udforme en fælles filosofi og *er* bevidst ved at stræbe efter udformningen af en undervisningsteori, som vil egne sig for den nye verden, der nu er ved at bryde frem. I en sådan filosofi må tre fundamentale behov tilgodeses:

1. en *psykologisk teori* om det menneske, der skal »opdrages og uddannes«;
2. en *social teori*, om hvilket samfund man vil forsøge at skabe eller bevare som et passende grundlag for de kulturelle idealer, der forkyndes;

3. et *verdensbillede eller en kosmologi*, en teori om menneskets plads i universet, hvori mennesket både er tilskuer og aktør.

Vor opgave er at opnå en art altomfattende syntese, sådan som marxismen og neo-skolastikken giver deres tilhængere, men gennem de frit valgte samarbejdsmetoder, som Dewey er talsmand for. Stort set vil et sådant verdensbillede muliggøre en planetarisk civilisation ved at integrere alle de tid- og rumoverskridende sandheder om mennesket og universet, som vi kan uddrage af alle regionale kulturer, således som de har udfoldet sig på bestemte tider og steder. Disse universelle principper vil da angive normerne for den *nye tidsalders undervisning*, som Tibetanneren kalder det.

Verden i dag lider af en kulturel provinsialisme, som dels er baseret på den vestlige verdens udadrettede holdning, dvs. objektivisme, dels på orientens indadskuende subjektivisme. Begge disse civilisationer har i deres ekstreme former overbalance i deres egen retning. Mennesket må for at leve harmonisk integrere begge disse idealer og derved opnå helhed for sig selv og hans verden. Dette er, forekommer det mig, et vigtigt tema i det foreliggende værk.

I fremtiden vil midlet mod de sociale skismer og psykologiske spaltninger, som har hæmmet og modarbejdet vore moderne bestræbelser på at nå ud over menneskehedens splittelse, ligge i en genoprettelse af *enhed i de principper*, hvorpå en integrering af de menneskelige værdier og fremskridt kan forsøges etableret. Uddannelsens aspekter af en sådan udvikling er tydelige. Som Tibetanneren antyder, må vi på subjektivt niveau sørge for at genskabe syntesen af den menneskelige personlighed og overvinde den dobbelte bevidsthed, som er et resultat af den kulturelle spaltning, der gjorde »selvfornægtelse« til den altdominerende idé i orientens fredelige civilisation og den aggressive »individualisme« til idealet for mennesket i Vesten. Følgelig behøver vi ikke alene et verdensforbunds politiske syntese, i hvilken den østlige og vestlige hemisfære fungerer som højre og venstre hjernedel i en menneskehjerne, med verdenshjernen som skæ-

ringspunkt for planetariske nerver, men vi behøver også en planetarisk levemåde, en planetarisk etik og en planetarisk måde at føle på for at opnå den vældige handlekraft, der kræves af os til de store opgaver, der venter os.

Tiden er *nu* inde til at genforene den subjektive og den objektive, den indadvendte og den udadvendte civilisation for at opnå en stor kulturel orkestrering. Japan var ikke aggressiv, før det tog ved lære af Vesten. Før dets døre blev tvunget op, var dets kunst og filosofi helt i samklang med orientalsk tradition. Da Japan annekterede Vestens teknologi, kastede det sin gamle kultur overbord. Hvad der skete i Japan kan ske i resten af orienten; men Japan var et relativt lille land, mens Kina og Indien og deres naboer er store og folkerige. Himlen hjælpe os, hvis de følger Japans eksempel, og historien gentager sig hos dem. Vore bestræbelser på at genforene verden må – gennem vore egne anstrengelser for at forstå og værdsætte – omfatte en appel til orienten om at bevare og udvikle de fundamentale værdier i deres egne regionale kulturer. Mens Vesten søger efter principperne for et fredeligt og frugtbart liv, kan Østen give os en modvægt til vor aggressive materialisme.

Hvis denne nye syntese skal genoprette kulturel og åndelig enhed i menneskeheden, må den vestlige verden lære sig ydmyghed, når den vender sig til orienten. Den orientalske verden vil på grund af sit indre væsen ikke have den fysiske energi til at komme til Vesten. Vi vesterlændinge drog til det fjerne Østen i vor søgen efter et marked – et afsætningsmarked for produkterne af vort mekaniske snilde. Vi må nu vende tilbage til vor egen verden, magnetiseret af Østens subjektive energier og med bevidstheden herom. Vor aggressive, kommercielle indtrængen i orientens lande og folkeslag har resulteret i, at Østens litteratur, filosofi og kunst er bragt til Vesten som en helt uventet gevinst. Vi kan, hvis vi vil, gøre brug af den vældige orientalske kulturarv, som er tilgængelig for os, selv i vore lokale biblioteker.

Vor mulighed for at overleve i denne højt polariserede verden ligger i en vældig indsats for at opnå en syntese af de to kulturer, *mens der endnu er tid*. Skulle orienten ikke indrømme os denne

tid og beslutte at møde os på vort eget niveau, kan det betyde *enden* på historien for os alle, øst som vest.

Gennem vor industrielle og ekspansive tidsalder har det vist sig, at Vestens filosofi, kunst og videnskab i stadig stigende grad er blevet gennemsyret af den orientalske tankes gennemtrængende kraft. Psykosomatisk medicin, parapsykologi, Jungs analytiske psykologi er kun nogle få eksempler på vor tids indadrettede forskning. Genindsættelsen af den åndelige faktor i livet og i uddannelsen er mere end en genopblussen af nogle af fortidens former for kristen ideologi.

I den nye tids undervisning vil den type øst-vest filosofi, som Tibetaneren fremlægger, finde sin rette plads. Her har vi de væsentlige bestanddele af en fuldstændig teori:

- a. *Subjektiv planlægning*, en teori om individets personlige, skabende selvudvikling.
- b. *Objektiv planlægning*, en teori om et godt samfund for mennesket at leve i.

De psykologiske og sociale aspekter af den nye tidsalders undervisning må fremlægges så klart som muligt. Det næste skridt er at prøve princippernes holdbarhed i praksis. Denne afprøvning må ske gennem fremgangsmåder, der er relevante for den hinduistiske psykologi snarere end gennem vesterlandske positivistiske metoder. Indtil dette program virkelig er afprøvet, er det spild af tid at have forudfattede meninger om resultaterne. Endnu har vi ingen grund til at anse den gamle orientalske og den moderne vesterlandske metode for to alternativer, der udelukker hinanden. I nogle tilfælde er der kun tale om to »sprog« til at formulere universelle sandheder om den menneskelige natur, og vi står ikke over for en antitese, dvs. et enten-eller. Oversættelse de to sprog imellem kan formindske det fremmedartede i terminologierne. Fx er Tibetanerens tese, at »meditation er at tænke tingene igennem« en god Dewey-doktrin. Når de fremmedartede elementer reduceres, lettes forståelsen.

At det forskningsprojekt, som her kort er skitseret, ikke er vage filosofiske fantasier, men en tvingende nødvendighed lige

nu, viser et dokument, UNESCO's departement for kulturelle anliggender har udfærdiget, og hvori vort emne formuleres på følgende måde: »Begrebet menneske og uddannelsesfilosofi i øst og vest.« Heri hedder det:

»UNESCO kunne ikke forholde sig passivt over for dette problem (i øst og vest), men var nødt til at se det i øjnene, sådan som tilstandene i verden har udviklet sig gennem en stadig tiltagende forenende proces, formindskelse af afstandene, teknologiens voksende betydning, alle folkenes gradvise opnåelse af politisk frihed og internationalt ansvar, og – frem for alt – den uro og forvirring, der råder mellem de *to* store civilisationer af i går, som nu er rede til at føde den *ene* civilisation af i morgen, men som dukker sig under truslen af en verdenskrise, der langt overstiger deres muligheder for kontrol.«

I en artikel i *The Free World* (Den Frie Verden) fra oktober 1944: »Vort mål er enhed«, beklager dr. Albert Einstein »den odiøse materialistiske holdning til livet, som afføder en altdominerende, hæmningsløs selvished«. Men hvordan skal denne materialisme og selvished i vor kultur ændres? Ved hjælp af opmålinger i relativitetsteoriens mangfoldighed af rum-tidsdimensioner? Det ville være en kold trøst fra et varmt hjerte, og Einstein tilbyder os da heller ikke denne udvej eller peger på nogen klar løsning. Den enkle sandhed er, at den eneste modvægt til »materialisme« er »idealisme«, og denne må komme fra selve videnskabens hjerte som en naturlig udvikling. Forskere, som kender videnskabens resultater, må tage vor viden om naturen og tilvejebringe en syntese af integrerede principper, der skaber en kosmologi, som er i samklang med Pythagoras, Platon og Bruno, et verdensbillede, der svarer til Østens filosofiske panteisme, hvor mennesket kan føle ærbødighed for naturen, fordi naturen fortjener ærbødighed og ærefrygt. En humanisme, der udelukkende er antropocentrisk, er uligevægtig og har behov for en verdensfilosofi, hvori det uendelige og evige kosmos udgør den anden pol af den akse, hvorom den nye syntese kan bevæge og udvide sig.

Der er et middel mod »det moderne menneskes sygdom«, og mange af dets bestanddele findes i denne bog om fremtidens undervisning. Iværksættelsen af de involverede principper er menneskehedens egen opgave. At teorierne ikke er hinsides forståelse og behov hos samtidens pædagoger, viser den omstændighed, at der allerede mange steder er taget skridt til eksperimenter i undervisningen som udtryk for dette behov for syntese. Som eksempel på denne udvikling er der »selfsurvey« projektet, støttet af Ford Fonden, hvor der blev fremsat forslag om en afdeling for integrerede studier ved Pittsburgh Universitet. I oplægget til dette eksperiment hedder det bl.a.:

»Det er blevet foreslået, at en ny afdeling *ud over* de tre eksisterende fakulteter humaniora, sociologi og naturvidenskab, som adskiller sig fra de eksisterende afdelinger inden for disse områder, bliver oprettet ved Pittsburgh Universitet. Den nye afdeling skal hedde Afdelingen for Sammenfattende Studier, Department of Unified Studies. Den skal beskæftige sig med det indbyrdes forhold mellem de forskellige discipliner, som allerede eksisterer i universitetets studietilbud. Hovedformålet er at opdyrke evnen til syntese, dvs. helhedstænkning eller sammenfattende tænkning og finde eller skabe et reservoir af visdom til hjælp for den menneskelige udvikling og personlige selvudvikling.«

»Da sammenfattende fortolkning og helhedsforståelse ikke er en videnskab i sig selv, men en sammenfattende oversigt og forståelse af en række allerede givne begreber og principper, vil denne afdeling ikke give nogen universitetsgrad i sit eget 'fag' eller område. Afdelingen for sammenfattende studier er hovedsagelig en serviceafdeling for studerende og fakultetsmedlemmer, som udvider deres primære (men ikke mere betydningsfulde) aktiviteter inden for dette specialiserede studieområde.«

»Indtil i dag har der kun været ringe behov for et sådant supplement til vore højere læresteder. Men med det tiltagende omfang af vort specialiserede kundskabsområde – indtil et punkt, hvor vi har begravet os selv under bjerge af informationer og kendsgerninger – er tiden inde til at tage den opgave alvor-

ligt: at finde ud af, hvad al denne viden betyder. Hvis universitetet ikke kan skabe en syntese af alt det, der kan udledes af den moderne viden, må det frasige sig sin historiske rolle som stedet, hvor oplyste individer, der søger det, der gavner et værdifuldt liv, kan få tilbudt universelle principper. Dette påtrængende behov nødvendiggør nu en klar og tydelig formulering og anerkendelse, hvis vi bevidst skal kunne give en løsning på problemet.«

»Generelt er formålet med *lærdommens fremgang* (for at bruge Bacons udtryk) at kaste lys over fire fundamentale spørgsmål med hensyn til den menneskelige eksistens:

1. Hvad er et menneske?
2. Hvordan er det fysiske univers (kosmos), som mennesket beboder?
3. Gennem hvilke udviklingsprocesser opstod menneskearterne i naturen, således at mennesket kunne blive det selvbevidste og skabende enkeltvæsen, han nu er?
4. Med nogen viden om kosmos og den menneskelige natur: hvilken form for samfund er bedst egnet til menneskets fortsatte selvudvikling?

For at søge svarene på disse spørgsmål og give de studerende den stimulering og de nødvendige data til formuleringen af deres egne svar vil lærerne i afdelingen for sammenfattende studier ikke stå frem som eksperter i integrering. Sammen med interesserede studenter vil fakultetets medlemmer være *søgere efter syntese*. For at illustrere de forskellige påtænkte kurser foreslås følgende muligheder:

1. Kundskabens sociologi.
2. Det indbyrdes forhold mellem religion, filosofi, videnskab og kunst.
3. Informationsteori, kybernetik og semantik.
4. Videnskabens historie og filosofi.
5. Den demokratiske styreform (ideologis) historie og forudsætninger.

6. Biologiens, sociologiens og psykiatriens bidrag til menneskehedens velfærd og fremskridt.
7. Enhed i viden.
8. Udviklingen af værdisystemer fra primitive kulturer til moderne industriel civilisation.

Den første forudsætning for alle sådanne kurser er, at de skal forbinde ikke mindre end tre såkaldte studieområder. På den måde vil de studerende og fakultetet blive opmuntret til at søge efter en sammenfattende vision – og 'se livet som en helhed'.«

Tibetanerens grundlæggende principper eller sædtanker vil finde en forberedt jordbund i sådanne eksperimentelle områder.

Oliver L. Reiser

Det Filosofiske Fakultet
Pittsburgh Universitet
Pittsburgh, Pennsylvania, USA

Uddrag af Tibetanerens erklæring

Det er tilstrækkeligt at sige, at jeg er en tibetansk discipel af en bestemt grad, og det siger jer kun lidt, for alle er disciple fra den mest beskedne aspirant op til og hinsides Kristus selv. Jeg lever ved Tibets grænse og i et fysisk legeme ligesom alle andre mennesker. Undertiden, når mine øvrige pligter tillader det, leder jeg (eksoterisk set) en stor gruppe tibetanske lamaer. Dette er årsag til det forlydende, at jeg er abbed for dette særlige lamakloster. De, der er forbundet med mig i Hierarkiets arbejde (og alle sande disciple deltager i dette arbejde), kender mig under et andet navn og embede. A.A.B. ved hvem jeg er, og kender to af mine navne.

Jeg er en af jeres brødre, som er vandret et lille stykke længere ad vejen end den almindelige studerende, og som derfor har påtaget sig et større ansvar. Jeg har stridt og kæmpet mig frem til mere lys end det, aspiranter kender, som læser disse linjer, og derfor må jeg nødvendigvis virke som overbringer af lyset. Jeg er ikke en gammel mand efter lærernes opfattelse, og dog er jeg heller ikke ung og uerfaren. Mit arbejde er at undervise og udbrede kendskabet til den urgamle visdom, hvor som helst jeg finder genklang, og det har jeg gjort i mange år. Jeg søger også at være til støtte for mestrene M. og K.H., når som helst lejlighed gives, for i lang tid har jeg været forbundet med dem og tilknyttet deres arbejde. I det ovennævnte har jeg meddelt jer meget, men intet, som kunne give anledning til den tåbelige tilbedelse og blinde lydighed, som følelsesfulde aspiranter udviser over for den guru og mester, de endnu er ude af stand til at kontakte. Ej heller vil de få den ønskede kontakt, før de har forvandlet deres emotionelle tilbedelse til uselvisk tjeneste for menneskeheden – ikke for mesteren.

De bøger, jeg har skrevet, er sendt ud uden krav på anerkendelse. De kan være korrekte, sande og nyttige eller ikke; det er jer, der skal efterprøve deres sandhed gennem praktisk anvendelse og opøvelse af intuition. Hverken jeg eller A.A.B. er det mindste interesseret i at få dem erklæret for inspirerede skrifter,

eller at nogen (med tilbageholdt åndedræt) skal omtale dem som et af mestrenes værker. Hvis de fremlægger sandheden på en sådan måde, at den naturligt viderefører den lære, der allerede er givet til verden, og hvis den information, der gives, kan løfte den åndelige stræben og viljen til at tjene fra det emotionelle plan, op til det mentale (det plan hvor mestrene *kan* findes), vil formålet med dem være nået. Hvis den undervisning, der gives, finder genklang i de oplyste åndsarbejdere i verden og fremkalder glimt af intuition, lad da læren blive accepteret; men ellers ikke. Hvis disse udsagn kan bekræftes eller anses for sande ifølge loven om overensstemmelse, er det godt og rigtigt. Men skulle det ikke være tilfældet, da bør den studerende ikke acceptere det, der siges.

August 1934

1. KAPITEL

Den ny undervisnings mål

Indledende bemærkninger

Denne bog behandler tre forskellige aspekter af ét generelt emne: fremtidens nye undervisningsmetoder og ideer. Formålet er at belyse den menneskelige races kulturelle udfoldelse og overveje det næste skridt i menneskehedens mentale udvikling. Sand undervisning må være i samklang med fortiden, give spillerum for nutidige bestræbelser og tillige pege på nye muligheder for dem, der har opnået eller er ved at opnå de antydede mål. En åndelig fremtid må vises, det er det, som kræves nu.

Ordet »åndelig« refererer ikke til såkaldt religiøse spørgsmål. Alt, hvad der driver det menneskelige væsen fremad mod en eller anden form for udvikling – fysisk, følelsesmæssig, mental, intuitiv eller social – er, hvis den er udtryk for en højere kvalitet end menneskets nuværende stade, essentielt åndelig af natur og et tegn på, at det indre guddommelige væsen er levende. Menneskets ånd er udødelig, den eksisterer evigt, og progressivt, skridt for skridt og fra stadium til stadium på evolutionens vej, udfolder den uafbrudt og gradvist de guddommelige attributter og aspekter.

Vort generelle emnes tre punkter er:

1. *Fremtidens undervisningsteknik.*
2. *Antahkarana videnskaben.* Denne omhandler måden, hvorpå der bygges bro over den kløft, der eksisterer i menneskets bevidsthed mellem den almindelige menneskelige erfaringsverden, dvs. den trefoldige verden bestående af fysiske, emotionelle og mentale funktioner, og de højere plan af såkaldt åndelig udvikling, som er ideernes, den intuitive perceptions og den åndelige indsigt og forståelses verden.
3. *Metoder til bygning af antahkaranaen.* Dette fører til overvindelsen af de begrænsninger – fysiske og psykologiske – som

hindrer menneskets frie udfoldelse af hans iboende guddommelighed. Her kan vi kun lægge grunden til dette tredje punkt, fordi emnet involverer en avanceret meditation, hvis praksis man kun gradvis kan nærme sig. Jeg har behandlet meditation i mine andre bøger.

Man vil måske spørge, hvilken værdi det har at beskæftige sig med noget, der endnu ligger langt ude i fremtiden. Jeg må svare ved at minde om, at »som et menneske tænker, således er det«. Dette er en selvindlysende sandhed inden for okkultismen. Hvad der er sandt for den enkelte er også sandt for gruppen. Som en gruppe tænker, således vil den til sidst også handle. Efterhånden som gruppe-tankebølgerne trænger ind i menneskehedens mentale sfære, bliver mennesker påvirket, hvorved overgangen til nye måder at leve og udvikle sig på fremmes og lettes. Her søger jeg kun at give nogle kortfattede almindelige ideer, som skal tjene til at vise min tankes retning og det formål, jeg har for øje. Måske den letteste måde at gøre det på er at fremsætte visse forslag, som er af interesse, og som kan kaste lys over emnet.

I. Undervisning har op til vor tid drejet sig om at forbinde den forgangne historie, dvs. den menneskelige tænknings opnåede resultater på alle områder, med den menneskelige videns landvindinger indtil i dag. Den har beskæftiget sig med de former for videnskab, som fortiden har udviklet. Den har hovedsagelig været tilbageskuende og ikke fremadskuende. Jeg vil minde jer om, at jeg her generaliserer, og at der findes mange bemærkelsesværdige små undtagelser fra denne betragtning.

II. Undervisning har fortrinsvis drejet sig om at opøve den lavere tænkning, og et barns evner, med henblik på undervisning, er stort set blevet bedømt ud fra dets reaktion på den samlede informationsmængde, dvs. de indsamlede og ordnede data, der blev meddelt lidt efter lidt, sammenfattet og tilrettelagt, således at barnet var rustet til at tage konkurrencen op med hensyn til de informationer, andre mennesker besidder.

III. Undervisning har hidtil stort set været hukommelsestræning, men der er nu en vågnende forståelse for, at denne holdning må opgives. Barnet må tilegne sig de kendsgerninger, som racen tror er sande, som den har prøvet i fortiden og har fundet bæredygtige. Men hver tidsalder har desuden sin egen opfattelse af, hvad der er hensigtsmæssigt. Fiskenes tidsalder betonedede detaljer i bestræbelsen på at leve op til et følt ideal. Derfor har vi en historie, der handler om de metoder, hvorved stammer erhvervede national status gennem aggression, krig og erobringer. Dette blev regnet for en racemæssig bedrift.

Geografiundervisningen har været baseret på en lignende holdning, på en idé om ekspansion, og derigennem lærte barnet, hvordan mennesket, drevet af økonomiske og andre behov, har erobret territorier og tilegnet sig land. Dette er ligeledes og med rette blevet betragtet som en racemæssig bedrift. De forskellige grene af videnskaben betragtes også som erobring af territorier og områder i kundskabens rige og hyldes som en races bedrifter. Videnskabens erobringer, nationernes erobringer, territoriale erobringer er alle udtryk for Fiskenes tidsalder med dens idealisme, dens militarisme og dens separatisme på alle områder, religiøse, politiske og økonomiske. Men syntesens, inklusivitets og forståelsens tidsalder er nu over os, og Vandbærertidsalderens nye undervisningsmetoder vil så småt begynde at gennemtrænge menneskehedens aura.

IV. Undervisning er mere end hukommelsestræning og mere end det at informere et barn eller en voksen om fortiden og dens bedrifter. Disse faktorer har deres plads, og fortiden må studeres og forstås, for det nye gror ud af den – er dens blomst og frugt. Undervisning omfatter mere end undersøgelse af et emne og formuleringer af logiske konklusioner, der fører til hypoteser, som igen fører til nye undersøgelser og konklusioner. Undervisning er mere end en ærlig bestræbelse på at udruste børn eller voksne til at blive gode samfundsborgere, intelligente forældre og ikke en byrde for staten. Den har et langt videre sigte end at frembringe menneskelige væsener, der kan blive kommercielle aktiver og

ikke kommercielle passiver. Undervisningen har andre mål end at gøre livet behageligt og give mænd og kvinder en kultur, der tillader dem med interesse at tage del i alt, der vedrører de menneskelige anliggender i de tre verdener. Den er alt dette, men skulle være meget mere.

V. Undervisning har tre hovedformål, set fra den menneskelige udviklings synspunkt: Først må den, som mange allerede har forstået, gøre et menneske til en intelligent samfundsborger, en klog mor eller far og en selvbehersket personlighed; den må hjælpe mennesket til at udfylde sin plads i verden og at leve fredeligt og hjælpsomt i harmoni med sine naboer. Dernæst må den sætte ham i stand til at bygge bro over kløften mellem de forskellige aspekter af hans egen mentale natur, og her ligger hovedvægten af den vejledning, som jeg agter at give jer.

I esoterisk filosofi lærer vi, at der på mentalplanet findes tre aspekter af tænkeevnen eller sindet, dvs. af dette mentale væsen, som vi kalder mennesket. Disse tre aspekter udgør den vigtigste del af hans natur:

1. Hans lavere konkrete sind eller tænkeevne, det ræsonnerende princip. Det er dette aspekt af mennesket, undervisningen plejer at beskæftige sig med.
2. Tankens eller sindets søn, som vi kalder egoet eller sjælen. Dette er intelligensprincippet, og det har mange navne i den esoteriske litteratur som fx solengel, agnishvatta eller kristusprincippet osv. Dette aspekt har religionen i fortiden hævdet at beskæftige sig med.
3. Det højere abstrakte sind, ideernes vogter og det, som formidler indre oplysning til den lavere tænkeevne, når først denne er i forbindelse med sjælen. Denne verden af ideer har filosofien foregivet at beskæftige sig med.

Vi kan kalde disse tre aspekter:

- a. Det receptive sind, tænkeevnen, som psykologien befatter sig med.
- b. Det individualiserede sind, tankens søn.
- c. Det oplysende eller illuminerende sind, den højere tænkeevne.

Endelig må der bygges bro mellem den lavere tænkeevne og sjælen, og dette har menneskeheden mærkeligt nok altid vidst og derfor talt om at opnå »enhed«, »samklang« og at virkeliggøre »enhedsskabelse«. Det er altsammen et forsøg på at udtrykke denne intuitivt opfattede sandhed.

VI. Undervisning bør i den nye tidsalder også slå bro over kløften mellem sindets tre aspekter: mellem sjælen og den lavere tænkeevne, og dermed virkeliggøre enhedsskabelsen mellem sjæl og personlighed; desuden mellem den lavere tænkeevne, sjælen og den højere tænkeevne. Til dette er menneskeheden i dag rede. For første gang i menneskehedens historie kan dette brobygningsarbejde nu foregå på en relativ bred basis. Dette behøver jeg ikke at uddybe nærmere, for det vedrører den ældgamle visdoms tekniske detaljer, som jeg allerede har behandlet i mine andre bøger.

VII. Undervisning er derfor antahkaranaens videnskab. Denne videnskab og denne terminologi er den esoteriske måde at anskueliggøre kendsgerningen om brobygningens nødvendighed. Antahkaranaen er den bro, som mennesket bygger – gennem meditation, forståelse og sjælens magiske, skabende arbejde – mellem de tre aspekter af sindet eller tænkeevnen. Derfor vil hovedformålet med den fremtidige undervisning blive:

1. At koordinere og samstemme tænkeevnen og hjernen gennem en korrekt forståelse af menneskets indre konstitution, især af det æteriske legeme og kraftcentrene.
2. At bygge bro mellem hjerne-tænkeevne-sjæl og således skabe en integreret personlighed, som er et stadigt bedre udtryk for den iboende sjæl.

3. At bygge broen mellem den lavere tænkeevne, sjælen og den højere tænkeevne, således at en oplysning af personligheden bliver mulig.

VIII. Den sande undervisning er derfor videnskaben om at forbinde de forskellige dele af mennesket og tillige at forbinde ham med hans umiddelbare omgivelser og derefter med den større helhed, hvori han må udfylde sin plads. Hvert aspekt, betragtet som et lavere aspekt, kan altid blive et udtryk for det næste højere. Hermed har jeg udtrykt en fundamental sandhed, som ikke alene angiver målet, men også problemet for alle, der interesserer sig for undervisning. Problemet er rigtigt at kunne bedømme, hvor et menneskes opmærksomhed hovedsagelig er fokuseret, og hvor hans bevidsthed er centreret. Derefter må han skoles på en sådan måde, at det nuværende brændpunkt kan overføres til et højere vehikel eller legeme. Vi kan også udtrykke denne idé lige så korrekt ved at sige, at det legeme, der synes at være af altoverskyggende betydning, kan og burde blive af sekundær betydning, idet det ganske enkelt bliver et redskab for det, som er højere end det selv. Hvis astrallegemet eller følelseslegemet er centret for personlighedslivet, må målet for skolings- eller oplæringsprocessen være at gøre sindet, dvs. den mentale natur, til den centrale dominerende faktor, således at astrallegemet eller den emotionelle natur bliver det, som nok er sensitivt over for og påvirkeligt af sine omgivelser, men under sindets mentale kontrol. Hvis mentallegemet eller sindet er centret for personlighedens opmærksomhed, da må sjælens aktivitet bringes til et mere fuldstændigt udtryk; og således går arbejdet videre og videre, skridt for skridt, indtil udviklingen har nået sit højdepunkt.

Det må her bemærkes, at hele denne forklaring og udlægning af sindet og den nødvendige brobygning kun er et praktisk bevis for sandheden i den okkulte aforisme: »Før et menneske kan betrede Vejen, må han blive Vejen selv.« Antahkaranaen er, symbolsk udtrykt, Vejen. Dette er en af den esoteriske videnskabs paradokser. Skridt for skridt og stadium for stadium konstruerer vi Vejen, ligesom edderkoppen spinder sin tråd ud af sig selv.

Det er »vejen tilbage«, som vi udvikler ud af os selv. Det er desuden den »vej«, vi finder og betræder.

Nogle spørgsmål besvaret

Jeg vil nu forsøge at besvare tre spørgsmål om undervisning, som studerende har stillet. Jeg kan kun antyde idealet og risikerer derved at give indtryk af at være så visionær, at enhver tilnærmelse til idealet under de nuværende forhold må anses for umulig.

På det første spørgsmål vil jeg svare, at en lærers hovedopgave er dobbelt:

1. At optræne elevens hjerne til at reagere intelligent på de indtryk, der kommer ind via sanseredskabet med informationer om den ydre håndgribelige verden.
2. At træne elevens tænkeevne, således at den kan opfylde sine tre opgaver:
 - a. Intelligent at behandle de informationer, hjernen giver den;
 - b. skabe tankeformer som svar på *impulser* fra det fysiske plan, på *emotionelle reaktioner*, som opstår i følelsesbegærenaturen, og på den *tankeverden*, som omgiver mennesket;
 - c. orientere sig mod det subjektive åndelige selv, så dette fra at være en potentiel mulighed kan udvikle sig til at blive den aktivt styrende.

Med denne formulering af det redskabs funktioner, som alle undervisere har med at gøre (tænkeevnen og hjernen), har jeg antydet svaret på det andet spørgsmål, som lød:

»Findes der særlige aktiviteter, der ændrer sig på de forskellige alderstrin, baseret på de forskellige faser i det enkelte menneskes udviklingsproces, som leder til den mest alsidige udvikling?«

Med hensyn til tidsperiodernes angivelse adskiller jeg mig i nogen grad fra sådanne okkulte lærere som Rudolf Steiner, for selv om syvårscyklerne har deres betydning, er der en vis tilbøjelighed til at overbetone dem. Jeg ville foreslå udviklingscykler på ti år, delt op i to afsnit: syv år til at lære og tre år til at anvende det lærte.

I de første ti år af barnets liv lærer det intelligent at behandle de informationer, der kommer til hjernen via de fem sanser. Iagttagelse, hurtig reaktion og fysisk koordination, som følge af bevidst hensigt, må her understreges. Barnet må lære at høre og se, skabe kontakt og bruge sin dømmekraft; dets hænder må lære at svare på de skabende impulser ved at fremstille, hvad det ser og hører. Derved lægges grunden til kunst og håndværk, tegning og musik.

I de næste ti år må tænkeevnen på afgørende vis trænes op til at blive det dominerende. Barnet må lære at rationalisere sine følelser og begærimpulser, at skelne det rette fra det urette, det ønskelige fra det uønskede, det væsentlige fra det uvæsentlige. Dette kan læres gennem historieundervisning og den intellektuelle skoling, som det land, barnet lever i, pålægger dets alderstrin. Sansen for værdier og sande normer etableres herved. Barnet må også lære at skelne mellem hukommelsestræning og tænkning; mellem det, som tænkere har observeret og nedfældet i bøger, og dets anvendelse i praksis i forbindelse med begivenheder i den objektive verden samt (og her er noget virkelig væsentligt) disse faktorerers subjektive eller indre årsag og forbindelse med virkelighedens verden, som fænomenernes verden kun er et symbol på.

I sytten års alderen vil studiet af psykologi blive føjet til den øvrige læseplan, og sjælens natur og dens forbindelse med verdenssjælen vil blive undersøgt. Meditation efter velegnede retningslinjer vil blive en del af undervisningen. Det må imidlertid bemærkes, at religiøse indslag i denne forbindelse er unødvendige. Meditation er en proces, hvorved sindets objektive tendenser og udadgående impulser modarbejdes, og det begynder at blive subjektivt, fokuseret og intuitivt. Dette kan læres gennem at tænke dybt over et hvilket som helst emne – matematisk, biologisk, osv.

Bestræbelsen i den nye undervisning må være at gøre eleven til en bevidst besidder af sit udstyr; den må efterlade ham med åbne øjne over for livet og med døren åben til den ydre verden af fænomener og relationer. Den må endvidere bringe eleven til kundskab om den dør, der fører ind til virkelighedens verden, og gennem hvilken han kan passere, når han vil, og dér opdage og udarbejde sin relation til andre sjæle.

Det andet spørgsmål – der vedrører den erfaring, der ville hjælpe barnet til at afrunde sin udvikling som supplement til det tvungne skolepensum – er næsten umuligt at besvare på grund af menneskers forskellighed og den praktiske umulighed af at finde lærere, der arbejder som sjæle og virkelige tænkere.

Ethvert barn bør studeres ud fra tre synsvinkler. Først for at blive klar over, i hvilken retning dets naturlige impulser og tilbøjeligheder går: går de i retning af fysisk aktivitet, manuelt arbejde, hvorved man må forstå alt inden for det store område, der spænder fra den ufaglærtes mekaniske fabriksarbejde til fx den faglærte elektrikers færdighed. Er der latente evner for en af kunstretningerne, en reaktion over for form og farve eller respons på musik og rytme? Er der intellektuelle betingelser til stede for en udpræget mental skoling i analyse, deduktion, matematik eller logik? Så vil de unge mennesker måske med tiden dele sig i to grupper: *den mystiske*, i hvis kategori vi må anbringe alle dem med religiøse, kunstneriske og mere upraktiske tendenser, og *den okkulte*, som inkluderer gruppen af intellektuelle, videnskabelige og mentale typer. I en alder af sytten år skulle barnet som følge af den undervisning, det har fået, være i stand til klart at anslå sin tone og vise, hvilket mønster dets livsimpulser formentlig vil antage. I de første fjorten år må der gives eleven mulighed for at eksperimentere på mange områder. Den rent erhvervsmæssige uddannelse må der ikke lægges vægt på før i den sidste del af uddannelsesforløbet.

Den tid vil komme, hvor alle børn vil blive studeret ud fra følgende synsvinkler:

1. Astrologisk, for at bestemme livstendenserne og sjælens specielle problem.
2. Psykologisk, ved at supplere det bedste af den moderne psykologi med den viden om de syv stråletyper, der findes i Østens psykologi. (Se side 33-37).
3. Medicinsk, med særligt henblik på det endokrine kirtelsystem samt de sædvanlige metoder med hensyn til øjne, tænder og andre fysiologiske defekter. Sanses- og reaktionsmekanismen vil blive omhyggeligt studeret og udviklet.
4. Erhvervsmæssigt, for siden at kunne hjælpe dem til en placering i livet, hvor deres evner og anlæg bedst kan komme til udfoldelse og sætte dem i stand til at opfylde deres gruppeforpligtelser.
5. Åndeligt; hermed mener jeg, at den pågældende sjæls tilsyneladende alder vil blive studeret og dens plads på udviklingsstigen omtrentligt anslået; mystiske og introspektive tilbøjeligheder vil blive taget i betragtning og deres tilsyneladende fravær bemærket. Koordination af:
 - a. hjerne og responsmekanisme i fænomenernes ydre verden,
 - b. hjerne og begærimpulser samt emotionelle reaktioner,
 - c. hjerne og tænkeevne og tankernes verden,
 - d. hjerne, tænkeevne og sjæl,

vil blive omhyggeligt undersøgt, således at barnets hele udrustning, latent eller udviklet, kan bringes til udfoldelse som et harmonisk samvirkende hele.

Det tredje spørgsmål lyder:

»Hvordan foregår den intellektuelle udvikling i mennesket? Hvordan manifesterer sig sindets højere mentale evne, om overhovedet, under opvæksten?«

Det er ikke muligt i den korte tid, vi har til rådighed, at behandle hele den mentale udviklingsproces' historie. Et studium af menneskehedens udvikling vil afsløre meget, for hvert barn er en gengivelse af helheden. Et studium fx af gudsbegrebets udvikling i den menneskelige bevidsthed ville give en nyttig illu-

stration af tankeudviklingen. Den trinvis vækst, baseret på menneskets gradvise udfoldelse, kan ufuldstændigt og kort formuleres på følgende måde:

1. Reaktion på indtryk: spædbarnets sanser vågner, det begynder at høre og se.
2. Reaktion på besiddelse og tilegnelse: barnet begynder at blive selvbevidst og gribe efter ting til sig selv.
3. Reaktion på det instinkt, der styrer den animale natur, begærenaturen, og reaktion på menneskelige tilbøjeligheder.
4. Reaktion på gruppen: barnet bliver opmærksomt på sine omgivelser og på, at det er en integreret del af en helhed.
5. Reaktion på viden: dette begynder med modtagelse af informationer og deres registrering ved hjælp af hukommelsen; derved udvikles interesse, evnen til at se sammenhæng og helhed samt evnen til at anvende disse i forbindelse med livets almindelige krav.
6. Reaktion på det medfødte behov for at *søge*: dette fører til *eksperiment* på det fysiske plan, til *introspektion* på det emotionelle plan og til *intellektuelle studier*, kærlighed til at læse eller lytte, hvorved sindet og tænkeevnen aktiveres.
7. Reaktion på økonomiske og seksuelle krav eller på kampen for at overleve. Denne tvinger individet til at bruge sin udrustning og sin viden, indtage sin plads som en faktor i gruppelevet og bidrage til gruppens vel ved en eller anden form for aktivt arbejde samt ved at sikre slægtens beståen.
8. Reaktion på ren intellektuel bevidsthed. Dette fører til en bevidst og fri anvendelse af tænkeevnen, til individuel tænkning, til skabelse af tankeformer og sluttelig til en vedvarende orientering af sindet hen imod en stadig større erkendelses- og bevidsthedssfære. Denne bevidsthedsekspansion vil til sidst bringe en ny faktor ind i menneskets erfaringsområde.
9. Reaktion på tænkeren eller sjælen. Med registreringen af denne reaktion tager mennesket sit rige i besiddelse. Det højere og lavere bliver ét. Den objektive og den subjektive verden er forenet. Sjælen og dens mekanisme virker som en enhed.

Mod denne fuldbyrkelse bør al undervisning stræbe. Med undtagelse af, at der er tale om sjældne og højtudviklede sjæle, manifesterer den højere mentale evne sig ikke i børn, lige så lidt som den gjorde i menneskehedens barndom. Den kan i virkeligheden kun give sig til kende, når sjælen, tænkeevnen og hjernen er i samklang og koordineret. Glimt af indsigt og vision hos unge er som regel en reaktion i deres meget følsomme reaktionsmekanisme på gruppeideer og tidens fremherskende tanker eller på en eller anden i deres omgivelser.

Lad os kort se på de spørgsmål, der vedrører lærerens holdning, især med hensyn til voksne aspiranter.

Den sande lærer må alvorligt og oprigtigt tage sig af alle søgende. Hans eller hendes tid (for så vidt de er afhængige af tidsfølgen på det fysiske plan) er alt for værdifuld til at blive spildt på social høflighed og ligeledes til at afholde sig fra kritiske kommentarer, når disse kunne tjene et godt formål. Læreren må helt forlade sig på oprigtigheden hos dem, han underviser. Ikke desto mindre har kritik og stadig pointering af fejl og svagheder vist sig at være uklog, det kan forøge ansvarets byrde, vække modstand og vantro eller skabe depression – tre af de mest uheldige følger af kritik.

Ved at stimulere elevernes interesse, ved at skabe en subjektiv syntese i den gruppe, han underviser og ved at nære den åndelige aspirations flamme kan gruppen bringes til en rigtig vurdering af deres forenede kvaliteter og behov og således gøre den sædvanlige kritiske holdning hos læreren overflødig.

De, som er på undervisningsstrålen, vil lære at undervise ved at undervise. Der er ingen bedre metode, forudsat at den ledsages af en dyb kærlighed (upersonlig og dog personlig) til dem, der skal undervises. Frem for alt vil jeg indskærpe jer betydningen af gruppeånd, for den er det første udtryk for sand kærlighed. To faktorer vil jeg understrege:

For det første er det nødvendigt at gøre sig klart ved undervisning af børn op til 14 år, at de er følelsesmæssigt fokuserede. De har behov for at *føle*, og virkelig føle skønhed, styrke, visdom. Man må ikke forvente, at de skal ræsonnere før den tid, selv om de udviser evne til det. Først efter det fjortende år og hos ganske unge kan man aktivere den mentale reaktion på sandhed og for-

vente, at eleverne vil behandle de forelagte problemer mentalt. Selv hvis der ingen sådan mental reaktion er, bør der gøres forsøg på at vække den.

For det andet bør der gøres et forsøg på at bestemme barnets omtrentlige plads på udviklingsstigen ved at studere dets baggrund, dets fysiske udrustning, responsmekanismens natur med dens forskellige reaktioner samt barnets hovedinteresser. Denne undersøgelse vil etablere en subjektiv kontakt med barnet, som er af langt større værdi end måneders ihærdige bestræbelser på med ord at formidle en idé.

Teori, metoder og mål

Læg mærke til, at alt, hvad jeg her siger, stadig har karakter af indledende bemærkninger. Det er mig imidlertid magtpåliggende at skabe et solidt grundlag for vore fremtidige diskussioner omkring bygningen af antahkaranaen, så vi kan arbejde intelligent, men ikke kritisk. Det er vigtigt, når vi begynder vort arbejde, at det er baseret på det, der eksisterer i dag. *Naturen* arbejder uden spring, og det er tilfældet, selv hvor der tilsyneladende (fra et akademisk-videnskabeligt synspunkt) mangler et led i udviklingsrækken af kendte arter. I overgangsperioder er nogle af de mellemliggende former forsvundet, hvilket får det til at se ud, som om der mangler led. Det gør der i virkeligheden ikke. Men vi har endnu ikke opdaget alt, hvad der er at opdage i fænomenernes verden. Vi er i vor tid ved at passere gennem en af de store naturlige overgangsperioder. Vi er ved at forberede grunden til fremkomsten af en ny art menneskelige væsener – en højere udviklet type i selve menneskeracen – og deraf kommer mange af vore problemer samt vanskelighederne ved at imødekomme menneskehedens krav og at leve op til menneskehedens behov for udvikling.

Der er i verden i dag en almindelig teori med hensyn til undervisning, og visse fundamentale metoder bliver anvendt overalt. Metoderne varierer meget fra land til land, og systemerne adskiller sig væsentligt fra hinanden, men alle underviser i de samme elementære ting; de underviser ungdommen i at læse og skri-

ve og opnå en vis færdighed i at behandle tal gennem øvelser i elementær regning. Disse tre, læsning, skrivning og regning er på en særlig måde symbolske for den udviklingstrin, racen står på i dag.

Læsning har at gøre med ideernes iklædning af form og er symbolsk for det første stadium i den skabende proces, hvor guddommen, ledet og sat i gang af *en idé* (som udtrykker Guds hensigt og plan) gav ideen den ønskede substans og iklædte den det nødvendige ydre udstyr. Skrivningen symboliserer den metode, hvorved processen videreføres, men er naturligvis langt mere personlig i sine resultater. Læsning drejer sig hovedsagelig om forståelse af en iklædt idé, hvorimod skrivning mærkeligt nok har at gøre med individets eget bevidste forhold til ideer, og anvendelsen af ord i skriveprocessen angiver det mål af forståelse, der måtte være for de universelle ideer. Regning (og evnen til at lægge sammen, trække fra og gange) er også forbundet med den skabende proces og vedrører frembringelsen af de former på den fysiske plan, som på fyldestgørende måde kan gengive ideen og manifestere den.

Vision må betragtes som et udtryk for mentalplanets højere niveauer, hvor ideer opfattes og ses. Skrivning har et mere udtalt forhold til mentalplanets konkrete niveauer og med menneskets evne til at bringe de opfattede ideer igennem og udtrykke dem i sin egen personlige form. Regning har specielt relation til de efterfølgende stadier af processen og til ideens tilsynekomst i en tilsvarende form på den fysiske plan. Visionen af tankeformen må følges op af ideens tilegnelse af så megen energi, som er nødvendig for at gøre den effektiv eller »åbenbar« (esoterisk set). Regnekunstens symbolik er et udtryk herfor.

Set fra en anden synsvinkel læser mennesket sin skæbne i himlen og skriver den ud i sit liv på jorden; han omskriver bevidst eller ubevidst sin sjæls idé til en passende og brugbar form, således at hvert liv lægger til, trækker fra og ganger, indtil summen af hver sjæls erfaring er fuldstændig. Således er de tre fundamentale ideer symbolsk udtrykt i den elementære undervisning, skønt deres sande betydning er fjernet fra virkeligheden og

er gået tabt. Alt, hvad der findes eller langsomt og tydeligt trænger igennem i undervisningen, er imidlertid baseret på dette ikke-erkendte fundament. Den udfordring, som undervisningssektoren står over for i dag, er nødvendigheden af at forbinde den mentale udfoldelsesproces med *betydningens* verden og ikke med den synlige eller fænomenernes verden. Indtil det bliver undervisningens mål at orientere mennesket mod de indre realiteters verden, vil vi fortsat fremhæve det fejlagtige i vor tid. Indtil vi i vor undervisning kan slå bro over kløften mellem de tre lavere aspekter af mennesket og dets sjæl (en brobygning som må finde sted på bevidsthedens mentale plan) kan vi kun gøre ringe fremskridt i den rigtige retning, og al midlertidig aktivitet vil være utilstrækkelig for nutidens krav. Indtil eksistensen af det højere sind, den højere tænkeevne er anerkendt, og den plads, den lavere konkrete tænkeevne burde indtage som den højere tænkeevnes tjener, ligeledes er forstået, vil vi have den overudvikling af den konkrete skabende evne, som vi har i dag – med dens tendens til at lære udenad, indsamle fakta og frembringe alt det, som tilfredsstiller menneskets lavere begær – men vi vil ikke have en menneskehed, der virkelig kan tænke. Endnu afspejler sindet kun menneskets lavere begærnatur og stiler ikke efter at erkende det højere.

Når den rigtige undervisningsmetode er blevet indført, vil sindet eller tænkeevnen udvikles til at afspejle eller repræsentere sjælen og blive så sensitiv over for de sande værdiers verden, at den lavere natur – emotionel, mental, fysisk eller vital – helt enkelt bliver sjælens automatiske tjener. Sjælen vil da virke på jorden gennem sindet og derved kontrollere sit instrument, den lavere tænkeevne eller intellektet. Samtidig vil sindet dog fungere som formidler af information fra sansernes verden og følelseslegemet og vil tillige registrere de tanker og ideer, som er i omløb i dets omgivelse. For øjeblikket regnes desværre det skolede intellekt for det højeste udtryk, menneskeheden kan opnå. Det betegnes i sin helhed som personlighed, og enhver forestilling om, at der skulle findes »noget«, som kan benytte sindet eller tænke-

evnen på samme måde, som tænkeevnen på sin side benytter hjernen, bliver fuldstændig overset.

En af de ting, vi må forsøge i vore studier, er at forstå forbindelsen mellem betydningens verden og det konkrete udtryks verden. Vi må prøve at studere den teknik, hvorved kvaliteternes verden (som kommer til udtryk i betydningens verden) kan nås og forstås af et intelligent menneskes integrerede bevidsthed.

Visse ord vil gå igen og igen i vore studier her, sådanne ord som *betydning*, *kvalitet*, *værdi*. Disse ords vitale åndelige indhold vil afsløre sig, efterhånden som mennesket lærer at forstå de højere realiteters *faktiske eksistens* og bygger bro over den kløft, som eksisterer mellem den højere og den lavere bevidsthed. Også betydningen af skabende virke og forståelsen af det, vi kalder geni, vil blive klarere, og dermed vil skabende arbejde ikke længere blive betragtet som noget enestående, der kun manifesterer sig sporadisk, som det nu er tilfældet, men det vil blive et emne, man studerer opmærksomt, og som derved får sin naturlige plads i menneskets udvikling. Det kan her tilføjes, at skabende arbejde på kunstens område bliver muligt, når det første aspekt af menneskets brobyggende energi kan fungere, og sjælen (gennem sit tredje og laveste aspekt) kan begynde at arbejde. Skabende arbejde kan finde sted, når to af »kundskabsbladene« i den egoiske lotus har udfoldet sig. Mennesket kan gennem viden og skabende energi frembringe noget på det fysiske plan, som vil være udtryk for sjælens skaberkraft. Når to af »kærlighedsbladene« også har foldet sig ud, kommer et geni til syne. Dette er en teknisk oplysning for de studerende, der er fortrolige med den tidløse visdoms videnskab, men uden værdi for dem, der intet kender til symbolik eller til eksistensen af det højere ego eller sjælen.

Det ville måske være af værdi her, hvis jeg forklarede de af mig anvendte ord »højere ego«. Som læsere af mine bøger *En afhandling om De syv Stråler I og II (Esoterisk Psykologi)* vil vide, er sjælen et aspekt af den guddommelige energi i tid og rum. Det siges, at sollogos til brug for sig selv og for at imøde-

komme sit ønske afgrænsede et vist mål af rummets substans og gennemtrængte det med sit liv og sin bevidsthed i overensstemmelse med sin plan og i en ganske bestemt hensigt og underkastede sig derved begrænsningen. Den menneskelige monade fulgte den samme fremgangsmåde og begrænsede sig selv i tid og rum på lignende måde. På det fysiske plan og i det fysiske legeme har denne ydre og midlertidige enhed, som herved opstod, kontrollen over sin form gennem de to aspekter: *liv* og *bevidsthed*. Livsprincippet – den guddommelige energistrøm i alle former – er midlertidigt forankret i hjertet, mens bevidsthedsprincippet, der er sjælen i alle ting (tidsbetinget for så vidt angår det enkelte menneskes formnatur), er lokaliseret i hjernen. Livsprincippet kontrollerer mekanismen gennem blodstrømmen, for »blodet er livet« og bruger hjertet som sit centrale organ. Bevidsthedsprincippet anvender nervesystemet som sit instrument ved hjælp af rygsøjlen, dvs. dette sensitive organs intrikate forlængelser.

Undervisningens mål skulle derfor være at træne mekanismen til at respondere på sjælens liv. Det højere selv eller sjælen er summen af monadens bevidsthed, igen i tid og rum. Det lavere selv eller sjælen er så meget af denne totalsum, som en enkelt person i et enkelt liv kan anvende og udtrykke. Denne aktivitet beror på legemsnaturens type og kvalitet, den mekanisme som sjælens aktivitet frembragte i tidligere liv, og på de virkninger, som reaktionen på omgivende omstændigheder har efterladt. Den tiltagende sjælsbevidsthed, uddybelsen af bevidsthedsstrømmen og udviklingen af en indre kontinuitet i bevidstheden, samt tilsynecomsten af de fremkaldte sjælssegenskaber- og aspekter på det fysiske plan via den tredelte mekanisme, udgør målet for al fremtidig undervisning. Som I ved, er disse aspekter:

1. *Vilje eller hensigt*. Dette aspekt skulle gennem undervisning udvikles til det punkt, hvor livet på det fysiske plan styres af et bevidst åndeligt formål, og hvor livsindstillingen er korrekt orienteret hen imod virkeligheden.

Den rette styring af viljen burde være et af de vigtigste emner for alle sande lærere. Viljen-til-det-gode, viljen-til-skønhed og viljen-til-at-tjene må bevidst opdyrkes.

2. *Kærlighed-visdom*. Dette er i sin essens udviklingen af bevidstheden om helheden. Vi kalder det gruppebevidsthed, hvis første udviklingstrin er selvbevidsthed, som er sjælens erkendelse af – i de tre verdener for menneskets evolution – at mennesket er de tre i én og én i tre. Han kan derfor reagere på de grupper af liv, som udgør hans egen lille synlige fremkomst. Selvbevidsthed er bevidstheden om det umiddelbare og er derfor et skridt på vejen til gruppebevidsthed.

Gennem undervisning må denne selvbevidsthed derfor udvikles, indtil mennesket erkender, at hans bevidsthed er en del af en større helhed. Han forenes da med gruppens interesser, aktiviteter og mål, som til sidst bliver hans, og derved bliver han gruppebevidst. Dette er kærlighed. Det fører til visdom, som er kærlighed i handling. Egeninteresse bliver til gruppeinteresse. Dette skulle være hovedformålet med alle sande bestræbelser i undervisning. Egenkærlighed (selvbevidsthed) og kærlighed til dem omkring os (gruppebevidsthed), bliver til sidst til kærlighed til helheden (gudsbevidsthed). Sådan er stadierne.

3. *Aktiv intelligens*. Dette vedrører udfoldelsen af det bevidste åndelige menneskes skabende natur og virkeliggøres gennem den rette anvendelse af tænkeevnen med dens evne til intuitivt at opfatte ideer, respondere på indtryk, at fortolke og analysere samt konstruere og åbenbare former. Sådan skaber menneskesjælen. Den skabende proces kan beskrives, for så vidt angår dens stadier, på følgende måde:
 - a. Sjælen skaber sit fysiske legeme, sin synlige fremtræden, sin ydre form.
 - b. Sjælen skaber i tid og rum i overensstemmelse med sine ønsker; derved bliver den sekundære verden af ting og fæ-

nomener til, og vor moderne civilisation er resultatet af denne skabende aktivitet, udsprunget af sjælens begærlighed, begrænset af formen. Tænk over dette.

- c. Sjælen skaber ved hjælp af sin lavere tænkeevne; derfor hele den verden af symboler, der beriger vort fælles liv med interesser, begreber, ideer og skønhed, i det talte eller skrevne ord og i den skabende kunst. Alle er de tankens produkter skabt af menneskehedens tænkere.

At give denne allerede udviklede tendens den rigtige retning er målet for al sand undervisning. At oplyse om ideernes natur, måden hvorpå de intuitivt kan opfattes, og de love, der skulle styre alt skabende arbejde, er dens mål og bestemmelse. Hermed kommer vi til den verden af attributter, som supplerer de tre aspekters skabende aktivitet, på samme måde som de tre hovedstråler suppleres og beriges af de fire mindre strålers virksomhed. De fire attributter, som de udfolder sig i mennesket, gennem den manifesterede sjæls aktivitet, er:

4. *Harmoni fremkaldt gennem konflikt*. Dette fører til frigørelse og evnen til at skabe. Det er et af de attributter, som undervisningen skulle befatte sig med ud fra intuitionens synsvinkel, og det bør fremholdes for lærerne som mål for personligheden og for gruppen. Det er det attribut, som ligger latent i enhver form og er den iboende trang eller utilfredshed, som driver mennesket til at kæmpe sig fremad og at udvikle sig for til sidst at forenes og blive et med sin sjæl. Det er det laveste aspekt af den højere åndelige dvs. monadens triade, som genspejles i sjælen. Det er bevidstheden om harmoni og skønhed, der driver mennesket fremad på evolutionens vej til en slutlig forening med sit udspring.

Undervisning må derfor arbejde med denne utilfredshed og forklare den for eleverne, således at de kan forstå sig selv og arbejde intelligent.

5. *Konkret viden*. Herved sættes mennesket i stand til at konkretisere sine begreber og opbygge de tankeformer, gennem hvilke han kan materialisere sine visioner og drømme og virkeliggøre sine ideer. Det gør han ved hjælp af den lavere konkrete tænkeevnes aktivitet.

Undervisningens sande opgave er at skole det lavere menneske i at skelne rigtigt og at udvikle sensitivitet over for sjælens visioner, således at han kan skabe i overensstemmelse med sjælens hensigt og yde det på jorden, som skal være hans bidrag til helheden. Det er netop her, at den nye undervisning må sætte ind. Endnu kan mennesket ikke arbejde intelligent med ideer og forbilleder; endnu er det ikke modtageligt for de sande åndelige værdier. Det er disciplens mål, skønt de store masser endnu ikke kan bevæge sig på dette niveau. Det første, der må gøres, er at oplære barnet i korrekt brug af skelneevnen, at vælge og være målrettet. Det må føres til en korrekt opfattelse af det bagved liggende formål med livet, og det må ledes til at arbejde med visdom med hensyn til skabende aktivitet, hvilket i sidste instans betyder: den rette anvendelse af »tankestof« (*chitta* i Patanjalis Yoga Sutas). Derved og kun derved kan mennesket blive forløst fra sin lavere naturs herredømme.

6. *Hengivenhed* er det næste attribut, vi skal se på; hengivenhed opstår af og er et resultat af utilfredshed plus evnen til at udvælge. I forhold til sin utilfredsheds intensitet samt sin evne til at se klart drives mennesket fra den ene form for midlertidig tilfredsstillelse til den anden, og hver gang tilkendegiver han sin hengivenhed for et ønske, en person, et ideal, en vision, indtil han endelig forenes med det ideal, som er det højeste, et menneske kan nå: det er først og fremmest sjælen og derefter oversjælen eller Gud.

Undervisere er derfor stillet over for en enestående lejlighed til på en intelligent måde at fremelske den idealisme, som bor i ethvert barn, og den ikke mindre interessante opgave at lede verdens ungdom fra ét opnået mål til det næste. Men det må i frem-

tiden gøres med sjælens endelige mål for øje, og ikke som tidligere ud fra undervisningens nationale standard. Dette er af betydning, for det indebærer, at opmærksomheden flyttes fra det uvæsentlige til det væsentlige.

7. *Orden* er det sidste attribut og betyder en vis pålagt rytme gennem udviklingen af den iboende evne til at arbejde under målbevidst hensigt og ritual. Dette specielle guddommelige attribut er i dag højtudviklet i ét af sine aspekter, derfor har vi nu i stor udstrækning en standardisering af menneskeheden og en bestemt rituel rytme, der enevældigt behersker det offentlige liv i mange lande. Det kan ses til fuldkommenhed i vort skolesystem – men det er en uønsket fuldkommenhed. Det skyldes til dels den erkendelse, at den enkelte kun er et led i en større helhed (en erkendelse som er meget nødvendig) og en del af den samlede menneskelige udvikling. På grund af vor forkerte opfattelse og anvendelse af enhver ny sandhed betyder det imidlertid, at den enkelte endnu forsvinder i gruppen og ikke levnes megen frihed til at udfolde sin individuelle vilje, intelligens, målsætning og sjælens fremgangsmåde. Undervisere må arbejde med dette indre attribut og instinkt for ordnet rytme og gøre det mere konstruktivt skabende for derigennem at forberede grunden til udvikling af sjælens evner.

Jeg er afvejet så langt fra mit emne for at antyde nogle af de fundamentale ideer, som må være retningsgivende for undervisningen i fremtiden. Disse tanker, i forbindelse med det, der tidligere er nævnt, udgør et eksempel på de opgaver, som verdens undervisere vil finde værdifulde at overveje. Tidligere angav jeg målet. Nu kan jeg forbinde mål og muligheder, fordi jeg har berørt den okkulte udrustning (aspekter og attributter), som findes mere eller mindre udviklet i ethvert menneske. Det er disse skjulte egenskaber og instinkter, som det fremtidige undervisningssystem må arbejde med. Det må ikke, som det sker i dag, arbejde med hjernemekanismen og de laveste aspekter af sindet; ej heller må der lægges vægt på at indprente hjernen og sindet de

såkaldte kendsgerninger fra udviklingsprocessen og forskningen på det fysiske plan.

Disse bemærkninger skulle tjene til at vise, at den sande underviser arbejder med energier i en verden af energier; at disse energier er præget og kvalificeret af bestemte guddommelige attributter, og at ethvert menneske derfor kan betragtes som en samling energier, domineret af én speciel energitype, som tjener til at skille det ud fra sine medmennesker, hvilket er årsagen til den store forskellighed blandt mennesker. Hvis det er sandt, at der er syv grundlæggende energityper, som betinger de forskellige former for liv, og at disse igen er inddelt i niogfyrre forskellige typer af kvalificeret energi, vil problemets indviklede forhold blive åbenbar. Hvis det er sandt, at disse energier uophørligt spiller på energi-substansen (ånd-materie) og fremkalder »de myriader af former, som udgør Guds form« (*Bhagavad Gita XI*), og at ethvert barn er en mikrokosmisk gengivelse (på et bestemt udviklingstrin) af makrokosmos, så vil opgavens storhed blive indlysende og omfanget af den tjeneste, der kræves af os, vil kalde på alle de bedste kræfter, ethvert menneske måtte råde over på ethvert givet tidspunkt i tid og rum.

I vil bemærke, at ordene »tid og rum« til stadighed gentages i denne instruktion. Hvorfor det? Fordi det må erindres, at vi lever i en verden af illusion – en illusion, der er tidsbegrænset og midlertidig, og som en dag vil forsvinde med illusionen om tilsynskomst, illusionen om den evolutionære (gradvise) udfoldelse, illusionen om adskilthed og illusionen om en særegen identitet, den illusion, som får os til at sige: »Jeg er«. Lærere vil i fremtiden begynde at undervise barnet ud fra en erkendelse om sjælens kortvarige og tidsbegrænsede fejløpfattelse og hovedsagelig lægge vægt på at udvikle det mentale aspekt i barnet og ikke påtvinge det så megen organiseret viden om den materielle verden, som dets hukommelse kan rumme. Hvordan kan jeg bedst illustrere denne ændrede holdning på en enkel måde? Måske ved at påpege, at mens forældre og den, der tager sig af barnet i dag bruger megen tid på at besvare eller undgå at besvare de spørgsmål, som barnets vågnende bevidsthed fremsætter, vil

situationen i fremtiden blive vendt om. Man vil hele tiden imødekomme den vågnende intelligens ved at spørge barnet: Hvad mener du selv? Hvorfor spørger du om det? Hvorfor tror du at det er sådan? og dermed hele tiden lægge ansvaret for spørgsmålets besvarelse hos barnet selv, idet man samtidig umærkeligt hjælper det med at finde løsningen.

Denne proces vil begynde omkring barnets femte leveår. Den søgende intelligens (som er barnet selv) vil af læreren altid blive tvunget til at søge svaret *indefra*, ikke at forlange et svar udefra, som det kan lære udenad og bevare i hukommelsen, og som beror på den ældre persons autoritet. Hvis dette forekommer jer umuligt, så husk, at de børn, der kom i inkarnation efter den kraftige stimulering, der fandt sted i årene 1935 til 1942, vil normalt og naturligt kunne reagere på denne fremkaldelse af den mentale evne.

En af de vigtigste opgaver for fremtidens opdragere, dem der skoler de unges sind, vil blive så tidligt som muligt at opdage, hvilken af de syv afgørende energier der er fremherskende i hvert enkelt tilfælde. De undervisningsmetoder, der senere skal anvendes, vil være bestemt af denne tidlige og vigtige afgørelse, hvoraf vi igen ser det voksende ansvar, der påhviler opdragerne. Et barns kvalitet og kendetegn vil tidligt blive opdaget og hele opdragelsen tilrettelagt ud fra denne fundamentale erkendelse. Dette er endnu ikke muligt, men vil blive det inden længe, når hvert enkelt menneskes æteriske legeme – dets art og kvalitet – videnskabeligt kan iagttages. Denne udvikling er ikke så fjern, som det måske antages.

Det er ikke min hensigt at gå i detaljer eller at uddybe de metoder, hvorved menneskeslægtens børn kan opdrages. Vor opgave er at behandle den mere universelle og umiddelbare nødvendighed af at forbinde de forskellige aspekter af menneskets lave selv, så der kan fremkomme en integreret personlighed, og derefter at forbinde sjælen med den åndelige triade. Derved åbnes muligheden for bevidsthedens frie spil og den fuldstændige identifikation med det *Ene Liv*. Det vil føre til, at følelsen af adskildthed forsvinder, og delen går op i helheden uden at miste sin identitet, men også uden at anerkende en identifikation med det isolerede selv.

Her må vi være opmærksomme på et interessant synspunkt, som indeholder nøglen til den fremtidige menneskelige udvikling, og som den moderne psykologi, der er opstået inden for de sidste tredive år, er ved at forberede os på. Den studerende må lære at skelne mellem livstråden og bevidsthedstråden (sutrātma og antahkarana). Den ene er basis for udødelighed, den anden basis for kontinuitet. Forskeren må være opmærksom på denne subtile forskel. Den ene tråd (sutrātma) beliver og forbinder alle former til en fungerende helhed og legemliggør den udtryksøgende vilje og hensigt hos en entitet, hvad enten det drejer sig om menneske, Gud eller krystal. Den anden tråd (antahkarana) legemliggør den i formen indesluttede bevidstheds evne til at respondere på et stadigt ekspanderende kontaktområde inden for den omgivende helhed.

Sutrātmaen er den direkte livsstrøm, ubrudt og uforanderlig, og kan symbolsk betragtes som en levende energistrøm, der flyder direkte fra selve centrum til periferien, fra kilden til dens ydre udtryk eller synlige form. Den er *livet*. Den frembringer den individuelle livsproces og hele den evolutionære udvikling hos alle former. Den er derfor livets vej, der går fra monaden via sjælen til personligheden. Det er trådsjælen, og den er én og udelelig; den overfører livsenergien og finder sin endelige forankring i det menneskelige hjertecenter og i et eller andet centralpunkt i alle former for guddommeligt udtryk. Der er og bliver intet andet end liv.

Bevidsthedstråden (antahkaranaen) er et resultat af foreningen af liv og substans eller af de fundamentale energier, der udgør den første differentiering i tid og rum; herved opstår der noget, som dog først fremtræder som en tredje guddommelig manifestation efter foreningen af de fundamentale dualiteter. Det er den tråd, der spindes som følge af livets tilsynekomst i en form på det fysiske plan. Symbolsk kan man sige, at suatrātmaen virker ovenfra og ned og er livets nedstigning til ydre manifestation. Antahkaranaen væves, udvikles og skabes som følge af denne oprindelige skabelse, og den strækker sig nedefra og op (eller udefra og ind) fra fænomenernes ydre verden til virkelighedens indre verden, betydningens verden.

Denne »tilbagevej«, ad hvilken menneskeslægten drages bort fra sin optagethed af den ydre verden og begynder at erkende og registrere en indre bevidst viden om det, som ikke er af den fænomenale ydre verden, har allerede gennem den naturlige evolutionsproces nået et udviklingsstadium, hvor nogle mennesker kan følge den fra den fysiske bevidsthed til den følelsesmæssige og fra den følelsesmæssige til den mentale. Denne del af arbejdet er således allerede fuldført i mange tusinder af tilfælde, og hvad der nu er påkrævet er færdighed og ret anvendelse af denne evne. Denne energitråd, kendetegnet ved bevidst sensitiv respons, er på et senere stadium præget af tænkeevnens skelnende bevidsthed, og dette resulterer i den indre integration, der til sidst vil gøre mennesket til et virkeligt tænkende væsen. Først anvendes denne tråd udelukkende til lavere selviske formål, den bliver stærkere og stærkere og mere og mere effektiv i tidens løb, indtil den står som en lysende klar og stærk tråd, som rækker fra det ydre fysiske liv, fra et punkt i hjernen, direkte til den indre mekanisme. Denne tråd er imidlertid ikke identisk med mekanismen, men med bevidstheden i mennesket. Ved hjælp af denne tråd bliver mennesket bevidst om sit emotionelle liv i dets mange former (bemærk formuleringen), og gennem den bliver han også bevidst om tankens verden; han lærer at tænke og begynder at bevæge sig bevidst på mentalplanet, hvor menneskehedens tænkere – en stadigt voksende gruppe – lever, virker og er. Mennesket lærer i stadig stigende grad at følge denne bevidsthedsvej og ophører at identificere sig med sin ydre animale form, men lærer derimod at identificere sig med det indre menneskes kvaliteter og egenskaber. Først lever han drømmenes liv og derefter tankernes liv. På dette tidspunkt er antahkaranaens lavere aspekt fuldstændiggjort, og den første store bevidste enhed er fuldbyrdet. Mennesket er da en integreret, bevidst, levende personlighed. Kontinuitetstråden, der forbinder de tre lavere aspekter i mennesket, er dermed etableret og kan anvendes. Den strækker sig, om det kan udtrykkes således (og udelukkende billedligt), fra hovedcentret til sindet, som på sin side er et energicenter i tankens verden. Samtidig er denne antahkarana vævet sammen med livstråden, sutratmaen, som udgår fra hjertecentret.

Målet for udviklingen gennem formernes verden er nu næsten nået.

Når dette stadium er nået, fortsætter imidlertid den sensitive følende proces ud i det omgivende univers. Mennesket væver en tråd, som kan lignedes ved den, edderkoppens spinder på forunderlig vis; uophørligt rækker mennesket ud i sin formodede omverden, stadig længere, indtil han opdager et aspekt af sig selv, som han næppe havde vovet at drømme om på et tidligere udviklingstrin. Han opdager sjælen og passerer derefter igennem dualitetens illusion. Dette er et nødvendigt, men ikke varigt stadium. Det er et stadium, der er karakteristisk for aspiranten i denne verdensperiode; jeg skulle måske sige denne verdenscyklus eller manvantara. Han søger at opnå enhed med sjælen, at identificere sig – den bevidste personlighed – med den overskyggende sjæl. Det er på dette stadium, teknisk set, at den egentlige bygning af antahkaranaen må påbegyndes, broen mellem personligheden og sjælen.

Erkendelsen af dette forhold er problemet for moderne lærere. Det har altid eksisteret, men hidtil kun haft relevans for enkelte mennesker og ikke for grupper. Nu gælder det gruppen, eftersom mange mennesker i dag er rede til at påbegynde denne brobygning. Gennem tiderne har enkelte mennesker bygget deres individuelle bro mellem det højere og det lavere, men den fremgangsrigtige udvikling har medført, at tiden er inde til en gruppeforståelse af denne nye teknik og til en gruppebrobygning, der følgelig fører til en gruppeåbning. Det er nutidens mulighed på undervisningsområdet. Det antyder lærernes ansvar og viser nødvendigheden af nye metoder i undervisningen. »Gruppeaspiranten« må imødekommes og gruppeantahkaranaen bygges. Dette må imidlertid ikke udelukke en individuel stræben, som altid må findes; men gruppeforståelsen vil i stigende grad hjælpe den enkelte.

Koordination og integration

Indtil nu har vi beskæftiget os med generaliseringer angående de undervisningsmetoder, der senere vil blive anvendt, og med den mentale mekanisme, som kommer under eksakt og planlagt træ-

ning, og som under denne proces påvirkes subjektivt og overbevidst. Jeg går ud fra, at I allerede forstår nødvendigheden af at bygge antahkaranaen og skabe denne bro. Det vil også være klogt at acceptere den kendsgerning, at vi nu er i stand til at begynde den målbevidste proces med at forbinde de forskellige aspekter af menneskets natur, således at vi i stedet for differentiering får enhed og i stedet for en ustabil, ukoncentreret bevidsthed, der flyver rundt fra sted til sted i den materielle og emotionelle verden, lærer at beherske vort sind og forbinde de adskilte dele, således at vi efter ønske kan styre vor lavere bevidsthed i enhver retning. På den måde kan alle menneskets aspekter, åndelige og naturlige, fokuseres der hvor det er nødvendigt.

Dette brobygningsarbejde er allerede delvis udført. Menneskeheden som helhed har bygget bro over kløften mellem den emotionelle, astrale natur og det fysiske menneske. Som jeg andetsteds har sagt:

Vi kan generalisere med hensyn til udviklingens stadier og de deraf følgende evner til at blive formidlere af de stadigt voksende kræfter og til at udnytte de dynamiske energiresourcer i de tre verdener:

Lavere mennesketyper anvender sutratmaen, som den passerer gennem det æteriske legeme.

Gennemsnitsmennesker anvender næsten udelukkende den del af sutratmaen, der passerer gennem astralplanet; deres reaktioner er for størstedelen emotionelle og baseret på begær.

Intellektuelle mennesker anvender den del af sutratmaen, der passerer gennem mentalplanets lavere regioner ned gennem astralplanet til det fysiske plan i dets to sektioner. Deres aktiviteter motiveres og modtager energi gennem sindet og ikke gennem begær som i de tidligere tilfælde.

Aspiranter på det fysiske plan anvender den del af sutratmaen, der passerer gennem det abstrakte mentalplans to laveste underplan, og de begynder successivt at bygge antahkaranaen eller broen mellem triaden og personligheden. Egoets kræfter kan begynde at gøre sig gældende.

Kandidater til indvielse og indviede op til tredje grad anvender både sutratmaen og antahkaranaen som en enhed. Triadens kræfter begynder at trænge igennem og stimulere al menneskelig aktivitet på det fysiske plan samtidig med, at den i stadig stigende grad vitaliserer menneskets tankeformer. Nøglen til skabelse af mayavirupaen findes i den rette forståelse af denne proces.

A Treatise on Cosmic Fire, side 959-960

Det må her bemærkes, at *denne brobygning må finde sted i bevidsthedsaspektet*, og at den har at gøre med kontinuiteten i menneskets bevidsthed om livet i alle hans forskellige aspekter. Den energi, der anvendes til i bevidstheden at forbinde det fysiske menneske og det astrale legeme, fokuseres i solar plexus. Symbolsk set er mange i dag ved at føre denne brobygning videre og forbinde sindet eller tænkeevnen med de to allerede forbundne aspekter. Denne energitråd udgår fra eller er forankret i hovedet. Nogle få er ved at forbinde sjælen og sindet, som på sin side er forbundet med de to andre aspekter. Sjælsenergien, når den er kædet sammen med de andre energitråde, har sin forankring i hjertet. Ganske få (de indviede i verden), som har fuldbyrdet alle de lavere synteser, er nu ved at frembringe en endnu højere forening med den trefoldige realitet, der anvender sjælen som sit udtryksmiddel, ligesom sjælen på sin side søger at bruge sin skygge, det trefoldige lavere menneske.

Disse sondringer og enhedsskabelser er formbetragtninger, verbale symboler, der anvendes til at udtrykke hændelser og begivenheder i energiernes og kræfternes verden, som mennesket på afgørende måde er impliceret i. Det er til disse enhedsskabelser, vi refererer, når vi behandler emnet indvielse.

Livstråden, sølvsnoren eller sutratmaen er af dobbelt natur hvad angår mennesket. Den egentlige livstråd, som er en af de to tråde, der udgør antahkaranaen, er forankret i hjertet, mens den anden tråd, som udtrykker bevidsthedsprincippet, er forankret i hovedet. Dette ved I allerede, men jeg synes at det er nødvendigt på ny at sige det. På evolutionens vej må mennesket gentage, hvad Gud allerede har gjort. Han må selv skabe, både i bevidst-

hedens og i livets verden. Ligesom en edderkop spinder mennesket forbindelsestråde, bygger broer og skaber kontakt med sine omgivelser, opretholder derved livet og vinder erfaring. Edderkop-symbolet bliver ofte anvendt i de gamle okkulte bøger og i Indiens gamle skrifter i forbindelse med denne menneskelige aktivitet. De tråde, som mennesket skaber, er tredelte og udgør sammen med de to fundamentale tråde, som sjælen har skabt, de fem typer energi, som gør mennesket til et bevidst væsen. Den tredelte tråd, skabt af mennesket, er forankret i solar plexus, hoved og hjerte. Når astrallegemet og den mentale natur begynder at fungere som en enhed, og sjælen ligeledes bevidst er tilknyttet (glem ikke, at der altid er en ubevidst forbindelse), føres en udvidelse af den femfoldige tråd – de to oprindelige og menneskets tre – til strubecentret. Når dette sker, kan mennesket blive en bevidst skaber på det fysiske plan. Fra disse hovedstrømme af energi kan mindre strømme udstråle, når det ønskes. På denne viden må den intelligente psykiske udvikling bygge i fremtiden.

I det her fremførte med alt, hvad dette indebærer, har I en kort men utilstrækkelig skildring af antahkarana videnskaben. Jeg har bestræbt mig på at udtrykke det i en form – symbolsk, om I vil – som kan give jer en generel forestilling om processen. Vi kan lære meget ved at bruge vor billeddannende og visuelle forestillingsevne. Mange aspiranter har allerede etableret de følgende led i den brobyggende antahkarana:

1. Fra det fysiske til det vitale eller æteriske legeme. Dette er i virkeligheden en udvidelse af livstråden mellem hjertet og milten.
2. Fra det fysiske og vitale, betragtet som en enhed, til det astrale eller emotionelle legeme. Denne tråd udgår fra eller er forankret i solar plexus og bæres opad ved hjælp af aspirationen, indtil den forankrer sig i kærlighedens kronblade i den egoiske lotus.
3. Fra det fysiske og astrale vehikel til det mentale legeme. Den ene ende af tråden er forankret i hovedet og den anden i kundskabens kronblade, i den egoiske lotus, båret fremad af en viljeshandling.

Mange er også ved at forbinde de tre lavere aspekter, vi kalder personligheden, med selve sjælen gennem meditation, disciplin, tjeneste og kontrolleret opmærksomhed. Når dette er fuldført, er der etableret en direkte forbindelse mellem den egoiske lotus' vilje- eller offerblade og hoved- og hjertecentret og dermed skabt en syntese af bevidsthed, sjæl og livsprincip. Processen med at etablere denne forbindelse og sammenhæng og den forstærkelse af broen, der herved skabes, fortsætter indtil den tredje indvielse. Kraftlinjerne er da så tæt forbundne, at sjælen og dens udtryksmekanisme er en enhed. En højere forening og fusion kan da finde sted.

Jeg er nødt til at stoppe op her og minde om, at alt, hvad jeg her har sagt, kun er ordbilleder af en proces, der vedrører energernes samspil, og kun har virkelig værdi, for så vidt som de kan anskueliggøre og virkeliggøre den beskrevne proces for jer. Nogle aspiranter og studerende har en højt udviklet mystisk bevidsthed og er derfor tilbøjelige til at tage afstand fra – og anse for unødvendig – den mere tekniske intellektuelle fremstilling af en sandhed, de føler og kender, men som forbliver en udefineret sandhed. Det er min hensigt at hjælpe jer til en større præcision og eksakthed i forståelse og udtryk; dette skulle på ingen måde forringe underet og skønheden i det, I føler, men forøge jeres evne til at forstå og videregive den kundskab, I har opnået. Før i tiden udtrykte mystikeren sin indsigt gennem kærlighed og praktisk godhed på det fysiske plan med barmhjertighedsgerninger og selvopofrelse og på følelsesplanet gennem sin aspiration, sin vision og sin evne til at udtrykke Guds kærlighed i verden. Mystikeren af i dag fortsætter denne linje, men bliver under evolutionens pres i stand til mere end det. Mystikeren af i dag skulle kunne formulere sin viden på en intelligent måde og udtrykke sin indsigt klart for at delagtiggøre andre i den og dele den med offentligheden, som stadig bliver mere intelligent, men som i høj grad behøver visioner. Jeg beder jer derfor om ikke at sky den tekniske formulering af sandheden, for hvis undervisning betyder noget overhovedet, og hvis vi skal behandle metoderne, der skal anvendes i undervisningen for at gøre denne brobygning og syntese mulig, så er det nødvendigt, at vi overvinder den mentale

ladhed og mystiske træghed, der er så karakteristisk for mange mystikere, og som er »den mindste modstands vej« for så mange, som gerne vil være disciple.

Det er derfor nødvendigt, at vi forstår følgende kendsgerninger:

1. Den nye undervisning vil hovedsagelig beskæftige sig med den videnskabelige og bevidste brobygning mellem de forskellige aspekter af det menneskelige væsen og således skabe koordinering og syntese samt frembringe en stadig udvikelse af bevidstheden gennem oprettelsen af rette energilinjer.
2. Den nye undervisnings opgave er derfor at koordinere personligheden og til sidst frembringe dens forening med sjælen.
3. Den nye undervisning vil dreje sig om at analysere og fortolke tankens love, fordi sindet eller tænkeevnen vil blive betragtet som forbindelsesleddet mellem sjælen og hjernen. Disse love er midlet hvorved:
 - a. ideer intuitivt opfattes,
 - b. idealer forkyndes,
 - c. mentale begreber og tankeformer, som i tidens løb vil indvirke telepatisk på menneskers sind, konstrueres.
4. Den nye undervisning vil organisere og udvikle den lavere konkrete tænkeevne.
5. Den vil lære mennesket at tænke fra det universelle til det specielle, såvel som at analysere det specielle. Der vil derfor blive lagt mindre vægt på hukommelsestræning i fremtidens skoler. Interessen alene vil fremme viljen til at huske.
6. Den nye undervisning vil gøre mennesket til en god samfundsborger ved at udvikle de rationelle aspekter af bevidstheden og livet og lære mennesker at bruge deres iboende, erhvervede og specielle evner til at udtrykke deres sociale bevidsthed og holdning.

7. Frem for alt vil undervisere i den nye tidsalder bestræbe sig på at lære mennesket den videnskab, hvorved han kan forene sine tre mentale aspekter, som generelt kaldes:
 - a. den lavere konkrete tænkeevne,
 - b. tankens eller sindets søn, sjælen eller selvet,
 - c. den højere abstrakte eller intuitive tænkeevne, eller:
 - a. den modtagelige tænkeevne eller sund fornuft,
 - b. den individualiserede tænkeevne,
 - c. den indre oplyste eller illuminerede tænkeevne.

8. Undervisere i den nye tidsalder vil beskæftige sig med fremgangsmåden eller metoderne, der skal anvendes for at slå bro over de kløfter, der findes i bevidstheden mellem dens forskellige aspekter. Således vil antahkarana videnskaben på helt afgørende måde komme til offentlighedens kundskab.
9. Dette begreb om brobygning vil i øvrigt blive udvidet til at omfatte ikke alene menneskets indre historie, men også brobygningen mellem det enkelte menneske og hans medmennesker på alle plan.
10. Det vil også indbefatte opøvelse af den menneskelige mekanisme til at respondere på livsimpulser og indtryk fra sjælen. Denne sjæl er i det væsentlige intelligens, som anvendes vittalt på alle plan. Den ytrer sig som den skelnende tænkeevne på mentalplanet, som den sensitive bevidsthed på det emotionelle plan og som den aktive deltager på det fysiske plan. Denne intelligente aktivitet styres altid med visdom.
11. Den nye undervisning vil beskæftige sig med:
 - a. Tænkeevnen eller sindets relation til energilegemet, det æteriske legeme, som gennemtrænger nervesystemet og bringer det fysiske legeme til aktivitet.
 - b. Tænkeevnen og dens relation til hjernen.

- c. Tænkeevnen og dens relation til de syv kraftcentre i det æteriske legeme og deres objektive anvendelse ved hjælp af de vigtigste plexi i nervesystemet i det fysiske legeme samt deres relation (som vil blive stadig mere indlysende) til de endokrine kirtler.
- d. Hjernen som den koordinerende faktor i det materielle legeme og dens evne til at styre menneskets aktivitet ved hjælp af nervesystemet.

Af denne redegørelse vil I se, hvor stort dette emne er, og dog har jeg i sinde at behandle det yderst kortfattet, idet jeg kun skriver en elementær lærebog, der skal tjene som vejviser i skabelsen af den nye kultur, som vil udmærke Vandbærerens tidsalder. Andre disciple vil senere uddybe emnet, men det er endnu så svært at forstå, at meget, som kunne siges, ville være uden mening selv for de mest intelligente.

Der er nu tegn på, at man i moderne undervisning er ved at blive opmærksom på sindets natur og tankens love. Vi skylder psykologien og filosofien meget i denne henseende. Der er også en stigende interesse for endokrinologi (læren om kirtelfunktionerne) som en fysisk metode til at fremkalde forandringer, sædvanligvis hos udviklingshæmmede samt evnesvage. Ikke desto mindre vil fremskridt i undervisningen være relativt umulige, indtil moderne undervisere begynder at indrømme muligheden af, at der er centrale enheder i mennesket, som står bag den håndgribelige og synlige mekanisme, og tillige vil indrømme muligheden af en central energifaktor bagved sindet. Børnene vil derfor heller ikke modtage den nødvendige begynderundervisning og de elementære ideer, som skal hjælpe dem til at blive selvstyrende, intelligente, menneskelige væsener. Psykologien med dens betoning af menneskets tre aspekter – tanke, emotionel følelse og den legemlige organisme – har allerede bidraget væsentligt til og gør stadig meget for at indføre radikale forandringer i vort undervisningssystem. Men endnu er der meget at udrette. Fortolkning af mennesket i energibegreber tillige med forståelsen af de syv energityper, som bestemmer et menneske og hans handlinger, vil bidrage til umiddelbare forandringer.

2. KAPITEL

Menneskehedens kulturelle udvikling

Civilisation og kultur

Der lægges i dag megen vægt på uddannelse – koordinerende, integrerende, psykologisk, faglig og almendannende. Hertil kan vi føje den gamle metode med hukommelsestræning og forsøg på enten at indpode religion i barnesindet eller bevidst at undgå det. Moderne undervisning har hovedsagelig været konkurrencepræget, nationalistisk og derfor separatistisk. Den har opdraget børnene til at betragte materielle værdier som de vigtigste, til at tro, at deres egen nation ligeledes er den vigtigste, og at alle andre nationer er af underordnet betydning. Det har næret deres stolthed og affødt troen på, at de selv, deres gruppe og nation er alle andre folk og folkeslag umådeligt overlegne. De opdrages derfor til at blive ensidige personer med værdinormer, som ikke svarer til virkeligheden og med en livsholdning, der er præget af fordom og partiskhed. De lærer det mest elementære om forskellige kundskabsgrene, for at de kan fungere gnidningsløst i et konkurrencesamfund og i deres særlige erhvervsbestemte omgangskreds. At læse, skrive, regne, samt elementær talbehandling anses for et minimumskrav; at vide lidt om fortidens begivenheder – historiske, geografiske, litterære, filosofiske og videnskabelige – er desuden et krav i mange lande og for visse samfundsklasser. Noget af verdenslitteraturen bliver de også gjort bekendt med.

Det almindelige informationsniveau med hensyn til verden er højt, men som regel partisk, præget af nationale eller religiøse fordomme, der tjener til at gøre mænd og kvinder til borgere i deres eget land, men ikke til mennesker med verdensperspektiv. Verdensborgerskab betones ikke. Undervisningen, der gives, stimulerer den latente massebevidsthed i barnet og vækker erindringer (racemæssige og individuelle) gennem meddelte kendsgerninger, som er usammenhængende og i de fleste tilfælde uden forbindelse med det daglige liv. Disse kendsgerninger kunne tje-

ne til (hvis de blev benyttet som sædtanke i meditation og anvendt i teknisk forstand) at vække til live eller at tilbagekalde ikke alene den nationale, men hele fortidens historie fra menneskeslægtens bevidsthed og hukommelsesdyb. Dette nævner jeg for at understrege faren ved at lægge en sådan overdreven vægt på fortiden, for hvis det blev gjort i større målestok, ville det vise sig at blive katastrofalt; det ville være at fremhæve racemæssige og nationale idealer og mål og hurtigt føre til menneskeslægtens krystallisering og senilitet, billedligt talt. Et eksempel på dette så vi i Tyskland og i mindre udstrækning i Italien, og det kulminerede i aksemagterne. Heldigvis kan vi være sikker på, at den nye livsbølge, der nu strømmer gennem ungdommen i alle lande, vil vende slægtens tanker i en anden og bedre retning end denne fremmanen af svundne tiders såkaldte storhed og betoning af forhold, der skulle være levet ud.

Jeg kunne tænke mig her at gå nærmere ind på fortolkningen af de hyppigt anvendte (og ofte også misbrugte) ord: kultur og civilisation. Det er skabelsen af en vis form for kultur – materiel eller åndelig, eller materiel og åndelig – der er formålet med al opdragelse og undervisning. Undervisning er den vigtigste faktor i verden.

Civilisation er menneskehedens reaktion på formålet med enhver given verdensepoke. I enhver tidsalder er der visse ideer, som skal finde deres udtryk i den almindelige menneskelige idealisme. I den atlantiske tidsalder var den dominerende idé dybest set følt religiøs idealisme eller mysticisme, der gav sig udtryk i en tilnærmelse til en anet, men usynlig guddom og derfor var et udtryk for følelse. Dog var der meget sensitive racer, bestående af nationer og grupper, som arbejdede på udviklingen af deres følelsesnatur, sommetider bevidst, men oftest ubevidst. Deres indbyrdes forhold, som individer og nationer, var hovedsagelig emotionel og sensitiv, en bevidsthedstilstand (jeg kan ikke sige en mental tilstand), som det er meget vanskeligt for den moderne ariske race at forstå eller forestille sig, for hos os er tænkeevnen begyndt at fungere. Deres holdning over for guddommen var ligeledes sensitiv, og deres religiøse liv var mystisk og tilbedende, uden gnist af mental forståelse. De reagerede ud-

præget følelsesbetonet på skønhedsindtryk, på den frygt, guddommen fremkaldte, og på Guds følelsesprægede kendetegn, på lys og undere. Det mystiske, ærefrygten, den blinde tilslutning til en eller anden »sensitiv«, som var mere anerkendt end det almindelige menneske, og fortolkningen af Gud og naturen igennem følelsesopfattelse var grundlaget for den gamle civilisation og har i høj grad farvet menneskehedens nuværende holdning, i det mindste indtil Kristus kom og skabte store forandringer i den menneskelige bevidsthed og indvarslede en ny civilisation. Børn er stort set endnu atlantiske i deres bevidsthed; hos dem er det en form for rekapitulation, der svarer til det prænatale stadium; den samme rekapitulation opleves igen på Vejen, hvor mennesket på ny udvikler den mystiske bevidsthed, efter at han har vækket sin mentale natur, og forud for udviklingen af den sande okkulte bevidsthed eller viden og den højere tænkeevnes reaktioner. Opgaven for fremtidens undervisere er at omforme barnets atlantiske bevidsthed til en arisk eller mental bevidsthed. Atlantiderne havde ikke, hvad vi forstår ved et undervisningssystem. Kongerne og præsterne opfattede intuitivt; masserne adlød.

I den nulevende race er en anden civiliseret holdning ved at bryde igennem og nærme sig sin fuldendelse. I hver tidsalder virker der ideer, som kommer til udtryk både i menneskelig og national idealisme. Denne grundliggende tendens igennem århundreder har skabt vor moderne verden, og den har været strengt materialistisk. En nation anses i dag for civiliseret, når den er vågen over for mentale værdier og samtidig kræver en materiel standard; og desuden når sindet (den lavere tænkeevne) modtager den oplæring, der skaber en materiel civilisation, hvad der har gjort vor materielle civilisation til det, den er i dag. Denne lavere tænkeevne omfatter hukommelsesaspektet, det diskriminerende og adskillende aspekt, den analytiske funktion og evnen til at formulere konkrete ideer, baseret på materiel iagttagelse, materielle begær og materielle formål. Ved at ændre følelsesopfattelsen til en mental holdning over for livet, ved at gøre ønsket om materiel velstand for borgerne i enhver nation til den

dominerende faktor i den nationale tænkning, med tænkeevnens udvikling helliget det materielle liv og med videnskaben udelukkende optaget af kun at udtale sig om det, der kan bevises, og kun interesseret i energier ud fra deres materielle virkning, er det da noget under, at vor moderne civilisations hovedinteresse ligger i den økonomiske sfære? Vi er optaget af det materielle, af at forøge vore besiddelser, af at forbedre verdens situation, udvikle livet på det fysiske plan, erstatte det u håndgribelige med det håndgribelige, det åndelige med det konkrete og de indre værdier med de fysiske værdier. Ikke desto mindre må disse indre værdier en dag bryde frem og gøre sig gældende.

Det her nævnte er ufuldstændigt og af en så almen karakter, at det ikke omfatter den relativt lille minoritet, som virkelig opfatter disse større værdier og arbejder på deres tilsynkomst i menneskehedens liv. Disse mennesker er vogtere af de idealer, som dukker op i vor nuværende civilisation, men de energier, de udløser, giver sig ofte midlertidigt udslag i frembringelsen af mere konkrete værdier. Mine bemærkninger er derfor ufuldstændige, kendsgerningerne ligeledes. Måske overdriver jeg, og dog måske ikke. I hvert fald står det fast, at de to store civilisationer, vi virkelig kan vide noget om – den ariske og den atlantiske – repræsenterer to mål eller yderpunkter, som menneskeheden i de to perioder rettede og stadig retter deres opmærksomhed imod.

Den atlantiske civilisation var udpræget religiøs i sin holdning; religionen var det grundlæggende i dagliglivet og det, som gav alt andet *eksistensberettigelse*. Livet efter døden var genstand for stor interesse og var en ubetinget, urokkelig tro. Den subtile indflydelse, der udgik fra de usynlige sfærer, naturkræfterne og menneskets relation til dem gennem en intens sensitivitet, samt hele hans register af emotionelle tilstande, udgjorde menneskehedens liv og prægede alt, hvad der var eller måtte have været af spirende tankevirksomhed. Resultatet af alt dette, som vi arvede, da historien, som vi kender den, begyndte (efter syndfloden, hvornår den så har været) kan beskrives med sådanne ord som animisme, spiritualisme, lavere psykisme og følelse. Fornemmelsen af Gud, af udødelighed, af subtile indre relatio-

ner, sansen for tilbedelse og det moderne menneskes overdrevne følsomhed er vor iøjnefaldende arv fra den civilisation, som eksisterede i det gamle Atlantis.

Hele denne fundamentale struktur får i dag påtvunget det stik modsatte, og i sin reaktion mod den skaber mennesket nu – helt naturligt, rigtigt og udviklende – den overbygning, hvor betoningen i stadig stigende grad lægges på det håndgribelige, det materielle, det sete, det, som kan efterprøves, diagnosticeres, analyseres og bruges til at forbedre menneskets ydre liv og materielle position på denne klode. Begge civilisationer er gået for vidt, og i pendulets svingning vil vi uundgåeligt finde tilbage til en midterposition, til den »gyldne middelvej«. Denne middelvej, hvor de bedste og højeste idealer, som de to på hinanden følgende civilisationer har frembragt, vil karakterisere den kommende tidsalder – Vandbærerens tidsalder – og dens civilisation. En sådan tilkendegivelse af det materielle og immaterielle, det sete og det usete, det håndgribelige og det åndelige har altid været hensigten og målet for dem, der forstod den sande betydning af kultur. Når alt kommer til alt, og med henblik på vort emne, kan vi sige, at civilisation vedrører masserne og hele racens bevidsthed, mens kultur vedrører individet og det usynlige åndelige menneske. Derfor er en civilisation, der er et fuldt udtryk for sand kultur, endnu kun en fjern mulighed. Den ligger langt ude i fremtiden og venter på at blive realiseret.

Kultur er tilnærmelsen af de to veje – følelse og fornuft; af de to verdener – sensitivitet og tanke; og af de to komplementære holdninger, som vil sætte mennesket i stand til at leve som et intelligent subjektivt væsen i en håndgribelig fysisk verden. Et kultiveret menneske forener betydningens verden med fænomenernes (eller den synlige) verden og opfatter dem i sit sind (erkender dem i sin hjerne, hvilket antyder, at en relation er bragt i stand) som udgørende én verden med to aspekter. Det kultiverede menneske bevæger sig med lige stor frihed i begge verdener og med hensyn til hans bevidsthed og klare erkendelse samtidig. Selv i Atlantis var der nogle, der forstod betydningen af kultur som en følge af civilisationen.

Masserne må civiliseres som et skridt på vejen til at give dem den kultur, der vil gøre dem til sande og betydningsfulde menneskelige væsener. Et menneskeligt væsen må nødvendigvis være et væsen, som er i stand til at leve i en verden af ydre realiteter samtidig med, at det erkender sig selv som en bevidst tænker, en sjæl, der lever i en indre verden. Det vil da give udtryk for et indre liv af en sådan styrke, at det kontrollerer og dominerer livet på det fysiske plan, motiverer det og giver det en rigtig retning. Denne holdning hos det menneskelige væsen og den opgave, det er at realisere denne bevidsthedstilstand, er igennem århundreder blevet betragtet som en opgave for de organiserede religioner, mens det i virkeligheden og nødvendigvis er undervisningens opgave. Det er sandt, at kirken i gamle dage tog sig af undervisningen, men vægten blev lagt på det indre og subjektive liv, og som regel blev der ikke gjort noget forsøg på at forene og sammensmelte ydre materiel velfærd med indre åndeligt liv. Undervisning er en opgave for menneskehedens mest fremragende tænkere, og den er alle regeringers ansvar, noget, som de imidlertid sjældent indser.

Endelig skal vi se på, hvilke grundliggende ideer (begyndende med de erkendte instinkter) der har ført mennesket, skridt for skridt, frem til hans nuværende kamp og bestræbelse på at forbedre verden, opløfte grupperne og give dem deres naturlige selvbestemmelse med det formål – der for de flestes vedkommende er ubevidst – at skabe et bedre udtryksorgan i den levende organisme, der er menneskeheden.

Det er derfor en forslidt sandhed at sige, at menneskeheden for tiden gennemgår en krise af umådelige dimensioner. Årsagerne til denne krise må søges i mange faktorer. De ligger i fortiden, i udviklingen af visse grundlæggende tendenser i mennesket, i fortidige fejltagelser, i nutidige muligheder og i den stærke aktivitet i kærlighedens Hierarki.* Fremtiden er yderst loven-

* Kærlighedens Hierarki er et af de tre vigtigste centre hvorigennem guddommen manifesterer sig: »Shamballa«, hvor Guds vilje er kendt, »Hierarkiet«, hvor Guds kærlighed råder og »menneskeheden«, som legemliggør Guds intelligensaspekt.

de, forudsat at menneskene lærer den lektie, som nu er så åbenlys; de må acceptere den og klart indse problemets art og krisens virkelige natur med dens mange forgreninger og vidt forskellige konsekvenser.

Det sydende kaos, i hvilket folkemasserne i dag lever, og én eller to fremtrædende personer inden for hver nation, hænger nøje sammen. Disse nøglepersoner vækker stor opmærksomhed; deres ideer bliver – med rette eller urette – fulgt med interesse, anerkendelse eller mistro.

Den langsomme og omhyggelige dannelse af den nye gruppe af verdenstjenere er et tegn på krisen. De overvåger og indvarsler den nye tidsalder og er til stede ved den nye civilisations fødselsveer, den nye races tilblivelse, den nye kulturs og det nye verdensbilledes fremkomst. Arbejdet med alt dette må nødvendigvis gå langsomt, og de af jer, som står midt i problemerne og har smerterne inde på livet, har svært ved at se tillidsfuldt på fremtiden og fortolke nutiden tydeligt og klart.

På undervisningsområdet er det vigtigt med en fælles fremgangsmåde. En fundamental enighed om mål skulle beherske nationernes undervisningssystem, selv om ensartethed i metoder og teknik måske ikke er mulig. Forskelle i sprog, tradition og kultur vil og bør altid eksistere, da disse udgør det smukt varierede mønster i menneskelivet gennem tiderne. Men meget af det, som hidtil har forhindret de rette menneskelige relationer, må og bør elimineres.

Skulle vi fx i historieundervisningen vende tilbage til den dårlige, gamle vane, hvor hver nation forherliger sig selv, sædvanligvis på bekostning af andre nationer, hvor kendsgerninger systematisk fordrejes, hvor tyngdepunkterne er forskellige krige ned gennem tiderne – en historie om aggression, om fremkomsten af en selvisk og materialistisk civilisation med en nationalistisk og derfor separatistisk ånd, som har fostret racehad og stimuleret den nationale stolthed? Det første historiske årstal, som almindelige engelske skolebørn husker, er »Wilhelm Erobreren 1066«. Amerikanske børn husker Pilgrimsfædrenes landgang og den gradvise overtagelse af landet fra dets retmæssige indbyggere, og måske Boston Tea Party. Alle historiens helte er krigere

– Alexander den Store, Julius Cæsar, Attila, Richard Løvehjerte, Napoleon, George Washington og mange andre. Geografi er stort set historie i en anden form, men præsenteret på samme måde – en historie om opdagelser, udforskninger og erobringer, som oftest fulgt af en ond og grusom behandling af de indfødte i de opdagede lande. Grådighed, ambition, grusomhed og stolthed er grundtemaet i vor geografi- og historieundervisning.

Disse krige, aggressioner og tyverier, som har udmærket alle store nationer uden undtagelse, er kendsgerninger og kan ikke benægtes. Sikkert er det imidlertid, at den lektie, der skulle læres af al det onde, de forårsagede (som kulminerede i krigen 1914-45) i dag er ganske åbenlys, og de gamle årsager til vore dages antipatier og fordomme kan nu klart påvises og deres meningsløshed fremhæves. Skulle det ikke være muligt at bygge vor historie på de store og gode ideer, som har betinget og formet nationerne, og som har gjort dem til det, de er, og understrege den kreativitet, som har udmærket dem alle? Kan vi ikke på en mere effektiv måde fremhæve de store kulturelle epoker, som – når de pludselig kom til syne i en nation – blev til berigelse for hele verden og gav menneskeheden dens kunst, litteratur og visioner?

Krigen forårsagede store folkevandringer. Armeer marcherede og kæmpede i alle dele af verden; forfulgte mennesker flygtede fra det ene land til det andet; hjælpeorganisationer drog fra land til land, tog sig af soldaterne, reddede de syge, bespiste de hungrende og gjorde deres observationer. Verden i dag er meget, meget lille, og mennesker er ved at opdage (undertiden for første gang i deres liv), at menneskeheden er én, og at alle mennesker uanset hudfarve eller nationalitet ligner hinanden. Vi er alle blandede i dag. De forenede Stater er befolket af mennesker fra alle jordens lande; over halvtreds forskellige racer og nationaliteter befolker Sovjetunionen. Det Britiske Statssamfund består af uafhængige nationer forenet i én gruppe. Indien består af en mangfoldighed af folkeslag, religioner og sprog – deraf Indiens problem. Verden selv er en stor smeltedigel, ud af hvilken den ene menneskehed er ved at dukke op. Dette nødvendiggør en drastisk ændring af de metoder, vi hidtil har anvendt ved undervisning i geografi og historie. Videnskaben har altid været uni-

versel. Stor kunst og litteratur har altid tilhørt hele verden. Det er på disse kendsgerninger, at undervisningen af verdens børn må baseres – på vor lighed, vore skabende højdepunkter, vor åndelige idealisme og vore berøringspunkter. Medmindre dette bliver gjort, vil nationernes sår aldrig heles, og barriererne mellem nationerne, som har eksisteret i århundreder, vil aldrig blive fjernet.

De lærere, som i dag står over for denne udfordring, skulle se til, at der bliver lagt et sundt grundlag for den kommende civilisation, og de må sørge for, at det er generelt og universelt i sit sigte, sandfærdigt i sin fremstilling og konstruktivt med hensyn til behandling af problemerne. De indledende skridt, som lærere i de forskellige lande tager, vil uundgåeligt blive bestemmende for karakteren af den kommende civilisation. De må forberede en renæssance for alle kunstarterne og berede grunden for en ny og fri blomstring af den skabende ånd i mennesket. Særlig vægt må de lægge på de store øjeblikke i menneskehedens historie, hvor menneskets guddommelighed glimtede frem og angav nye veje for tænkningen, nye mål og metoder for menneskelig planlægning, og dermed for alle tider ændrede begivenhedernes gang. Disse øjeblikke bevirkede, at Det store Frihedsbrev, Magna Charta, blev til; de befæstede gennem den franske revolution begreber som Frihed, Lighed og Broderskab; de formulerede Amerikas grundlovsmæssige bestemmelser, og gav os i vor tid, i høj sø, Atlanterhavserklæringen og erklæringen om de Fire Friheder. Disse store begreber må blive de herskende principper i den nye tidsalder med dens nu spirende civilisation og dens fremtidige kultur. Hvis børn i vor tid bliver oplært i betydningen af disse fem store erklæringer og samtidig bliver belært om det formålsløse i had og krig, vil der være håb om en bedre og lykkeligere såvel som en mere sikker verden.

To centrale ideer må læres børn i alle lande, og det er: *værdien af det enkelte menneske og sandheden om den ene menneskehed*. Krigens børn har ved selvsyn lært, at et menneskeliv har ringe værdi; fascistiske stater har betonet, at individet er uden værdi undtagen som redskab for en eller anden diktators planer;

i andre lande bliver nogle mennesker eller grupper på grund af arvet position eller økonomiske fordele anset for mere betydningsfulde end resten af nationen; i atter andre tillægger individet sig selv og sine rettigheder så stor betydning, at enhver relation til helheden går tabt. Og dog hænger værdien af den enkelte og eksistensen af den helhed, som kaldes *menneskeheden*, nøje sammen. Det er nødvendigt, at dette understreges. Disse to principper, når de bliver rigtigt fremført og forstået, vil føre til en intensiv kultivering af individet og dernæst til individets erkendelse af sit ansvar som en integreret del af helheden, menneskeheden.

I skolen i dag (folkeskolen, gymnasiet og universitetet for at bruge de gængse betegnelser) ser man et ufuldstændigt og symbolsk billede af det tredelte mål, som tilstræbes i det nye undervisningssystem: civilisation, kultur og enhed.

Folkeskolen eller grundskolen kan betragtes som vogteren af civilisationen; den må uddanne barnet til samfundsborger, lære det at finde sin plads som en social enhed, betone dets grupperektioner, således at det bliver i stand til at leve et intelligent liv, og desuden vække barnets racemæssige hukommelse gennem den undervisning, der gives, for på den måde at skabe grundlag for dets menneskelige relationer. Der vil blive undervist i læsning, skrivning og regning, elementær historie (med vægt på verdenshistorie), geografi og poesi. Barnet må lære visse fundamentale og vigtige kendsgerninger om livet, uomtvistelige sandheder, samt koordinering og kontrol.

De højere skoler eller gymnasier må betragtes som vogtere af kulturen; de må lægge vægt på de større værdier, som udtrykker sig i historien og i litteraturen, og give nogen forståelse for kunst. Her skulle piger og drenge begynde deres uddannelse til den profession eller livsmåde, som de har *tydelige og naturlige anlæg for*. Samfundssind må læres ud fra et større perspektiv, de virkelige værdiers verden må fremhæves, og idealisme kultiveres bevidst og på afgørende måde. Der vil blive lagt vægt på idealernes praktiske anvendelse. Verdens ungdom må blive undervist på en sådan måde, at den i sin bevidsthed begynder at sammensmelte tilsynekomsternes verden med værdiernes og be-

tydningens verden, dvs. at den må lære at forbinde det objektive ydre livs verden med den indre subjektive verden og eksistens. Jeg vælger mine ord med omhu.

Vore højere læreanstalter og universiteter må være en højere videreførelse af alt, hvad der allerede er gjort. De bør smukt afrunde og fuldstændiggøre den bygning, der allerede er rejst, og beskæftige sig mere direkte med betydningens verden. Internationale problemer – økonomiske, sociale, politiske og religiøse – må behandles, og de unge mænd og kvinder må på stadig mere afgørende vis sættes i forbindelse med verden som helhed. Dette betyder på ingen måde, at personlige eller nationale problemer eller forpligtelser bliver forsømt, men det betyder, at de forsøges inddraget i helheden som integrerede og virksomme dele af denne, og hermed afværges den separatistiske holdning, som har været vor moderne verdens ulykke.

Læreanstalter eller universiteter skulle på undervisningsområdet i grunden svare til Hierarkiet; de skulle være vogtere af de metoder, den teknik og det system af tanker og livsimpulser, som skal *forbinde et menneske med sjælenes verden*, med gudsriget, og ikke kun med andre mennesker på det fysiske plan; ikke kun med fænomenernes verden, men også med den indre verden af værdier og kvalitet.

Jeg gentager: dette at udruste et menneske til at blive borger i Guds rige er ikke en religiøs opgave, som skal varetages af repræsentanter for de store verdensreligioner. Det bør være den højere undervisnings opgave, således at den giver alt, hvad der hidtil er gjort, en mening og et formål. Hvis dette forekommer jer idealistisk og umuligt, kan jeg forsikre jer, at når Vandbærens tidsalder står i fuldt flor, vil det være det ufejlbarlige og anerkendte mål for den tids opdragere.

Den følgende inddeling giver sig selv, når man betragter den undervisningsplan, som må lægges for de kommende generationer:

Grundlæggende undervisning.	Civilisation.	Alder 1-14
Videregående undervisning.	Kultur.	Alder 14-21
Højere undervisning.	Åndsliv.	Alder 21-28

Det er kun det økonomisk materielle pres og vor materielle betoning, der tvinger vore dages unge til at arbejde, før de er voksne. Det må endvidere erindres (og det er ved at blive en udbredt opfattelse), at kvaliteten af de børn, der nu inkarnerer, stadig bliver bedre og højere. De er i nogle tilfælde helt usædvanligt intelligente og det, som I (i jeres tekniske jargon) kalder IK (intelligenskvotient) er ofte fænomenalt høj. Dette vil i stadig stigende grad blive tilfældet, indtil unge mennesker på 14 år vil have en intelligens og en udrustning som de højtbegavede universitetsstuderende af i dag.

Det er mig ikke muligt at bevise disse påstande, men en undersøgelse af menneskeslægten og af børn i de mere civiliserede dele af verden vil vise en tendens og en udvikling, som til sidst vil få jer til at indse rigtigheden af mit standpunkt. I ville alle gøre klogt i nøje at studere forskellen på kultur og civilisation.

Med andre ord – som grundlæggende forudsætning og i erkendelse af menneskets muligheder, der ligger over det normale – kan vi sige at:

Opdragelsens første bestræbelse på at civilisere barnet vil gå ud på at retlede dets instinkter.

Den næste opgave vil være at bibringe barnet sand kultur ved at lære det at bruge sit intellekt rigtigt.

Undervisningens tredje pligt må være at vække og udvikle intuitionen.

Når disse tre er blevet udviklet og fungerer, vil vi have et civiliseret, kultiveret og åndeligt vågent menneske. Et menneske vil da fungere instinktivt korrekt, være intellektuelt sundt og intuitivt bevidst. Hans sjæl, sind og hjerne vil fungere, som de skal, og i det rette indbyrdes forhold, hvilket igen skaber koordination og korrekt samklang eller samordning. En dag vil man analysere det bidrag, de tre store kontinenter – Asien, Europa og Amerika – har ydet til denne trefoldige udvikling med hensyn til den ariske race. Menneskehedens storhed består i, at der fra hver race er udgået mennesker, der har nået det højeste, som var muligt på deres tid – mennesker som i sig selv var udtryk for tripliciteten af instinkt, intellekt og intuition. Deres antal var relativt lille i menneskehedens barndom, men en accelerering af udvik-

lingsprocessen er nu i gang, og mange er i dag ved at kvalificere sig til den »højere uddannelse« i dette ords sande betydning. Meget mere vil kunne opnås, når opdragere og undervisere i hele verden har erkendt formålet med denne proces som en alsidigt planlagt udfoldelse og vil rette deres opmærksomhed mod den instinktive, intellektuelle og intuitive skoling af racen, således at hele undervisningsperioden gennem 28 år vil opfattes som en ordnet, styret proces, hvor målet klart kan ses.

Det vil derfor være indlysende, at de, der skal undervises, vil blive bedømt ud fra de synsvinkler, som jeg tidligere har berørt:

- a. De, der er egnede til at blive rigtigt civiliseret. Hermed menes masserne.
- b. De, der er egnede til at blive ført videre til kulturens verden. Der er tale om et meget stort antal.
- c. De, der til civilisationens og kulturens aktiver kan føje den »udrustning«, som kræves for at kunne fungere som bevidste sjæle, ikke alene i de tre verdener af instinktiv og intellektuel livsudfoldelse, men også i den åndelige værens verden og ikke desto mindre med fuld bevidsthedskontinuitet og med en fuldendt tredobbelt integration.

Ikke alle kan gå videre til de højere grader, og dette må erkendes. Bedømmelsen af evner vil blive baseret på forståelsen af stråletyper (den esoteriske psykologiske videnskab), på en forståelse af kirtelsystemets tilstand og den fysiologiske udrustning, på visse specielle prøver og på den nye form for astrologi.

Jeg vil her stille den alvorligt studerende et enkelt forslag. Tænk over de følgende fire udsagn:

1. Antahkaranaen udtrykker kvaliteten af den magnetisme, der åbner døren ind til Den store hvide loges undervisningscentrum.
2. Antahkaranaen er den bevidste, integrerende kraft.
3. Antahkaranaen er midlet til overføring af lys.

4. Antahkaranaen vedrører kontinuiteten i menneskets opfattelse eller perception.

Udviklingsforløbet

Jeg vil tilføje endnu en analogi til den foregående, der vil anskueliggøre udviklingsforløbet og gøre hele emnet (fra menneskets synspunkt) mere klart og tydeligt:

Almindelig menneskelig udvikling. . . . Civilisation. . . . Renselsens vej
Uddannelse af intelligentsiaen. . . . Kultur. . . . Discipelskabets
vej
Frembringelsen af de sande oplyste. . . . Indre oplysning. . . . Indvielsens vej

Det vil derfor være indlysende for jer, at målet for alle fremtidige og nuværende bestræbelser er at bringe menneskeheden frem til et stadium, hvor den – okkult set – »træder ind i lyset«. Tendensen i hele den nuværende fremdrift, som så tydeligt kan iagttages i menneskeheden, er at sætte menneskeracen i stand til at erhverve sig viden, at forvandle den til visdom ved hjælp af forståelsen og således blive »fuldt oplyst«. *Oplysning er undervisningens vigtigste mål.*

Det er netop i denne tanke- og erkendelsessfære, at vi opdager forskellen på Buddhas og Kristi virke. Buddha opnåede »oplysningen« som den første af vor menneskehed. Mindre grader af oplysning er ofte blevet nået af tidligere inkarnerede gudesønner. Kristus kunne, som følge af Buddhas opnåede resultat og sit eget udviklingstrin, indvarsle en ny æra og sætte et nyt mål, der gjorde det muligt for et andet guddommeligt princip at komme til manifestation og blive almindeligt anerkendt. Han indvarslede »kærlighedens tidsalder« og gav mennesket et eksempel på et nyt guddommeligt aspekt – kærlighed. Med Buddha kulminerede »kundskabens tidsalder«. Med Kristus begyndte »kærlighedens tidsalder«. Begge tidsaldre er udtryk for to store guddommelige principper. Den nye undervisning blev således muliggjort ved Buddhas virke. Det giver jer et begreb om, hvor langsomt udviklingen går. Den nye religion er muliggjort ved Kristi arbejde og liv. Esoterisk set har kundskabsbladene i menneskets egoi-

ske lotus udfoldet sig, og Buddha har fremskyndet den hurtige udfoldelse. Nu er kærlighedsbladene i menneskeslægten egoiske lotus ligeledes ved at udfolde sig, og den hurtighed, med hvilken dette foregår i dag, er resultatet af Kristi virke. Er I klar over betydningen af det, jeg prøver at fortælle jer, og kan I forstå det, jeg har til hensigt at sige?

Det, jeg søger at fremhæve, er følgende:

Da den menneskelige egoiske lotus' tre kundskabsblade nu er udfoldet hos racen (og når jeg siger »race«, mener jeg menneskeheden og ikke den ariske race), er det nu muligt for kærlighedsbladene at folde sig ud. Den energi der strømmer fra den yderste række kronblade, har haft en trefoldig virkning:

1. Den har vitaliseret hele menneskeheden og skabt den nuværende accelerering, den intelligente (eller skulle jeg sige »intellektuelle«?) civilisation og vor moderne kultur, hvor som helst den findes. Menneskehedens *hjerne* er nu modtagelig for vitalisering, derfor masseuddannelse.
2. Den har åbnet en kanal, således at kærlighedsbladene kan vitalisere menneskehedens astrallegeme og derigennem lede til udbredt samarbejde og gruppekærlighed. Menneskehedens hjerte er nu modtageligt for vitalisering, derfor har vi de filantropiske bevægelser i dag samt dem, der beror på god vilje og fremmer menneskets velfærd.
3. Den vil med tiden gøre det muligt, at mentallegemet vitaliseres gennem viljes- eller offerbladene, og det vil føre til bevidsthed om Planen, målbevidst hensigt og gruppesyntese.

Det første af de tre kundskabsblade åbnedes i den lemuriske tidsalder og bragte et vist mål af lys til menneskehedens bevidsthed på det fysiske plan. Det andet åbnedes i den atlantiske tidsalder og bragte lys til astralplanet. I vor tidsalder, den ariske, åbnedes det tredje blad og bragte mennesket det mentale lys, kundskabens lys. Således er den vanskelige opgave, at vitalisere den trefoldigt manifesterede verden (fysisk, astral og mental), blevet fuldført gennem de tre racer, og intelligensens energi er blevet

en magtfuld, styrende faktor. Med store fremskridt fortsætter nu vitaliseringen af mennesket gennem kærlighedsenergien. Efter-som virkningerne udspringer af guddommens andet aspekt, vil de blive frembragt med største lethed og med bevidst viden og forståelse. Dette være sagt til jeres opmuntring. Gennem kundskabens energi og aktivitet har vi fået:

Civilisation.. Kultur.. Oplysning,

og i det andet tilfælde vil vi få:

Samarbejde.. Kærlig forståelse. . . Grupperkærlighed.

Der er højere modsvarigheder, som vi endnu ikke har dækkende ord for.

Samarbejde i god vilje er alt, hvad vi på nuværende tidspunkt kan forvente af masserne, og det er sublimeringen af de kræfter, der frigøres gennem civilisationen. *Kærlig forståelse* må være kendetegnet for de kultiverede og mere vise grupper, samt evnen til at forbinde den indre årsags verden med de ydre virkninger verden. Tænk over denne sætning. *Grupperkærlighed* er og må være den fremtrædende egenskab hos verdens sande oplyste, og den er på nuværende tidspunkt den motiverende kraft hos visdommens mestre, indtil den tid kommer, hvor tilstrækkeligt mange disciple giver udtryk for denne særlige kraft.

Når viljes- eller offerbladene i den menneskelige egoiske lotus åbner sig, vil en endnu højere trefoldighed og modsvarighed komme til syne. Den kan vi kalde:

Medvirken. Formål. Nedfældning (præcipitation)

Derfor vil følgende kategorier af kræfter eller energier vise sig som et resultat af udviklingen i menneskeheden, hver af dem som udtryk for bestemte kvaliteter, svarende til kronbladernes åbning i den menneskelige lotus.

Undervisning og videnskab
Kundskabsblade.

I.

samt

Religion og filosofi
Kærlighedsblade.

II.

samt

Regeringer og social orden

Viljes- og offerblade.

III.

I vil på dette skema se, at kærlighedsbladene i dag faktisk viser tegn på udfoldelse, og I vil forstå, at der nu åbnes en mulighed for visse begivenheder, som vi længe har håbet på. Verden må bevæge sig fremad, lovmæssigt og i rigtig orden. Det, der sker før tiden er moden, fører som regel til katastrofe.

Alt dette vedrører racens kulturelle udvikling og skrider nu hastigt frem. Når de betingende faktorer og deres formål og metode bliver bedre forstået, da vil vi hos alle, der interesserer sig for undervisningsproblemer, se en bestræbelse på hurtigt at gå frem. Det vil fremskynde massernes tilegnelse af kultur, og de mere intellektuelle grupper opnåelse af den indre oplysning.

Der er en ting, jeg vil understrege her. I fremtiden vil oplysning hovedsagelig blive set ud fra den intellektuelle synsvinkel, og hele emnet vil blive behandlet mentalt og ikke (som tilfældet er i dag) ud fra en religiøs synsvinkel. Oplysning, mysticisme og religion har hidtil gået hånd i hånd. En af vor tids vigtigste bidrag til menneskeheden udvikling har været den voksende forståelse af, at åndelighed ikke må forveksles med og begrænses til en accept af og en tilslutning til de forskrifter og den lære, som indeholdes i verdens hellige skrifter; åndelighed kan ikke holdes nede på det fortolkningsniveau, som et ortodokst præsteskab har givet disse skrifter, ej heller kan tendensen i de gamle teologier blive ved med at styre os. Gud må kendes på sine værker, og disse værker erkendes lettere gennem videnskabens opdagelser end ved salmer, bønner og prædikener i alle verdens kirker. Hvad vil da blive kirkernes opgave i fremtiden, og hvad vil blive hovedopgaven for den kommende nye religion? Det vil først og fremmest blive at fremkalde åbningen af kærlighedsbladene. Det vil indvarsle en æra af virkeligt samarbejde, kærlig forståelse og gruppekærlighed. Dette sker ved at lære folket og de enkelte mennesker lovene for den rette tilnærmelse.

Grundtonen i den nye undervisning vil være den rette fortolkning af livet i fortid og nutid med en relation til menneskeheden fremtid; den nye religions grundtone må og skal være den rette tilnærmelse til Gud, transcendent i naturen og immanent i men-

nesket, mens grundtonen i den nye politik og statsvidenskab vil blive baseret på de rette menneskelige relationer. Til dette må undervisningen forberede børnene.

De, der arbejder inden for disse tre områder, må engang gå frem i nært samarbejde, og det er denne organiserede forståelse og denne intelligente aktivitet i menneskeheden, den nye undervisning må forberede. I det, som jeg her og tidligere har sagt, har I de få forslag, jeg ønsker at give med hensyn til racens kulturelle udvikling. Menneskehedens virkelige historie, som er lang og forskelligartet, og som fortaber sig i esoteriske spekulationer (der sjældent kan bevises, selv om de er sande), har bragt menneskeheden til et punkt i udviklingen, hvor kundskabens lys virkelig er ved at gennemtrænge jordens mørke steder. En mængde information er nu tilgængelig for dem, der kan læse og skrive – og antallet af disse vokser fra dag til dag – samtidig med at transmissions- og kommunikationsmidlerne praktisk talt har overvundet tiden og bragt hele verden sammen til en fungerende enhed. Et meget højt uddannelsesniveau er også ved at blive opnået i alle civiliserede lande. Den almindelige borger er i besiddelse af en stor mængde data om alle tænkelige emner. Meget af det er ikke forarbejdet og ubrugeligt, men det bidrager dog til en almindelig højnelse af de mentale processer. Udbuddet af menneskers tanker i skrift og tale, der omfatter alt fra det ældste til det nye og moderne, og også det overfladiske og relativt værdiløse, er så overvældende i dag, at det er umuligt at registrere det, og en bogs levetid er kort. Hertil kommer, at der er en virkelig bestræbelse på at bringe undervisningsressourcerne inden for rækkevidde af alle mennesker på jorden. Dette vil engang ske, og den påtænkte undervisning vil udrette følgende og dermed lægge grunden til den fremtidige udvikling af en højere og bedre undervisning:

1. Gøre alt, hvad der i fortiden har »set dagens lys« tilgængeligt for almindelige mennesker.
2. Vække interessen for de nye videnskaber og den nye viden, som ser dagens lys i vor tid.

3. Udvikle hukommelsen og evnen til at opfatte det, som sindet præsenteres for.
4. Forbinde fortiden med nutiden.
5. Skole borgerne i at forstå besiddelsens naturlige berettigelse med henblik på glæden og den rette anvendelse af livets materielle og intellektuelle gaver og deres relation til gruppen.
6. Efter grundig undersøgelse rådgive med hensyn til den rette profession.
7. Anvise metoder, hvorved koordination af personligheden kan opnås.

Alt dette vil sende mennesket ud i livet med en vis mængde viden om det, som er blevet opdaget i fortiden, og som er hans intellektuelle arv; med et vist mål af mental aktivitet, som kan udvikles yderligere, hvis mennesket selv vil og bidrager dertil ved en rigtig anvendelse af sig selv i forbindelse med sine omgivelser; med visse mentale idealer, drømme og spekulationer, som kan omdannes til værdifulde aktiver, hvis mennesket er udholdende, og forestillingsevnen ikke er sløret ved en ensidig, tvungen læseplan, og hvis han desuden har været så heldig at have en klog lærer og nogle forstående ældre venner.

Det vil også stå jer klart, at opgaven for fremtidens undervisning er den at føre de civiliserede masser videre frem til et punkt, hvor de bliver kultiverede, og at lære de kultiverede mennesker om de oplystes metoder og veje. Det, som i dag læres i de esoteriske skoler, vil i fremtiden blive en del af det anerkendte skolepensum for den opvoksende generation, og den undervisning, der i dag bydes verdens mest fremskredne, tænkende mennesker, vil engang blive tilpasset behovet hos fremtidens ungdom.

Esoterismens natur

Undervisere i den nye tidsalder vil i stadig højere grad lægge vægt på den esoteriske side, og det ville måske være nyttigt, hvis jeg prøvede at definere esoterismen på en måde, som imødekom-

mer de studerendes generelle intelligens samt deres udviklingsniveau. Men jeg vil minde jer om, at sand esoterisme (ud fra Hierarkiets synsvinkel) er langt dybere, end I kan fatte.

En af de mest utilstrækkelige definitioner på esoterisme er, at den behandler det, som er skjult og gemt, det som, skønt anet, forbliver ukendt. Deraf drages den slutning, at det at være esoteriker er at være blandt dem, der søger at trænge ind i et bestemt hemmeligt område, hvortil den almindelige studerende ikke har adgang. Hvis dette var alt, ville enhver videnskabsmand og mystiker repræsentere henholdsvis den mentale types og den udviklede følelsesmæssige types tilnærmelse til esoterismens og de skjulte realiteters verden. Dette ville imidlertid ikke være korrekt. Mystikeren er aldrig en virkelig esoteriker, for i sin bevidsthed beskæftiger han sig ikke med energier og kræfter, men med dette vage »noget« (kaldet Gud, Kristus, den elskede) og derfor i virkeligheden med det, som tilfredsstillende hans sjæls hunger. Videnskabsmanden, som beskæftiger sig med og nu hastigt er ved at trænge ind i kræfternes og energiernes verden, er i virkeligheden en sand esoteriker – selv om han i sin bestræbelse på at kontrollere de eftersøgte energier benægter deres kilde. Det er af relativ mindre betydning; han vil senere opdage deres udspring.

Den nødvendige forudsætning for dem, der søger at forstå esoterismen eller at undervise esoterisk studerende, er at understrege energiernes verden og at erkende, at bag alle hændelser i fænomenernes verden (og dermed mener jeg de tre verdener for menneskets udvikling) eksisterer energiernes verden; disse energier er af stor kompleksitet og forskellighed, men alle bevæger sig og fungerer ifølge loven om årsag og virkning. Det er derfor næppe nødvendigt for mig at understrege, hvor praktisk denne definition er, og hvor anvendelig den er med henblik på den enkelte aspirants liv, på samfundet og på verdensproblemerne eller med hensyn til de umiddelbart styrende og betingende åndelige energier, som uophørligt søger at indvirke på eller kontakte fænomenernes verden. Det gør de, under åndelig ledelse, for at virkeliggøre Planen. Den her anførte

fremstilling er af fundamental betydning; alle andre definitioner er indbygget heri, og det er den første vigtige sandhed om esoterismen, som må læres af hver eneste aspirant og anvendes på hemmeligheden og den universelle karakter af det, som bevæger verdenerne og ligger til grund for hele udviklingsprocessen.

En esoterikers første opgave er at forstå de energiers natur, som søger at betinge ham og komme til udtryk på det fysiske plan ved hjælp af hans evner eller manifestationsredskab. Den esoterisk studerende må derfor acceptere, at:

1. Han består af en samling kræfter, der er medfødte og betinget af, hvad han har været, samt en stor modstridende kraft, som ikke er et princip, og som vi kalder det fysiske legeme.
2. Han er sensitiv over for og skulle blive stadig mere opmærksom på visse energier, som endnu er ukendte og til ingen nytte for ham; dem må han blive bevidst om, hvis han vil trænge dybere ind i de skjulte kræfters verden. Det kan være energier, som for ham ville være skadelige og onde, hvis han skulle arbejde med dem, og de må erkendes og forkastes; der er andre, han må lære at benytte, fordi de ville være gavnlige og ville forøge hans kundskaber, og som derfor må betragtes som gode. Husk på, at energier i sig selv hverken er gode eller dårlige. Den store hvide loge, vort åndelige Hierarki, og Den sorte loge anvender de samme universelle energier, men med helt forskellige motiver og mål; begge grupper består af øvede esoterikere.

Esoterikeren under uddannelse må derfor:

1. Blive bevidst om beskaffenheden af de kræfter, som udgør hans personlige udrustning, og som han selv magnetisk har bragt til udtryk i de tre verdener. De udgør en kombination af aktive kræfter. Han må lære at skelne skarpt mellem ren fysisk energi, som reagerer automatisk på andre og indre energier, og de energier, som kommer fra emotionelle og

mentale bevidsthedsplan, og som fokuseres gennem det æteriske legeme, hvilket på sin side motiverer og driver det fysiske legeme til bestemte handlinger.

2. Blive sensitiv over for sjælens tilskyndende energier, som udspringer fra de højere mentalplan. Disse energier søger at beherske det »trefoldige« menneskes kræfter, når et bestemt udviklingstrin er nået.
3. Erkende de energier, som betinger og behersker hans omgivelser, idet han ikke ser dem som begivenheder eller omstændigheder, men som *energi i aktion*; herved lærer han at finde vej bag om kulisserne for de ydre hændelser ind til den verden af energier, som søger kontakt og kvalificeres til at frembringe visse aktiviteter. På den måde får han adgang til betydningens verden. Hændelser, omstændigheder, begivenheder og fysiske fænomener af enhver art er ganske enkelt symboler på det, som sker i de indre verdener, og det er ind i disse verdener, at esoterikeren må bane sig vej, så vidt hans opfattelsesevne tillader; han vil efterhånden opdage verdener, som vil kalde på hans videnskabelige forskertrang.
4. For de fleste aspiranter forbliver Hierarkiet selv et esoterisk område, som fordrer at blive opdaget, og som vil acceptere en indtrængen. Jeg vælger mine ord med omhu i et forsøg på at vække jeres esoteriske respons.

Ud over dette punkt, som er menneskehedens forudbestemte mål, forsøger jeg ikke at gå. For indviede og disciple, som endnu ikke har taget transfigurationens indvielse, forbliver bevidsthedens højere områder og »den Højestes Hemmelige Sted« (Sanat Kumaras Rådskammer) dybt esoterisk. Det er et højere energiområde, planetarisk, ekstraplanetarisk og interplanetarisk, og med disse områder har undervisere intet at gøre, og lærerstaben i en esoterisk skole er ikke udset til at befatte sig med dem. Deres opgave er at oplære de studerende i at erkende energi og kraft, at skelne mellem de forskellige typer af energi, både i relation til sig selv og til verdensforholdene, og at begynde at forbinde det sete og erfarede med det, som ikke ses, og som er

betingende og bestemmende. Dette er den esoteriske opgave.

Der er en tendens blandt esoterisk studerende, især blandt de ældre grupper, som endnu er præget af Fiskenes tidsalder, til at betragte enhver interesse for de energier, som er årsag til verdensbegivenhederne eller har forbindelse med regeringer og politik, som om de står i modstrid til esoteriske og åndelige bestræbelser. Men den nyere esoterisme, som de mere moderne grupper og de mere mentale typer vil tilslutte sig, ser alle begivenheder, verdensbevægelser og nationale regeringer samt alle politiske omstændigheder som udtryk for energier, der findes i den indre verden, og som opdages ved esoterisk forskning. Derfor ser de ingen grund til at udelukke disse vigtige aspekter af den menneskelige tilværelse fra deres tænkning og overvejelser og fra opdagelsen af de nye sandheder og metoder, som kan frembringe den nye æra med rette menneskelige relationer. De spørger: Hvorfor udelukke politisk forskning fra den åndelige læseplan? De betragter den som værende af lige så stor, om ikke af større betydning end kirkens aktivitet. Regeringer betinger folket og bidrager til skabelsen af enhver eksisterende civilisation, idet de tvinger masserne ind i bestemte nødvendige tankebaner. Kirkerne og mennesker overalt er nødt til at lære, at der intet er i hele den verden af fænomener, kræfter og energier, som ikke kan underordnes det, som er åndeligt. Alt, hvad der eksisterer, er i virkeligheden ånd i manifestation. Masserne i dag er ved at blive politisk bevidste, og dette anser visdommens mestre for et stort skridt fremad. Når de åndeligt bevidste mennesker i verden indbefatter denne relativt nye menneskelige tankesfære og dens internationale aktivitet i deres esoteriske overvejelser, vil meget store fremskridt kunne opnås.

Lad mig give jer et enkelt eksempel: Krig er rent faktisk en stor eksplosion af energier og kræfter, som har samlet sig på de indre plan, hvor esoterikere burde arbejde (men sjældent er at finde), og som kommer til udløsning i katastrofer på det fysiske plan. Dette antydes i dag ved den stadige anvendelse af begreberne »lysets kræfter« og »det ondes kræfter«. Når de indre, esoteriske og prædisponerende årsager til krig efterhånden

opdages gennem esoterisk forskning, vil krig ophøre. Dette er sandt esoterisk virke, men foragtes af vore dages esoterikere, som anser sig selv for åndeligt hævet over sådanne anliggender, og som – i deres elfenbenstårn – koncentrerer sig om deres egen udvikling samt lidt filosofi.

Ét punkt må her understreges: Esoterismen er på ingen måde af vag og mystisk karakter. Den er en videnskab – i sit inderste væsen videnskaben om sjælen i alle ting – og den har sin egen terminologi, sine egne eksperimenter, slutninger og love. Når jeg siger »sjæl«, mener jeg den levendegørende bevidsthed, som findes i hele naturen og på de plan, der ligger hinsides de områder, som sædvanligvis kaldes naturen. De studerende har en tilbøjelighed til at glemme at ethvert bevidsthedsplan, fra det højeste til det laveste, er et aspekt af det kosmisk fysiske plan og derfor (set ud fra den evolutionære proces) materielt af natur, og (set fra visse guddommelige iagttageres synsvinkel) absolut håndgribeligt og formet af skabende substans. Esoterikeren har at gøre med substans hele tiden, med den levende, vibrerende substans, af hvilken verdenerne er skabt, og som – nedarvet fra et tidligere solsystem – er præget af forgangne tiders begivenheder; og det er (som det er sagt) allerede »farvet af karma«. Det bør også bemærkes, at ligesom det fysiske plan, vi er så fortrolige med, af den esoterisk studerende ikke betragtes som et princip, således er det kosmisk fysiske plan (fra det kosmiske livs synspunkt) heller ikke et princip. Jeg giver jer her meget stof til eftertanke.

Det kan også siges, at esoterikeren er beskæftiget med at opdage og arbejde med de principper, som aktiverer ethvert niveau af det kosmisk fysiske plan, og som i virkeligheden er aspekter af den særlige kvalificerede livsenergi, som virker i og igennem principløs substans. Hans opgave er at fjerne opmærksomheden fra livets forside og i stedet hæfte sig ved det, som er årsagen til skabelsen af formerne på et hvilket som helst plan. Det er hans opgave i sig selv at udvikle den nødvendige lydhørhed og sensitivitet over for den specielle livskvalitet, som er fremherskende i de forskellige former, indtil han til sidst når

frem til kvaliteten af det ENE LIV, som besjæler planeten, og i hvis aktivitet vi lever, røres og har vor væren.

For at kunne gøre dette må han først og fremmest opdage arten af sine egne karakteristiske energier og deres kvalitet (og her spiller karakteren af de styrende stråler ind), som udtrykker sig gennem hans tre lavere legemer og siden gennem hans integrerede personlighed. Når han har tilegnet sig et vist mål af denne viden og har orienteret sig i retning af det kvalificerede livsaspekt, begynder han at udvikle den subtile indre mekanisme, hvorigennem forbindelse med de mere generelle universelle aspekter kan opnås. Han begynder at skelne mellem kvaliteten eller de karmiske prædisponerede egenskaber i den »principløse« substans, hvoraf hans form og alle former er skabt, og de kvalificerede principper, der søger at komme til udtryk gennem disse former for derved at forløse, frelse og rense dem, således at substansen i det næste solsystem kan blive af en højere orden end det nuværende, og derfor mere modtagelig for Logos' viljesaspekt.

Set fra denne synsvinkel er *esoterismen forløsningens eller den frelsende videnskab*, og herpå er alle verdensfrelser eksponenter og det evige symbol. Det var for at forløse substansen og dens former, at den planetariske Logos manifesterede sig, og hele Hierarkiet med dets store leder, Kristus (det nuværende verdenssymbol), kan betragtes som et hierarki af frelsere, kendere af den forløsende videnskab. Når de først mestrer denne videnskab, kan de gå videre til livets videnskab og befatte sig med de energier, som til sidst vil bære og anvende den kvalificerede forløste og principprægede substans og dens former. Deres mål er forløsning af principløs substans, dens genopbygning og åndelige integration. Frugten af deres arbejde vil blive synlig i det tredje og sidste solsystem. Deres aktivitet vil skabe en stor åndelig og planetarisk fusion, på hvilken fusionen af personlighed og sjæl (på et vist udviklingstrin) er symbolet i mikrokosmisk betydning. Heraf kan I se den nære relation mellem det arbejde, den enkelte aspirant eller discipel udfører, når han forløser, frelser og renser sit trefoldige manifestationsle-

geme, og det arbejde, den planetariske Logos udfører, som er en lignende opgave i forbindelse med »de tre periodiske vehikler«, gennem hvilke han virker: Hans personlighedslegeme, hans sjælsudtryk og hans monadiske aspekt.

Af alt, hvad jeg her har sagt, vil I forstå, at jeg prøver at tage det vage og ubestemte fra ordet »esoterisme« og antyde den udprægede videnskabelige og praktiske natur af det foretagende, som alle esoterikere har påbegyndt.

Esoteriske studier vil, når de kombineres med esoterisk liv, efterhånden åbenbare betydningens verden og til sidst føre til forståelsen af den betydningsgivende verden. Den studerende søger at finde frem til *hvorfor*; han kæmper med problemerne omkring hændelser, begivenheder, kriser og omstændigheder for at opdage, hvilken betydning de bør have for ham; når han er sikker på at have forstået betydningen af et bestemt problem, bruger han det som en opfordring til at trænge dybere ind i den da åbenbarede betydningens verden, og han lærer at indføje sine små personlige problemer i den større helheds problemer. Således taber han det lille selv af syne og opdager det større selv. Det sande esoteriske synspunkt er altid det, der vedrører den større helhed. Han ser betydningens verden spredt ud som et indviklet netværk over alle aktiviteter og ethvert aspekt af fænomenernes verden. For dette netværk er det æteriske væv symbolet og mønsteret. Det æteriske væv, som findes mellem centrene op langs det enkelte menneskes rygsøjle, er dets mikrokosmiske modsvarighed, ligesom en serie indgangsdøre ind til betydningens større verden. Dette er i virkeligheden den sande videnskab om centrene, som jeg ofte har refereret til. Centrene er (når de er udviklede og aktive) vejen og midlet til bevidst at kunne trænge ind i den subjektive virkeligheds verden og hidtil ukendte stadier af guddommelig bevidsthed.

Esoterisme drejer sig imidlertid ikke om centrene som sådan, og er ikke et forsøg på videnskabeligt at vække centrene, som mange studerende tror. Esoterisme er i virkeligheden en opøvelse af evnen til at fungere frit i betydningens verden; den beskæftiger sig *ikke* med noget aspekt af den mekaniske form; den

befatter sig udelukkende med sjælsaspektet – det frelsende, forløsende og fortolkende aspekt – og med det formidlende princip mellem liv og substans. Dette formidlende princip er den individuelle aspirants og discipels sjæl (hvis man kan anvende en så vildledende formulering); det er også anima mundi i verden som helhed.

Esoterismen indebærer derfor et liv, der leves i samklang med den indre subjektive virkelighed; det er kun muligt, når den studerende er intelligent polariseret og mentalt fokuseret; det er kun nyttigt, når den studerende kan bevæge sig i disse indre realiteters verden med lethed og forståelse. Esoterismen indebærer også forståelse af relationen mellem kræfter og energier og evnen til at bruge energi til at styrke og derefter på skabende vis anvende de kræfter, der kontaktes; heraf deres forløsning eller frelse. Esoterikerne anvender det tredje aspekts kræfter (den intelligente substans' aspekt), som modtagere af energier fra de to højere aspekter, hvorved de forløser substansen. Esoterisme er kunsten at bringe de energier, som udspringer fra de højeste kilder ned på jorden for at »grunde« eller forankre dem. Som et eksempel kan nævnes, at det var en verdensomspændende gruppe studerende, hvis esoteriske aktivitet resulterede i udgivelsen af læren om den nye verdenstjenergruppe*. Derved blev kendsgerningen om denne i grunden subjektive gruppe og deres arbejde forankret og fæstnet i menneskehedens bevidsthed. Således blev denne gruppes arbejde fokuseret og dens forløsende aktivitet intensiveret.

Al sandt esoterisk virke skaber lys og oplysning; det resulterer i, at det i stoffet iboende lys intensiveres og kvalificeres af sjælens højere lys – som i menneskehedens tilfælde virker bevidst. Det er derfor muligt at definere esoterismen og dens funktion i lysbegreber, men jeg afstår fra at gøre det på grund af vagheden og den mystiske fortolkning, som esoterikere hidtil har givet den. Hvis esoterikere ville acceptere det moderne, viden-

* *En afhandling om Hvid Magi*, side 411-446; *En afhandling om De syv Stråler*, bind II, *Esoterisk Psykologi*, side 593-703.

skabelige udsagn, der i al enkelhed går ud på, at *substans* og *lys* er synonyme begreber og yderligere ville indse, at det lys, de kan tilføre substansen (gennem anvendelse af energi på kraft), er lige så substantiel af natur, så ville de kunne nærme sig emnet på en langt mere intelligent måde. Esoterikeren *har* at gøre med lys i dets tre aspekter, men det er tilrådeligt i dag at forsøge en anden indfaldsvinkel, indtil esoterikeren – gennem udvikling, forsøg og eksperiment – lærer at skelne mellem disse tre aspekter i praksis og ikke blot teoretisk og mystisk. Vi må overvinde nogle af fortidens fejltagelser.

Jeg har givet jer mange andre definitioner i mine forskellige bøger, og nogle af dem var ganske enkle; de kan give en mening i dag og vil få dybere betydning for jer senere.

Jeg vil opfordre alle esoterikere til at prøve den praktiske metode, jeg her har beskrevet. Jeg vil bede dem leve et forløsende liv, udfolde deres iboende mentale sensitivitet og arbejde vedvarende med den betydning og hensigt, som findes bag alle individuelle, kollektive, nationale og internationale anliggender. Hvis I gør det, vil lyset pludselig og med stadig voksende styrke skinne på jeres vej. I kan blive lysbærere, som da ved, at »i det lys vil I se lyset« – og det samme vil jeres medmennesker.

3. KAPITEL

Det næste skridt i menneskehedens mentale udvikling

Den nuværende overgangsperiode

Vi står foran tre umiddelbare forandringer i verdens undervisningssystemer, og nogle fremskridt er allerede gjort i den rigtige retning. Husk på, at sådanne forandringer eller skridt ofte foretages under pres af udviklingen uden forståelse for de sande mål og uden virkelig opfattelse af den betydning og hensigt, der efterhånden viser sig. Det sker ganske enkelt, fordi tiden kræver det, fordi det gamle system ikke kunne fuldføre sin påtænkte opgave, og resultaterne åbenbart er uønskede, fordi et menneske med visioner har udarbejdet en nyere metode og påtvinger sine omgivelser sin vilje for at vise det nye ideal. De tre umiddelbart forestående skridt er følgende:

For det første: Udviklingen af mere velegnede metoder til forståelse og udforskning af det menneskelige væsen. Dette vil være muligt på tre måder:

1. Gennem fortsat udvikling af *psykologiens videnskab*. Det er videnskaben om det egentlige menneske og er i vor tid ved at blive mere almindeligt anerkendt som forenelig med og til gavn for det enkelte menneskes udvikling. De forskellige psykologiske retninger, talrige og særskilte, vil hver især bidrage med deres specielle og karakteristiske sandhed, og således vil den virkelige videnskab om sjælen fremstå af denne syntese.
2. Gennem udbredelse og udvikling af *videnskaben om de syv stråler*. Denne videnskab vil kaste lys over de forskellige racetyper og individuelle typer; den vil klart formulere de racemæssige og individuelle problemer; den vil angive de kræfter og energier, som kæmper for at komme til udtryk i det

enkelte menneske og i racen. Når de to hovedstråler og de tre underordnede stråler (som mødes i ethvert menneske) er erkendt og studeret af læreren i forbindelse med den enkelte, vil resultatet blive den rigtige, individuelle uddannelse og gruppeskoling og en korrekt angivelse af den egnede profession.

3. Gennem accept af *læren om menneskets konstitution*, som den er givet af esoterikerne og som indbefatter forbindelse mellem sjæl og legeme, legemernes beskaffenhed, kvalitet og formål samt den indbyrdes forbindelse, der eksisterer mellem sjælen og dens tre redskaber i de tre verdener for menneskets stræben.

For at dette kan ske, må det bedste, som Østen har at give, og Vestens viden, gøres tilgængelig. Træningen af det fysiske legeme, kontrollen over det emotionelle legeme og udviklingen af den rette mentale opfattelse må følge efter hinanden med hensyntagen til tidsfaktoren og den periode, hvori en planlagt koordinering af alle menneskets aspekter omhyggeligt bør iværksættes.

For det andet: Anerkendelse af den esoteriske astrologis kendsgerninger.

Når dette bliver muligt, vil der blive lejlighed til at skole barnet fra dets første åndedrag. Det nøjagtige tidspunkt for fødslen eller det første åndedrag, ofte ledsaget af det første skrig, vil omhyggeligt blive optegnet. Karaktertræk vil blive noteret og sammenlignet med det opvoksende individ og desuden med strålediagrammet, og forholdet mellem disse to – horoskopet og strålediagrammet – vil blive underkastet en omhyggelig analyse hvert syvende år. Denne fremgangsmåde vil vise opdragerne, hvilke nødvendige skridt der må tages for på en klog måde at fremskynde barnets udvikling. Moderne almindelig astrologi, med dens forudsigelser, dens betoning af uvæsentlige ting og af de fysiske omstændigheder omkring den inkarnerede sjæl vil efterhånden blive afløst af forståelsen af relationer, af livsmål, af fundamentale karakteranlæg og af sjælens formål. Meget vil

da blive muligt for den unges kloge ven og vejleder – hvad enhver opdrager burde stile efter at blive.

For det tredje: Anerkendelsen af reinkarnationens lov som en styrende, naturlig proces.

Dette vil tjene som en afgørende faktor i menneskehedens skæbne og kaste nyt lys over opdragelses- og uddannelsesområdet. At forbinde iboende tilbøjeligheder med racens tidligere udviklingstrin og med forhistoriske tildragelser vil vise sig at være af interesse og betydning, og skønt en genkaldelse af tidligere liv ikke vil tjene noget formål, vil erkendelsen af karaktertræk, som er nedarvet fra fortiden, være af virkelig værdi. Unge mennesker vil da blive studeret ud fra deres sandsynlige trin på udviklingsstigen og vil grupperes under:

- a. Lemurer, med fysiske anlæg og tilbøjeligheder.
- b. Atlantider, med emotionel dominans.
- c. Arier, med mentale tendenser og tilbøjeligheder.
- d. Den nye race, med gruppekvaliteter, gruppebevidsthed og idealistisk syn.

Tidsfaktoren (set ud fra det hidtil opnåede udviklingstrin og det mulige mål for denne inkarnation) vil blive omhyggeligt vurderet, og på den måde vil der ikke være spildte muligheder. Drengen eller pigen vil blive analyseret og mødt med forstående hjælp, ikke med uvidenhed og kritik; børnene vil blive beskyttet, ikke straffet; de vil blive stimuleret, ikke holdt nede; de vil okkult *erkendes* og vil derfor ikke udgøre noget problem.

Det er indlysende, at det vil vare nogle årtier, før sådanne forhold kan blive mulige og almindeligt udbredte; men læg mærke til, at jeg siger »årtier« og ikke »århundreder«. De første forsøg i denne retning vil kun være mulige i små skoler med særligt udvalgte børn eller mindre læreanstalter med en udsøgt og skolet lærerstab, der er rede til at eksperimentere varsomt. Det er kun ved at vise fordelene ved de oven for nævnte metoder med hensyn til studium og undervisning af børn, at de nationale undervisningsautoriteter vil blive overbevist om det lys, der ved

disse metoder kan kastes over problemet og den vanskelige opgave at udruste et menneske til livet. Samtidig er det vigtigt, at sådanne skoler og læreanstalter bevarer så meget som muligt af det almene undervisningsstof, som kræves i almindelige skoler, således at de kan bevise deres velegnethed i sammenligning med andre anerkendte undervisningssystemer.

Hvis en virkelig forståelse af de syv stråletyper, af menneskets konstitution og af astrologi samt en rigtig anvendelse af en psykologi, der tilkendegiver syntese, er til nogen som helst nytte, må det vise sig ved, at der fremstår korrekt koordinerede, kloge, højt udviklede, intelligente og mentalt orienterede mennesker.

Problemet ved de fleste hidtidige forsøg på at indføre en undervisningsform med henblik på den nye tidsalder er dobbelt:

For det første har der ikke været nogen form for kompromis mellem det nuværende undervisningssystem og det tilsigtede ideal; man har ikke prøvet på videnskabelig måde at bygge bro, og ikke gjort forsøg på at forene det bedste i de nuværende metoder (som formodentlig er velegnet til nutidens børn) med nogle af de mere hensigtsmæssige metoder, der indgår i den nye vision, især dem, der uden større vanskelighed kan tilpasses de metoder, der nu er i brug. Kun på denne måde kan man gradvis gå frem, indtil den nye undervisning er en kendsgerning, og den gamle og nye teknik er smeltet sammen til en hensigtsmæssig helhed. De visionære idealister har hidtil domineret og derved forsinket udviklingen.

For det andet kan de nye metoder kun med held blive gennemprøvet med de mest omhyggeligt udvalgte børn. Disse børn må overvåges fra spædbarnsstadiet, og deres forældre må være villige til at samarbejde og helt fra begyndelsen give børnene de rigtige opvækstbetingelser og den rette atmosfære, og deres liv og »livstone« må studeres efter de retningslinjer, der tidligere er angivet i denne bog.

Visionære, mystiske håb og drømme er nyttige, for så vidt som de angiver et muligt mål; de er til liden nytte, når det gælder udvælgelsen af metoder. At påtvinge børn, hvis bevidsthed dybest set er atlantisk eller begyndende arisk, den nye tidsalders

metoder, er en frugtesløs opgave og vil ikke gavne dem syndersigt. Det er derfor, der må foretages en omhyggelig analyse af børnene lige fra fødselsøjeblikket. Opdrageren kan da, ud fra så fyldestgørende oplysninger, som det er muligt at tilvejebringe, søge at imødekomme behovet hos de tre hovedgrupper af børn: den atlantiske eller fundamentalt emotionelt betonedede og sansende type; den tidlige ariske eller emotionelt-mentale type; den sene ariske eller den nye tidsalders type, som vil være overvejende mental og samtidig idealistisk, højt begavet, koordineret og en personlighed.

Spørgsmålet, der her opstår, er: Hvordan kan sådanne metoder tages i brug, uden at hele processen alt for meget ligner et laboratorie-eksperiment, hvor barnet blot betragtes som et forsøgsobjekt – eller forsøgsbarn – der udsættes for bestemte påvirkninger og berøves muligheden for at være sig selv – et individuelt væsen (som altid synes så ønskværdigt og nødvendigt) – og hvor processen ligner en krænkelse af den værdighed, som er ethvert menneskes arveret? Sådanne spørgsmål og målsætninger for opdragelse lyder fine, vigtige og imponerende, men hvad betyder de i grunden?

Jeg har foreslået, at lærebøgerne skrives om med henblik på rette menneskelige relationer, hvorved den nuværende nationalistiske og separatistiske holdning forlades. Jeg har også påpeget visse fundamentale ideer, som omgående burde indprentes: Enkeltmenneskets enestående værdi, menneskehedens skønhed, den enkeltes forhold til helheden og dens ansvar for, på en konstruktiv måde, at tilpasse sig helheden frivilligt. Jeg har vist, at en åndelig renæssance er nært forestående. Til alt dette kunne jeg ønske at tilføje, at et af vore umiddelbare mål i undervisningen må være at eliminere konkurrenceånden og erstatte den med samarbejdsånd. Her rejser sig straks det spørgsmål: Hvordan kan man gøre det og på samme tid opnå et højt niveau af individuel indsats? Er konkurrencemomentet ikke en væsentlig spore i alle bestræbelser? Det har det hidtil været, men det behøver ikke at være sådan.

Under de første fem, seks år af sit liv er gennemsnitsbarnet i

dag offer for forældrenes uvidenhed, selvishhed eller mangel på interesse; det skal ofte være stille og helst af vejen, fordi forældrene er alt for optaget af deres egne gøremål til at give barnet den nødvendige tid – optaget af ting, der er uvæsentlige sammenlignet med den vigtige og væsentlige opgave at give deres barn en rigtig start på dets livsvej i denne inkarnation. Barnet er overladt til sig selv eller til uvidende barnepiger på et stadium, hvor et destruktivt, lille dyr skulle formes til en konstruktiv, lille borger. Undertiden bliver der kælet for det, og ofte bliver det skældt ud. Det slæbes rundt efter forældrenes forgodtbefindende og sendes omsider i skole med en følelse af lettelse fra deres side, idet de ved, at barnet nu er beskæftiget og vel af vejen. I skolen er det ofte i nogle unge ukyndige (om end velmenende) personers varetægt, hvis opgave det er at lære barnet det elementære om civilisationen – en vis overfladisk holdning og opførsel, som bliver bestemmende for dets relation til omgivelserne, en færdighed i at læse, skrive og regne, visse overfladiske og elementære kundskaber i historie og geografi, samt even til at udtrykke sig korrekt i tale og skrift.

På dette tidspunkt er skaden imidlertid sket, og det er af liden betydning, hvilken form undervisningen siden, fra elleveårsalderen og opefter, tager. En påvirkning har fundet sted, en holdning (som regel defensiv og derfor hæmmende) er etableret, et adfærdsmønster, som er overfladisk og ikke baseret på rette relationer, er blevet pånødet eller påtvunget. Det sande menneske, som findes i ethvert barn – ekspansivt, udadsøgende og velmenende, som de fleste børn er – er følgelig blevet drevet indad, og det har skjult sig bag en ydre skal, som sædvane og undervisning har opbygget. Læg hertil en masse misforståelser fra kærlige, men overfladiske om end velmenende forældres side, en lang række småkatastrofer i forhold til andre, og det er klart, at de fleste børn får en forkert start og begynder livet med et fundamentalt handicap. Den skade, som bliver tilføjet børnene i den alder, hvor de er letpåvirkelige og kan formes, er ofte uoprettelig og ansvarlig for megen smerte og lidelse senere i livet. Hvad kan da gøres? Bortset fra de mere tekniske metoder,

jeg tidligere har skitseret her, hvad kan da forældre og lærere gøre?

Først og fremmest søge at skabe en atmosfære, hvori visse egenskaber kan udfolde sig:

1. *En kærlig atmosfære*, hvor frygt er udelukket, og barnet forstår, at det ikke har grund til at være forsagt, undseligt eller vagtsomt, hvor det får en venlig behandling af andre, og det forventes, at det til gengæld udviser samme venlighed og høflighed. Dette er imidlertid sjældent at finde i klasseværelser eller i hjem for den sags skyld. Denne kærlige atmosfære er ikke en emotionel, sentimental form for kærlighed, men baseret på en forståelse af barnets muligheder som et individuelt væsen, på en fornemmelse af sandt ansvar, frihed for fordomme, racemæssig antagonisme, og frem for alt på en *medfølelse nænsomhed*. Denne medfølelse nænsomhed udspringer af en forståelse af selve livets vanskelighed, af følsomhed over for barnets normale hengivne reaktioner, og beror på en viden om, at kærlighed altid fremkalder det bedste i barn og voksen.
2. *En atmosfære af tålmodighed*, hvori barnet på normal og naturlig måde kan udvikle sin søgen efter kundskabens lys; hvor det er sikker på, at denne søgen vil blive mødt med velvilje, og at det altid vil få omhyggelige svar på alle spørgsmål, uden at der opstår følelse af jag. De fleste børn er skadet af det jag, som præger dem, som de nødvendigvis må omgås. Der er ikke tid til at belære dem eller svare på deres små og højst nødvendige spørgsmål, og tidsfaktoren bliver derfor en trussel mod deres rigtige udvikling og kan føre til et liv præget af udflugter og falske perspektiver. Deres værdinormer bliver forvrængede af at iagttage dem, de lever sammen med, og deres opmærksomhed tiltrækkes af meget, som ikke er gavnligt pga. den utålmodighed, hvormed de behandles. Denne utålmodighed hos dem, som de beklageligvis er helt afhængige af, sår *irritationens frø*, og talløse liv bliver ødelagt af irritation.

3. *En atmosfære af ordnet aktivitet*, hvori barnet kan lære elementær ansvarsfølelse. De børn, som inkarnerer i denne tid, og som kan drage fordel af de nye opdragelsesmetoder, er nødvendigvis på grænsen til sjælsbevidsthed, og det første tegn på en sådan sjælskontakt er en hurtig udvikling af ansvarsfølelsen. Dette bør huskes, for at påtage sig små pligter og at dele et ansvar (som altid har at gøre med en eller anden form for grupperelation) er en vigtig faktor i bedømmelsen af et barns karakter og fremtidige beskæftigelse.
4. *En atmosfære af forståelse*, hvori et barn altid er sikker på, at dets *handlingsmotiver* og bevæggrunde vil blive erkendt, og at de voksne, det er knyttet til, altid vil forstå de bagved liggende impulser, selv om de ikke altid billiger barnets handlinger. Mange af de ting, almindelige børn gør, er ikke i sig selv uartige, onde eller bevidst dårlige. De er ofte fremkaldt af en frustreret forskertrang, et ønske om at hævne en uretfærdighed (forårsaget af de voksnes mangel på forståelse af barnets motiver), af en manglende evne til at anvende tiden rigtigt (for den retningsgivende vilje er ofte i den alder uvirksom, og vil ikke blive aktiveret, før den mentale evne er begyndt at fungere) og af trangen til at påkalde sig opmærksomhed – en nødvendig trang i udviklingen af selvbevidstheden, som kræver megen forståelse og omhyggelig vejledning.

Det er den ældre generation, som i barnet nærer en tidlig og helt unødvendig følelse af skyld, synd og forseelse. Der bliver lagt så stor vægt på ubetydelige ting, som ikke er virkelig forkerte, men som er til besvær for forældre og lærere, at den virkelige sans for det forkerte (som er erkendelsen af en svigtende evne til at opretholde rigtige relationer til gruppen) går tabt og erkendes ikke. De mange små og ubetydelige synder, som påføres børn ved stadige »nej« og ord som »uartig«, og som stort set skyldes forældrenes manglende evne til at forstå og beskæftige barnet, har ingen virkelig betydning. Hvis disse sider af barnets liv

varetages på rette måde, vil de virkelig forkerte ting – at krænke andres rettigheder, at støde eller skade andre for egen vindings skyld, at gøre individuelle overgreb på gruppens tarv og forhold – fremtræde i det rette perspektiv og vise sig på rette tid og sted. Da vil samvittighedens stemme (som er sjælens hvisken) ikke blive holdt tilbage, og barnet vil ikke blive asocialt. Det bliver det kun, når det ikke mødes med forståelse og derfor ingenting forstår, eller når omstændighederne forlanger for meget af det.

Efter at have overvejet de fire typer »atmosfære«, som anses for vigtige forudsætninger for den nye opdragelse og undervisning, vil I måske spørge: Hvordan kan man i dette tilfælde tage hensyn til medfødte instinkter, normale tilbøjeligheder baseret på udviklingstrinet og karakteregenskaber, som bestemmes af stråleenergiene og astrologiske indflydelser?

Jeg har ikke berørt dem her, selv om jeg anerkender dem som betingende faktorer, der fortjener opmærksomhed. Jeg har behandlet den unødvendige og store mængde af påtvungne vanskeligheder, som *ikke* er medfødte eller karakteristiske for barnet, men er et resultat af dets hjemlige omgivers samt undervisningens utilstrækkelighed til virkeligt at hjælpe det til at tilpasse sig livet og sin tid. Når barnet behandles klogt fra dets tidligste alder, når det betragtes som forældrenes og lærernes vigtigste opgave (fordi det er fremtiden i svøb), og når det samtidig lærer den rette proportionssans gennem den rigtige integrering i den lille verden, som det er en del af, vil de største vanskeligheder, de fundamentale karakteregenskaber og manglerne i barnets udrustning klart træde frem. De vil ikke forblive skjult indtil den voksne alder under det lag af undertrykte komplekser, småsynder og undvigelsesmanøvrer, som det er blevet påtvunget af andre, og som ikke hørte til dets naturlige udrustning, da det kom i inkarnation. De virkelige vanskeligheder kan da behandles på en fornuftig måde, og virkelig uønskede tendenser kan modvirkes af opdragerens visdom og barnets egen medvirken og forståelse. *Det vil forstå, fordi det bliver forstået og derfor er uden frygt.*

Lad os nu formulere en mere omfattende plan for den

fremtidige undervisning af verdens børn. Vi ser, at vi uanset de globale undervisningssystemer og mange skoler i alle verdens lande endnu ikke har formået at give vore unge mennesker en uddannelse, som vil gøre dem egnede til at leve et helt og konstruktivt liv. Udviklingen af verdens undervisning er sket gradvis efter tre hovedretningslinjer; den begyndte i Østen, mens den i dag kulminerer i Vesten. Naturligvis taler jeg kun om de sidste to eller tretusinde år. I Asien havde vi gennem århundreder en intensiv uddannelse af særligt udvalgte mennesker med en fuldstændig ignorering af masserne. Asien – og Asien alene – har frembragt de enestående skikkelser, som selv i dag besidder hele verdens ærbødighed – Láotse, Kungfutse, Buddha, Krishna og Kristus. De har sat deres præg på millioner og gør det til stadighed.

I Europa har vi haft en undervisning, der koncentrerede sig om nogle få privilegerede grupper, som fik en omhyggelig planlagt kulturel skoling, mens masserne kun fik den mest elementære uddannelse. Dette frembragte så betydningsfulde epoker som den elisabethanske, renæssancen, den viktorianske æras digtere og skribenter, de store tyske musikere og digtere, og den sværm af kunstnere, hvis minde er bevaret i den italienske skole og i de hollandske og spanske grupper.

Sluttelig blev der i verdens nyere lande som USA, Australien og Canada indført en masseundervisning, der stort set blev efterlignet i hele den civiliserede verden. Det almindelige kulturelle niveau blev meget lavere, men massernes oplysningsniveau og dygtighed blev betydeligt højere. Spørgsmålet er nu: Hvad bliver det næste udviklingstrin på undervisningens område?

Lad os huske en vigtig faktor. Hvad opdragelse kan gøre i uønsket retning blev tydeligt demonstreret i Tyskland, hvor idealismen blev tilintetgjort, fejlagtige menneskelige relationer og holdninger indskærpet, og alt, hvad der var selvisk, brutalt og aggressivt, blev glorificeret. Det var et bevis på, at en opdragelse, der er tilstrækkelig velorganiseret og overvåget, systematisk planlagt og afpasset efter en ideologi, har stor effekt, især hvis

der tidligt nok bliver taget hånd om barnet, og det bliver afskåret fra al anden undervisning i tilstrækkelig lang tid. Men lad os samtidig huske, at denne demonstrerede kraft kan virke i to retninger: Hvad der kan udrettes i fejltagtig retning kan med lige så stort held udrettes i rigtig retning.

Vi må også forstå, at det er nødvendigt at gøre to ting: Vi må lægge vægten på opdragelsen og undervisningen af dem under 16 år (jo yngre des bedre) og desuden må vi begynde med det, vi har, selv om vi er klar over de nuværende systemers begrænsninger. Vi må styrke de aspekter, som er gode og ønskelige, vi må udvikle den nye holdning og teknik, som vil sætte barnet i stand til at leve et fuldstændigt liv og således gøre det til et sandt menneske – et kreativt, konstruktivt medlem af menneskeslægten. Det allerbedste af fortiden må bevares, men det bør kun betragtes som basis for et bedre system og en mere sikker vej til *målet – verdensborgerskab*.

Det ville måske være af værdi her at definere, hvad undervisning kan være, hvis den er inspireret af sand vision og åben for verdens behov og tidens krav.

Undervisning er den skoling, som, hvis den på intelligent måde gives verdens unge, vil gøre dem egnede til at møde omgivelserne med intelligens og fornuft og at tilpasse sig de eksisterende forhold. Dette er i dag af største betydning, for det viser vejen i en verden, som er faldet fra hinanden.

Opdragelse og undervisning er en proces, hvorved barnet bliver udstyret med de informationer, som vil sætte det i stand til at handle som en god samfundsborger og opfylde sin pligt som en klog mor eller far. Undervisning bør tage de medfødte tendenser i betragtning, og ligeledes de racemæssige og nationale egenskaber. Derefter må den søge at tilføje de kundskaber, som vil lære barnet at arbejde konstruktivt i dets særlige miljø og blive en nyttig borger. Den almindelige tendens i undervisningen vil blive mere psykologisk end hidtil, og den viden, som barnet opnår på denne måde, vil være afpasset efter dets specielle situation. Alle børn har visse aktiver, som de må lære at udnytte; de har dem tilfælles med hele menneskeheden,

uanset race og nationalitet. Lærere vil derfor i fremtiden lægge vægt på:

1. Den mentale styring af den emotionelle natur.
2. Vision, eller evnen til at se bag om det, som er, til det, som kunne blive.
3. Medfødt faktisk viden, hvorpå det er muligt at skabe en overbygning af fremtidens visdom.
4. Evnen til at varetage sine relationer med visdom samt erkende og påtage sig ansvar.
5. Evnen til at bruge sindet eller tænkeevnen i to retninger:
 - a. Som »sund fornuft« (common sense i sin oprindelige betydning) der analyserer og sammenfatter de informationer, som de fem sanser formidler.
 - b. Som et søgelys, der trænger ind i ideernes og de abstrakte sandheders verden.

Viden kommer fra to sider. Dels er den et resultat af den intelligente brug af de fem sanser, og dels udvikles den gennem forsøg på at gribe og forstå ideer. Begge er opnået gennem videbegærlighed og undersøgelse.

Undervisning bør inddeles i tre processer, og alle tre er nødvendige for at føre menneskeheden frem til det ønskede udviklingstrin.

For det første er det en proces, hvorved man indsamler fakta – fortidige og nutidige – og ud af de gradvis indvundne informationer lærer at udlede og uddrage det, som kan blive til nytte i enhver given situation. I denne proces indgår det fundamentale i vort nuværende undervisningssystem.

For det andet er det en proces, hvorved man tilegner sig visdom som et resultat af viden og forståelse af den dybere mening bag de ydre kendsgerninger. Det er evnen til at anvende viden på en sådan måde, at det ganske naturligt resulterer i et forstandigt liv, en forstående holdning og en intelligent

handlemåde. Dette omfatter også specialuddannelser baseret på medfødte anlæg, talenter eller genialitet.

Endelig er det en proces, hvorved enhed eller en sans for syntese kultiveres. Unge mennesker vil i fremtiden lære at se sig selv i relation til gruppen, den familie eller den nation, hvori deres skæbne har placeret dem. De vil også lære at tænke i verdenssammenhæng og se deres nation i relation til andre nationer. Dette omfatter opdragelse til borgersind, forældreansvar og verdensforståelse. Denne del af opdragelsen er hovedsagelig psykologisk og skulle fremkalde en forståelse for menneskeheden. Når denne form for undervisning bliver anvendt, vil der udvikles mennesker, som både er civiliserede og kultiverede, og som også besidder den evne til at gå videre (gennem udvikling i livet) til den betydningens verden, som ligger bag den ydre verdens fænomener, idet de begynder at se de menneskelige begivenheder i lyset af de dybere åndelige og universelle værdier.

Undervisning bør være en proces, hvorved ungdommen lærer at tænke fra årsag til virkning og forstå, hvorfor visse handlinger uundgåeligt frembringer visse resultater, og hvorfor (ved en vis emotionel og mental udrustning såvel som en vis psykologisk bedømmelse) bestemte livstendenser kan forudses og visse professioner og løbebaner kan udgøre den rigtige ramme for videre udvikling samt et nyttigt og udbytterigt erfaringsområde. Nogle forsøg i denne retning er foretaget af visse universiteter og skoler for at finde frem til en drengs eller piges psykologiske anlæg for bestemte erhverv, men denne indsats er endnu på amatørstadiet. Når den engang bliver mere videnskabelig, åbner den døren for videnskabelig skoling. Historie, biografi og indlæring får indhold og betydning, og derved undgår man den knappe meddelelse af rene fakta og den primitive hukommelsestræning, som har været karakteristisk for hidtidige metoder.

I den nye undervisning vil der tages tilbørligt hensyn til barnets arv, sociale position, nationale forudsætninger og miljø samt til den individuelle mentale og emotionelle udrustning, og

man vil søge at vise hele den verden af muligheder, som igennem stræben åbner sig for barnet, idet man påpeger, at tilsyneladende forhindringer kun er en spore til fornyet anstrengelse. På denne måde søger man at »lede eller drage det op eller ud« (den sande betydning af ordet »opdragelse«) af de forhold, som begrænser det, og lærer det at tænke i konstruktive begreber med hensyn til verdensborgerskab. Vækst og atter vækst vil blive understreget.

Fremtidens lærere vil nærme sig ungdommens problem ud fra børnenes *instinktive* reaktioner, deres *intellektuelle* kapacitet og *intuitive* muligheder. I barndommen og de første skoleår vil man iagttage og fremhjelpe udviklingen af de rette instinktive reaktioner. I de senere skoleår, svarende til gymnasiet, vil man betone den intellektuelle udvikling og understrege beherskelse af de mentale processer, mens man på universiteterne vil søge at udvikle intuitionen, forstå idealernes og ideernes betydning samt fremme den abstrakte tænkning og opfattelseevnen. Denne sidste fase vil bygge på den forudgående sunde intellektuelle basis. Disse tre faktorer – instinkt, intellekt og intuition – udgør undervisningens tre grundprincipper i de tre skoler eller institutioner, som ethvert ungt menneske vil gennemgå – og som mange tusinder i dag gennemgår.

I fremtiden vil undervisningen i langt højere grad end i dag gøre brug af psykologien, og en tendens i den retning kan allerede spores i dag. Børnenes natur – fysisk, vital, emotionel og mental – vil omhyggeligt blive studeret, og deres usammenhængende livstendenser vil blive ledet ind i de rette baner; de vil lære at betragte sig selv som den, der handler, føler og tænker. Således vil ansvaret hos det centrale »jeg« eller legemets beboer blive understreget. Dette vil fuldstændigt forandre den holdning, som i dag præger verdens ungdom, og fra den tidlige alder udvikle erkendelsen af, at der skal spilles en rolle og tages et ansvar, og at undervisning er en måde at forberede sig til denne nyttige og interessante fremtid.

Det bliver derfor stadig mere indlysende, at den kommende undervisning i en ny og videre betydning må karakteriseres som

videnskaben om de rette menneskelige relationer og om social organisation. Dette viser et forholdsvis nyt formål med enhver læseplan og antyder samtidig, at intet, som hidtil er medtaget, behøver at udgå af læseplanen, kun vil en bedre motivering blive indlysende og en nationalistisk-selvisk synsvinkel undgået. Hvis historie fx anskueliggøres ud fra de ideer, som har ført menneskeheden fremad, i stedet for som nu ud fra aggressive krige og internationalt eller nationalt tyveri, så vil undervisningen handle om den rette opfattelse og brug af ideer, deres forvandling til idealer og anvendelse som viljen-til-det-gode, viljen-til-det-sande og viljen-til-det-skønne. Derved opnås en meget nødvendig forandring af menneskehedens målsætninger fra de i dag gældende materialistiske og konkurrenceprægede mål til mål, som i højere grad vil være udtryk for den gyldne regel, hvor rette relationer mellem individer, grupper, partier, nationer og hele den internationale verden vil blive etableret.

Undervisning skulle i stadig stigende grad befatte sig med livets helhed såvel som med detaljerne i det daglige individuelle liv. Barnet som individ vil derved blive udviklet og udrustet, opdraget og motiveret til og derefter belært om sit ansvar for helheden samt om værdien af det, som det selv som individ kan og skal tilføre gruppen.

Måske er det tomme ord at sige, at undervisning nødvendigvis må tilstræbe at udvikle fornuften dvs. de ræsonnerende evner i barnet og ikke primært – som tilfældet er i dag – hukommelsen og den mekaniske registrering af fakta og data og usammenhængende, ikke forarbejdede informationer. Historien om menneskets stadigt voksende opfattelsesevne under skiftende nationale og racemæssige forudsætninger har den dybeste interesse. De fremragende skikkelser i historien samt inden for litteratur, kunst og religion vil blive studeret ud fra den indsats og den indflydelse, de havde på deres tid, på godt og ondt, og kvaliteten og formålet med deres lederskab vil blive overvejet. På den måde vil barnet optage en mængde historisk information om skabende aktivitet, idealisme og filosofi, ikke alene med største lethed, men også med varig virkning på dets karakter.

Den vedvarende menneskelige stræben, de gamle traditioners virkninger på civilisationen, gode og onde tildragelser og samspillet mellem civilisationens forskellige kulturelle aspekter vil blive bragt til barnets kundskab, og de meget tørre informationer, data og navne vil bortfalde. Alle områder af den menneskelige kundskab kunne på denne måde gøres levende og nå et højt niveau af konstruktiv anvendelighed. Der er allerede en udpræget tendens i denne retning, og det er gode tegn. Man vil i stadig stigende grad erkende, at menneskehedens fortid er grundlaget for nutidige hændelser, og at nutiden er den bestemmende faktor for fremtiden, og dermed vil store og nødvendige forandringer i den menneskelige psykologi som helhed finde sted.

Menneskets skabende evne vil også skænkes mere opmærksomhed i den nye æra; barnet vil blive opmuntret til personlige anstrengelser svarende til dets temperament og evner. På den måde vil det lære at give verden al den skønhed, det formår, og det vil bidrage med den rigtige tænkning til summen af menneskelig tænkning; dets forskertrang vil blive opmuntret, og videnskabens verden vil åbne sig for det. Bag alle disse tilskyndelser findes motivet for den gode vilje og de rette menneskelige relationer.

Endelig bør man i undervisningen fremlægge hypotesen om sjælen i mennesket som den indre faktor, der fremkalder det gode, det sande og det skønne. Skabende virke og humanitære bestræbelser vil derigennem få en logisk basis. Dette vil ikke gøres ved hjælp af en teologisk eller doktrinær fremstilling, som det i dag er tilfældet, men ved at fremlægge det som et emne for undersøgelse og ved bestræbelsen på at besvare spørgsmålet: Hvad er mennesket? Hvad er den egentlige hensigt med mennesket i den store orden? Betydningen af den levende indflydelse og den sande hensigt bag den stadige tilsynekomst af åndelige, kulturelle og kunstneriske lederskikkelser i verden ned gennem tiderne vil blive studeret, og deres liv gjort til genstand for undersøgelse, både historisk og psykologisk. Dette vil føre verdens ungdom ind i hele problematikken omkring lederskab

og motiv. Undervisning vil derfor gives ud fra menneskelig interesse, menneskelig præstation og menneskelige muligheder. Det vil ske på en sådan måde, at de studerende ikke alene bliver beriget af historiske og litterære kendsgerninger, men at deres fantasi vil blive opildnet og deres ambition og aspiration stimuleret i den rigtige retning. Fortidens menneskelige bestræbelser vil blive præsenteret for de studerende i et mere sandt perspektiv, og samtidig vil dørene til fremtiden åbnes for dem med en appel til deres individuelle indsats og personlige bidrag.

Hvad jeg her har sagt indeholder på ingen måde nogen anklage mod fortidens metoder, undtagen for så vidt som verden i dag i sig selv udgør en anklage. Det er hverken en upraktisk vision eller et mystisk håb baseret på ønsketænkning. Det drejer sig om en holdning til livet og fremtiden, som mange tusinde mennesker har i dag, og mellem dem mange, mange lærere i alle lande. Fortidige metoders fejl og fejlgreb er indlysende, men der er ingen grund til at spille tid på at fremhæve dem eller at nævne eksempler. Det, som er nødvendigt, er en erkendelse af den foreliggende mulighed samt forståelsen af, at de nødvendige forandringer i mål og metoder vil tage lang tid. Vi må uddanne vore lærere på en anden måde, og megen tid vil gå med at famle os frem i søgen efter nye og bedre veje, udvikle de nye lærebøger og finde de mennesker, som er modtagelige for de nye visioner, og som vil arbejde for den nye civilisation. Jeg har kun søgt at fremhæve principperne, og det gør jeg i fuld erkendelse af, at mange af dem på ingen måde er nye, men kun behøver en ny fremføring. Jeg har prøvet at vise, at tiden nu er inde, til at alt skal genopbygges, for alt er blevet nedbrudt i størstedelen af verden. Krigen viste os, at vore opdragelsesprincipper ikke var rigtige. Et bedre opdragelsessystem må derfor udarbejdes, som vil vise os mulighederne for menneskets liv på en sådan måde, at barrierer vil blive nedbrudt, fordomme ryddet af vejen, og de børn, som vokser op, vil få den skoling, der vil sætte dem i stand til, som voksne, at leve med andre i harmoni og god vilje. Dette *kan* gøres, hvis man opøver tålmodighed og forståelse, og hvis

lærerne erkender, at »hvor der ingen visioner er, går folket til grunde«.

Et internationalt undervisningssystem, udviklet ved fælles rådslagning mellem tolerante lærere og undervisningsautoriteter i alle lande, er i dag en tvingende nødvendighed og ville være af stor betydning for bevarelse af verdensfred. Skridt hertil er allerede taget, og i dag er grupper af lærere ved at finde sammen for at diskutere en udformning af et bedre system, som vil garantere, at børn af forskellige nationer (begyndende med de millioner af børn, som nu kræver undervisning) vil lære sandheden uden fordom og partiskhed. Verdensdemokratiet vil tage form, når mennesker overalt betragtes som lige; når piger og drenge lærer, at det intet har at sige, om man er asiat, amerikaner, europæer, englænder, jøde eller fritænder, for alle har en historisk baggrund og en historie, som tillader dem hver især at bidrage til det fælles gode, og at det, som det kommer an på, er den gode vilje og en stadig bestræbelse på at fremme de rette menneskelige relationer i verden. Verdens enhed vil være en kendsgerning, når børn overalt i verden lærer, at religiøse forskelle stort set er et spørgsmål om, hvor man er født; hvis man er født i Italien, er der størst sandsynlighed for, at man bliver romersk katolsk; er man født jøde, vil man følge den jødiske lære; og er man født i Asien, bliver man sandsynligvis buddhist, muhamedaner eller hindu; hvis man er født i andre lande, er man måske protestant og så fremdeles. Børn vil lære, at religiøse forskelle hovedsagelig er et resultat af menneskers strid om menneskelige fortolkninger af sandheden. På den måde vil vor uenighed og forskellighed blive opvejet, og ideen om den ene menneskehed vil indtage deres plads.

Fremtidens lærere vil blive udvalgt og uddannet med langt større omhu end i dag. Deres mentale udrustning og deres specielle faglige viden er vigtig, men langt vigtigere er det, at de er fri for fordomme og ser alle mennesker som medlemmer af én stor familie. Fremtidens lærer må i højere grad være en skolet psykolog, end det er tilfældet i dag. Foruden at formidle sine elever akademiske kundskaber vil han forstå, at hans vigtigste

opgave er at fremkalde en virkelig ansvarsfølelse hos dem; uanset hvilket fag han underviser i – historie, geografi, matematik, sprog, de forskellige former for videnskab eller filosofi – vil han forbinde det hele med videnskaben om de rette menneskelige relationer og forsøge at fremstille den sociale organisation i et mere rigtigt perspektiv end hidtil.

Når fremtidens unge mennesker – som følge af at de her fremførte principper bringes i anvendelse – er blevet civiliserede, kultiverede og modne til verdensborgerskab, vil vi få en verden af mennesker, som er vågne, skabende, med virkelig sans for sande værdier og med et sundt, konstruktivt syn på verdens anliggender. Det vil tage lang tid at gennemføre dette, men det er ikke umuligt, hvilket historien selv viser.

Imidlertid skal der kun sund fornuft til at indse, at denne integration ikke vil være mulig for enhver elev, som vore lærere skal tage hånd om. Alle kan imidlertid, uanset på hvilket grundlag de begynder, oplæres i videnskaben om de rette menneskelige relationer og på denne måde følge det meget vigtige mål for det kommende undervisningssystem. Tegn på dette kan ses overalt, men endnu *ikke* ved uddannelse af lærere og påvirkning af forældre. Meget, virkelig meget er blevet gjort af oplyste grupper i alle lande, og dette har de gjort, mens de studerede behovet for borgerret, foretog undersøgelser i forbindelse med korrekte sociale relationer (samfundsmæssige, nationale og internationale) og gennem de mange organisationer, der søger at få menneskehedens masser til at føle et medansvar for menneskelig lykke og velfærd. Ikke desto mindre må det virkelige arbejde i denne retning begynde i barndommen, således at barnets bevidsthed (der er så let at styre) fra den tidligste alder kan antage en uselvvisk holdning over for sine medmennesker. Det kan begynde på en ganske enkel måde, hvis forældrene vil og det kan udvikles trin for trin, hvis forældre og lærere i deres eget liv praktiserer, hvad de lærer. Under disse forudsætninger vil den tid til sidst komme, hvor en krise opstår i de unges liv, en krise, som er nødvendig og forudset. Derefter vil de stabilisere sig på den specielle måde, som skæbnen byder dem at gøre og

tilkendegive rette relationer gennem *faglig tjeneste*.

Det er et brobygningsarbejde, som må gøres i dag – brobygningen mellem det, der er nu, og det, som skal komme. Hvis vi gennem de næste 150 år udvikler den teknik, der slår bro over de mange kløfter, som findes inden for den menneskelige familie, og som modvirker det racehad og den separatistiske holdning, som findes mellem folk og nationer, vil det lykkes os at skabe en verden hvor krig vil være en umulighed, og menneskeheden vil erkende sig selv som én familie og ikke som kæmpende nationer og folk, bestandigt optaget af at udnytte hinanden og at nære fordomme og had. Dette har, som vi har set, præget fortidens historie. Mennesket har udviklet sig fra et isoleret dyr, der kun drives af instinkterne bag selvopholdelsesdriften, ernærings- og parringsdriften, gennem forskellige stadier af familieliv, stamme- og nationalt liv til det punkt, hvor vi står i dag og kan se et endnu større ideal – international enhed eller den ene menneskeheds gnidningsløse samvirke. Denne gryende idealisme kæmper sig nu frem i den menneskelige bevidsthed på trods af alle fjendtligheder. Det er hovedsagelig denne nye idealisme, der er skyld i det nuværende kaos og i oprettelsen af De Forenede Nationer. Den har frembragt de forskellige modstridende ideologier, som nu søger at komme til udtryk i verden; den er ansvarlig for den dramatiske tilsynekomst af såkaldt nationale frelsere, af verdensprofeter og verdensarbejdere, idealister, opportuniste, diktatorer, forskere og humanitære hjælpere. Disse modstridende idealismer er et sundt tegn, uanset om vi er enige med dem eller ej. De udnytter afgjort det menneskelige krav – påtrængende og rigtigt – om bedre forhold, mere lys og forståelse, større samarbejde, sikkerhed og fred og velstand i stedet for terror, frygt og sult.

Det er vanskeligt for det moderne menneske at forestille sig en tid, hvor menneskets tænkning ikke vil være præget af racemæssig, national eller religiøs separatistisk bevidsthed. Men det var lige så svært for det forhistoriske menneske at forestille sig en tid, hvor der ville være en national bevidsthed, og det gør vi vel i at huske. Den tid, hvor menneskeheden vil være i stand

til at tænke i universelle baner, er endnu fjern, men den kendsgerning, at vi kan tale om det, ønske det og lægge planer for det, er en sikker garanti for, at det *ikke* er umuligt. Menneskeheden har altid udviklet sig fra trin til trin, fra et lavere til et højere stadium af oplysning, og fra triumf til triumf. Vi er i dag på vej mod en langt bedre civilisation, end verden nogensinde har set og hen imod forhold, som vil sikre os en langt lykkeligere menneskehed og gøre en ende på alle nationale modsætninger, klasseforskelle (hvad enten de beror på arvemæssig eller økonomisk status) og sikre alle et rigere og mere fuldkomment liv.

Det er indlysende, at det vil tage adskillige årtier at skabe sådanne tilstande – men det drejer sig om årtier og ikke om århundreder, hvis menneskeheden kan tage ved lære af krigen, og hvis de reaktionære og konservative mennesker i alle lande kan forhindres i at føre udviklingen tilbage til de gamle, onde baner. Men en begyndelse kan gøres med det samme. Enkelthed må være vor parole, for det er enkelthed, der vil gøre det af med vor materialistiske måde at leve på. *God samarbejdsvilje* er bestemt den første idé, som må udbredes til masserne og finde vej ind i skolerne for derved at garantere en ny og bedre civilisation. *Kærlig forståelse*, intelligent anvendt, bør være kendetegnet for de kultiverede og kloge grupper i samfundet og desuden bestræbelsen på at forbinde betydningens verden med den ydre verden – til gavn for masserne. *Verdensborgerskab* som et udtryk for både god vilje og kærlig forståelse bør være målet for alle oplyste og kendetegnet for det åndelige menneske. Disse tre garanterer for de rette relationer mellem undervisning, religion og politik.

Alt det arbejde, der gøres nu, er udpræget overgangsbetonet og derfor særdeles vanskeligt. Det indebærer en brobygningsproces mellem gammelt og nyt og ville byde på næsten uoverstigelige vanskeligheder, hvis det ikke var for den kendsgerning, at de næste to generationer vil bringe de typer egoer i inkarnation, som er denne opgave voksen. I, som beskæftiger jer med undervisningssektoren og undervisningens

situation, og som er forvirrede over den fremsatte vision og over opgaven at skulle udnytte disse kommende muligheder, må forlade jer på denne kendsgerning. Klar tænkning, megen kærlighed og en sans for sande kompromiser (bemærk dette udtryk) vil bidrage til at lægge det nødvendige fundament og holde døren til fremtiden vidt åben. En harmoniseringsproces foregår i mellemtiden, og det må den moderne lærer være opmærksom på.

Måske kan jeg antyde, hvad denne proces går ud på. Jeg har her og andetsteds sagt, at sjælen forankrer sig to steder i legemet:

1. Der er en energitråd, som vi kalder livs- eller åndsaspektet, forankret i hjertet. Som bekendt anvender den blodstrømmen som sit distributionssystem, og ved hjælp af blodet tilfører livsenergien alle de fysiske organer fornyende kraft og den energi, som koordinerer dem og holder legemet »helt«.
2. Der er en energitråd, som vi kalder bevidsthedsaspektet eller evnen til sjælsbevidsthed og -viden, forankret i hovedcentret. Den kontrollerer denne responsmekanisme, som vi kalder hjernen, og derigennem styrer den aktiviteten og fremkalder bevidsthed i hele legemet ved hjælp af nervesystemet.

Disse to energifaktorer, som mennesker genkender som liv og bevidsthed eller som livsenergi og intelligens, er de to poler i et barns væsen. Opgaven, som barnet står overfor, er bevidst at udvikle det midterste eller afbalancerende aspekt, som er kærlighed eller *grupperelation*, således at kundskaber kan underordnes gruppens behov og interesser, og livsenergien bevidst og med hensigt kan tilføres gruppen som *helhed*. Derved opnås en sand balance, og det vil ske gennem en erkendelse af, at *tjenestens vej* er en videnskabelig metode til at opnå denne balance. Lærerne må derfor huske tre ting i denne overgangsperiode:

1. At nyorientere og vejlede barnets viden, dets bevidstheds-

aspekt eller sans for klar erkendelse på en sådan måde, at det fra den tidligste barndom forstår, at alt, hvad det har lært eller er ved at lære, er med henblik på, at det skal komme andre til gode mere end det selv. Derved skoles barnet til at se fremad. Information om menneskeslægtens historie vil blive givet som en beretning om den menneskelige bevidstheds udvikling og ikke så meget set ud fra *kendsgerninger*, der vedrører materielle eller aggressive bedrifter, som tilfældet er i dag. Ved således i barnets sind at forbinde fortiden med nutiden vil dets evne til at koordinere, forene og slå bro over de forskellige aspekter af dets liv, og på forskellige plan, blive udviklet.

2. At lære barnet, at det liv, som det føler pulserer gennem sine årer, kun er en lille del af det totale liv, som pulserer gennem alle former, alle naturriger, alle planeter og hele solsystemet. Barnet vil lære, at det deler livet med alt, hvad der er til, og at et sandt »føstbroderskab« findes overalt. Således kan barnet fra sin tidligste alder lære, hvad *fællesskabsfølelse* er, og dette vil det lille barn meget hurtigere forstå end en almindelig voksen, der er opdraget efter den gamle tidsalders metode og holdning. Når disse to erkendelser – ansvar og fællesskab – indprentes barnet fra begyndelsen, vil den nye undervisnings tredje mål meget lettere kunne opnås.
3. At en forening i bevidstheden af selve livsimpulsen og kundskabstørsten til sidst vil føre til en planlagt aktivitet. Denne vil udgøre en tjeneste, som igen ved udøvelsen vil komme barnet til gode på tre måder:
 - a. Den vil tjene som en rettesnor fra de tidligste år og til sidst antyde erhverv og indre kald, og derved hjælpe det unge menneske ved valget af sin livsopgave.
 - b. Den vil drage det bedste frem i barnet og vil gøre det til et magnetisk udstrålende midtpunkt på det sted, hvor det er. Den vil hjælpe barnet til at tiltrække dem, som kan hjælpe det, eller som det selv kan hjælpe, dem, som kan tjene det, og som det selv bedst kan tjene.

- c. Den vil derfor gøre barnet udpræget *skabende* og sætte det i stand til at spinde den energitråd, som, når den føjes til livstråden og bevidsthedstråden, vil sammenkæde hoved-, hjerte- og strubecenter til én forenet og fungerende enhed.

At opfylde de tre omtalte krav vil være det første skridt (for menneskeheden som helhed) hen imod bygningen af antahkaranaen eller broen mellem:

1. Forskellige aspekter af formnaturen.
2. Personligheden og sjælen.
3. Det enkelte menneske og andre mennesker.
4. Mennesket, som medlem af den menneskelige familie, og den omgivende verden.

I vil heraf forstå, at undervisning i grunden bør befatte sig med relationer og indbyrdes forhold, med brobygning og med helbredelse af spaltninger og således med genoprettelse af enhed og syntese. At indføre videnskaben om de rette relationer er det næste umiddelbart forestående skridt i menneskeslægtens mentale udvikling. Det vil blive den nye undervisnings vigtigste opgave.

Vandbærerens tidsalder

Som resultat af det brobygningsarbejde, der vil blive udført de næste 150 år, vil den metode til at bygge bro over de forskellige spaltninger i den menneskelige familie og til at knytte ét stærkt kabel af de forskellige energitråde, som endnu kun svagt forbinder de forskellige aspekter af det indre menneske med den ydre form, være så stærkt udviklet, at flertallet af verdens intelligente mennesker inden for alle klasser og nationer vil være integrerede personligheder. Når dette er tilfældet, vil antahkarana videnskaben indgå som et led i deres uddannelse. I dag, når vi studerer denne videnskab og de dermed forbundne videnskaber om meditation og tjeneste, appelleres der kun til verdens

aspiranter og disciple. Antahkarana videnskaben er i denne tid kun til gavn for de sjæle, der i dag inkarnerer meget hurtigt for at imødekomme verdens behov for hjælp. Men senere vil den appellere til mange, og dens anvendelse vil være næsten universel.

Det er nytteløst for mig her at give jer et omrids af undervisningssystemerne i Vandbærerens tidsalder, for de ville være højst uegnede for vor tid. Jeg nævner dem, for vi må nødvendigvis huske, at det arbejde, der vil udføres inden for undervisningsområdet de næste to hundrede år, kun er tidsbegrænset og harmoniserende, og at der ud af disse udførte undervisningsopgaver vil vokse de mere permanente undervisningssystemer, som vil blomstre overalt i den nye tidsalder.

Tre vigtige videnskaber vil til sidst dominere undervisningssektoren i den nye tidsalder. De vil ikke afvise vor tids videnskabs aktiviteter, men integrere dem i et mere omfattende subjektivt hele. Disse tre videnskaber er:

1. *Antahkarana videnskaben*. Det er den nye og sande videnskab om sindet, som anvender mental substans til at bygge bro mellem personlighed og sjæl, og derefter mellem sjælen og den åndelige triade. Dette betyder aktivt arbejde i en substans, der er finere end substansen i de tre verdener, hvori den almindelige menneskelige udvikling foregår. Det drejer sig om den substans, hvoraf mentalplanets tre højere underplan består. Disse symbolske broer vil, når de er bygget, lette bevidsthedsstrømmen og skabe den kontinuitet i bevidstheden eller følelse af ubrudt bevidsthed, som til sidst vil gøre en ende på al dødsfrygt, ophæve enhver fornemmelse af adskillelse og gøre menneskets hjernebevidsthed modtagelig for indtryk fra de højere åndelige riger eller fra Guds sind. På den måde kan mennesket lettere blive indviet i skaberens formål og planer.
2. *Meditationsvidenskaben*. I dag forbinder mennesker meditation med religiøse forestillinger, men det er et spørgsmål om

emne. Denne videnskab kan anvendes på en hvilken som helst proces i livet. I virkeligheden er den en gren af og en forberedelse til antahkarana videnskaben. Den er virkelig den sande videnskab om okkult brobygning i bevidstheden. Ved hjælp af meditation vil byggeprocessen, især i de tidlige stadier, blive lettet. Den er en af de vigtigste udtryk for åndelig virksomhed, en af de mange veje til Gud; den forbinder efterhånden det individuelle sind med det højere sind og senere med det universelle sind. Meditation er en meget vigtig bygningsteknik, og den vil engang dominere de nye undervisningsmetoder i skoler og højere læreanstalter. Meditation har hovedsagelig til hensigt at:

- a. Skabe modtagelighed for højere indtryk.
- b. Bygge den første halvdel af antahkaranaen, dvs. mellem personligheden og sjælen.
- c. Skabe en endelig bevidsthedskontinuitet.

Meditation er i grunden videnskaben om lys, fordi den arbejder i lyssubstansen. En del af den beskæftiger sig med visualiseringens videnskab, for idet lyset hele tiden bringer åbenbaringer, vil evnen til at visualisere vokse ved hjælp af det oplyste sind, og det senere arbejde, der lærer disciplen at blive skabende, vil da blive muligt. Det kan her tilføjes, at bygningen af antahkaranaens anden halvdel (den som slår bro over bevidsthedskløften mellem sjælen og den åndelige triade) kaldes visionens videnskab, for ligesom den første halvdel af broen bygges gennem anvendelse af mental substans, så bygges den anden halvdel gennem anvendelse af lys-substans.

3. *Videnskaben om tjeneste* udvikles normalt og naturligt ud af de to andre videnskaber, når de anvendes rigtigt. Efterhånden som processen med at forbinde sjæl og personlighed skrider fremad og kundskab om Planen og sjælens lys strømmer ind i hjernebevidstheden, vil det normale resultat blive, at det lavere underordnes det højere. Identifikation med gruppefor-

mål og gruppeplaner er sjælens naturlige egenskab. Når denne identifikation udbygges på mentalplanet og sjælens plan, skaber den en tilsvarende aktivitet i det personlige liv, og denne aktivitet kalder vi tjeneste. Tjeneste er skabelsens sande videnskab, og den er en videnskabelig metode til etablering af kontinuitet.

Disse tre videnskaber vil efterhånden blive betragtet som de tre vigtigste faktorer for undervisningen, og vægten vil i stadig stigende grad blive lagt på dem.

Vi har nu skabt et grundlag for en betragtning af de tre videnskaber, som vil dominere lærernes tænkning i den kommende tidsalder. Bygning og udvikling af antahkaranaen, udvikling af evnen til at styre livet og udøve hvid magi gennem meditationens videnskab, og ligeledes videnskaben om tjeneste, hvorved gruppe styre og grupperelationer dyrkes og udvikles, – det er de tre fundamentale videnskaber, som vil vejlede psykologer og lærere i fremtiden. De vil også forårsage en grundlæggende ændring i forældres holdning over for deres børn og i de metoder, de anvender til at opdrage og belære dem, når de er meget små og i den alder, hvor deres bevidsthed formes.

Det må her erindres, at disse forældre selv vil være opdraget i dette nye og anderledes system, og de vil selv have udviklet sig under denne nye undervisningsproces. Det, som derfor må forekomme jer mystisk og vagt (på grund af det nye og idealistiske og en betoning af en tilsyneladende abstrakt gruppebevidsthed), vil forekomme dem normalt og naturligt. Hvad jeg her skitserer for jer er den mulighed, der åbner sig for de næste to eller tre generationer. Jeg refererer også til en ny undervisningsideologi, som da normalt vil anerkendes og tillades at styre undervisningsmetoden.

4. KAPITEL

Det enkelte menneskes kultur

Menneskets kultur må ses fra tre synsvinkler, der hver især bidrager til den fuldendte helhed, som udgør det enkelte menneske: En intelligent borger i to verdener (den objektive verden og betydningens indre verden), en klog mor eller far, en fuldt ud behersket og målrettet personlighed. Vi vil nu se på disse punkter.

Jeg har ikke nærmere redegjort for undervisningen i Vandbærerens tidsalder og har heller ikke behandlet undervisningssystemerne i denne tid. Det ville ikke tjene noget formål, og det ville ikke virkelig hjælpe jeres forståelse, hvis jeg sprang to hundrede år frem i tiden til en civilisation og kultur, som endnu kun kan skimtes i sine svageste omrids. Det er af større værdi at lægge vægten på de ideer, som er ved at bryde igennem, og som vil blive bestemmende for den næste generations fremgangsmåde og føre verden igennem den sværeste overgangstid, som endnu er set.

Visse fundamentale idealer, som er ved at udvikle sig af de nu kendte ideologier, er begyndt at præge den offentlige bevidsthed. Disse idealer er i sig selv menneskelige reaktioner på guddommelige ideer; de er derfor ikke helt fri for fejl og er nødvendigvis farvet af den mentalitet, som formulerer dem; de er uundgåeligt betinget af fortidens historie, af nationale traditioner og af racens almindelige tankevaner. Der består imidlertid en ejendommelig lighed mellem dem, selv når de fremsættes af tilhængere af vidt forskellig idealisme og forskellige verdensanskuelser. For virkelig at forstå disse ideer og få et rigtigt grundlag for videre studier vil det måske være på sin plads at undersøge nogle af disse almindeligt udbredte holdninger og overveje dem i relation til den nuværende verdenssituation, og hvad vi kan udlede heraf med henblik på en kommende verdensorden.

»Samfundsborgerskab«

Der er hos borgerne i de fleste nationer en voksende fornemmel-
se for, at undervisningens vigtigste opgave er at forberede barnet
til at være en god borger. Dermed menes, at det er statens og
skatteborgernes opgave at opdrage barnet således, at det kan
blive en samarbejdsvillig, intelligent del af den organiserede
helhed, som vi kalder en nation; at det må blive så disciplineret,
at det kan tage del i og yde sit bidrag til staten og derved blive
et menneske af social værdi, men dog således, at det spiller en
bestemt individuel og samtidig gruppestyret rolle i samfundets
liv, der hvor det er født og nødvendigvis må forsørge sig selv.
Det betyder også at dets individuelle liv og interesser tæller
mindre end samfundets liv, og at den vigtigste lektie, det må
lære, er, at det er en enhed i en fungerende gruppe af lignende
enheder, hvoraf hver og en forventes at bidrage med sin del til
helhedens vel.

Den første spire til denne idé (hvor mærkeligt det end må
lyde) blev lagt, da de første skoler blev organiseret for tusinder
af år siden. Disse skoler var meget små i begyndelsen og
underviste kun nogle få privilegerede, men de førte gradvis til
(som regel gennem religiøse institutioner) den masseundervis-
ning og tvungne skolegang, som udmærker vor tids skoler, hvis
opgave det er at forberede millioner af unge mennesker i verden
til et intelligent men styret samfundsborgerskab.

I dag, blandt de såkaldt oplyste nationer, bliver masserne
pålagt en tvungen undervisning; børn af alle nationer lærer at
læse, skrive og regne. De forventes derved at få en almen
opfattelse af forholdene i verden – geografisk, historisk og
økonomisk – og ligeledes forventes det, at de derved også på
naturlig og objektiv måde får et begreb om, hvorfor og hvordan
de forskellige nationer er blevet det, de er, kort sagt, opnår en
helhedsopfattelse af det globale billede. De skiftende konturer i
dette billede frembringer i dag en mental fleksibilitet hos
børnene, og det er på mange måder en virkelig fordel.

Hidtil har man betonet to faktorer med hensyn til en vordende
samfundsborger: Undervisningens mål har været at udstyre

barnet således at det, når det blev voksen, kunne tage vare på sig selv i det moderne livs grådige verden, tjene til livets ophold og om muligt blive rig og uafhængig af dem, det skulle leve sammen med. I hele denne uddannelsesproces blev betoningen lagt på den enkelte selv, og det vigtigste var, hvad *han* skulle gøre, hvordan *han* skulle leve, og hvad *han* kunne opnå og få ud af livet.

Under forhold, hvor skolen var religiøs (fx under kirken), lærte børnene, at de skulle være gode, og det selviske motiv blev holdt op for dem, at hvis de kunne være gode, ville de engang komme i himlen og få en lykkelig tid. Når disse ideer var indpræget barnet, og det gennem et organiseret pres var blevet tvunget ind i det ønskede mønster og en form, når det havde absorberet det nødvendige mål af ret overfladiske informationer om menneskeheden og de menneskelige bedrifter, og dets evne til at huske de forskellige fakta (historiske, videnskabelige, religiøse og andre) var blevet udviklet, selv om dets evne til at tænke var forblevet helt uudviklet, blev det sendt ud i sit samfund og i verden for at gøre sit bedste og etablere sig.

Det, jeg nævnte her, er en bred generalisering, der helt ser bort fra barnets iboende og medfødte evner, dets opnåede sjælsniveau og enhver erkendelse af de evner, som det bringer med ind i livet som et resultat af mange tidligere livserfaringer. Denne generalisering ser også bort fra den indflydelse, som mange samvittighedsfulde, åndeligt orienterede og højt udviklede lærere gennem tiderne har haft, og som har præget de unge mennesker, de har undervist og dermed orienteret og ført frem mod noget bedre. Jeg beskæftiger mig her kun med de institutionelle aspekter af undervisningssystemerne og med den virkning, de beviseligt har haft på de unge af alle nationer, som har været underkastet disse systemer. De mål, som institutionens lærere har sat sig, har været snævre, og resultatet af deres undervisning og virke er følgelig blevet et selvisk, materialistisk indstillet menneske, hvis hovedformål har været at opnå det bedst mulige for sig selv materielt set. Denne tendens er yderligere blevet styrket, der hvor en individuel ambition har kunnet anspore barnet til villigt at forfølge lærerens snævre,

selviske mål. Barnets naturlige idealisme (og hvilket barn er ikke fra fødslen idealist) er langsomt og systematisk blevet nedbrudt af materialismens vægt, som kendetegner verdens undervisningsmaskine, af de selviske tilbøjeligheder inden for forretningslivet med dets mange aspekter samt af den vægt, der altid lægges på nødvendigheden af at tjene penge.

Lidt efter lidt er denne farlige situation (der nåede sin kulmination i begyndelsen af dette århundrede) langsomt ved at forandre sig, således at i mange lande i dag bliver selve statens velfærd, imperiets vel og nationens behov holdt op for børnene fra deres tidligste alder som det højeste ideal. Barnet lærer, at det må tjene staten, imperiet eller nationen med det bedste, det har i sig, det bliver stærkt indprentet i dets bevidsthed, at dets individuelle liv må underordne sig statens eller nationens større liv, og at det er dets pligt at imødekomme de nationale behov, selv om det skulle koste livet. Det lærer, at det i store krisesituationer ikke tæller som enkeltmenneske, men at det større fællesskab, helheden, som det er en uendelig lille del af, er det eneste, der betyder noget. Dette er afgjort et skridt fremad i den bevidsthedsudvidelse, som er nødvendig for menneskeheden.

Jeg må her minde jer om, at det er udvidelsen af bevidstheden og skabelsen af en stadig større sensitivitet samt en klar erkendende opfattelsesevne, der er målet for alle guddommelige og hierarkiske bestræbelser. Målet er ikke forbedring af materielle forhold. Disse vil automatisk følge, efterhånden som den erkendende bevidsthed udvikles. Menneskehedens fremskridt bestemmes af dets aspiration og evnen til at leve op til den idealisme, som i dag overskyller verden.

I vore dage tages yderligere et skridt fremad. Overalt og i alle lande bliver mennesker belært om fra deres tidligste alder, at de ikke bare er individer, ikke bare medlemmer af en stat, et imperium eller en nation, ikke bare folk med en individuel fremtid, men at det også forventes af dem, at de bliver eksponenter for visse store gruppeideologier – demokratiske, totalitære eller kommunistiske. Disse ideologier er i sidste instans kun materialiserede drømme og visioner. For disse drømme – lærer

de unge – må de arbejde og stræbe og om nødvendigt slås. Det er derfor helt åbenbart, at bag alle de ydre uroligheder og kaotiske tilstande, der hænger menneskeheden bevidsthed i dag, og bag al den frygt og ængstelse, had og separatisme begynder mennesket i sig selv at forene tre bevidsthedstilstande – den individuelle, samfundsborgerens og idealistens. Evnen til at opnå og manifestere disse tre bevidsthedstilstande samtidigt er nu ved at nå de niveauer af menneskelivet, som vi kalder »de lavere klasser«.

Alt dette er meget godt og et led i den fastlagte plan. Hvad enten det er det demokratiske ideal, visionen om den totalitære stat eller den drøm, der næres af en ivrig kommunistisk tilhænger, så er virkningen på den menneskelige bevidsthed som helhed afgjort god. Menneskets følelse af global bevidsthed er så afgjort i tiltagende, dets evne til at opfatte sig selv som en del af en helhed er i hurtig udvikling, og alt dette er ønskværdigt og rigtigt og indgår i den guddommelige plan.

Men naturligvis er det da også sandt, at denne proces ødelægges og hæmmes af metoder og motiver, som er højst uønskede; men mennesker har nu engang for vane at ødelægge det, som er smukt; de har en højt udviklet evne til at være selviske og materialistiske, og fordi menneskers tænkeevne praktisk talt endnu er utrænnet og uudviklet, har de kun ringe skelneevne og kan kun i begrænset omfang se forskel på det gamle og det nye, på det rigtige og det mere rigtige. Opdraget til selviskhed og til en materialistisk holdning under forældrenes myndighed og i det rådende undervisningssystem løber deres tanker normalt ad disse uønskede baner.

I Fiskenes tidsalder, som nu er ved at ebbe ud, er ungdommen i alle lande blevet opdraget under indflydelse af tre grundideer. Disse ideer kommer til udtryk i følgende spørgsmål:

1. Hvilket erhverv skal jeg vælge, således at jeg kan få så mange af de materielle goder, som min stilling i livet og mine behov tillader?
2. Hvem er de mennesker, som står over mig, og som jeg må se op til og ære, og hvem er de, som står under mig i den sociale

- rangorden, og hvor langt kan jeg nå op på den sociale rangstige og således forbedre min stilling?
3. Lige fra barndommen er jeg blevet belært om, at min naturlige tendens er at gøre det forkerte, at være vanskelig eller (hvis omgivelserne var snævert ortodokse) en sørgelig synder, uegnet til en lykkelig fremtid. Hvordan kan jeg undgå følgerne af min naturlige tendens?

Resultatet af alt dette er en race, som opelsker en dyb rodfæstet sans for materiel og social ambition samt et mindreværdskompleks, som nødvendigvis må give sig udtryk i en eller anden form for oprør, der kommer til udbrud i den enkelte, i racen eller, igen hos den enkelte, i en fanatisk selvcentreret holdning til livet. Fra disse forvredne tendenser og forældede idealer må menneskeracen til sidst frigøre sig. Det er i erkendelsen heraf, at visse nationer har lagt overdreven vægt på det nationale eller racemæssigt gode og på staten som helhed. Det har ført til en underminering af den sociale ordens hierarkiske struktur. Denne hierarkiske struktur er en fundamental og evig realitet, men begrebet er blevet så forvrænget og misbrugt, at det har fremkaldt et oprør i menneskeheden og skabt en næsten abnorm reaktion i form af en frihed og en tøjlesløshed, som er ved at antage uønskede dimensioner.

Det udbredte krav fra verdens ungdom i dag (i nogle lande) om at ville mere sig, dens uansvarlighed og dens vægring ved at se livets sande værdier i øjnene, er altsammen tegn herpå. Dette gælder i særdeleshed de demokratiske lande. I totalitære stater er det ikke tilladt i samme grad, da ungdommen i disse stater tvinges til at påtage sig ansvar, vie deres liv til den større helhed og ikke føre et liv i materielt vellevned eller spille deres tid med, hvad I i jeres jargon kalder »at more sig«. Denne morskab får man som regel på bekostning af andre, og spiren lægges allerede i de modtagelige år, som derfor uvægerligt vil præge og blive bestemmende for det unge menneskes fremtid.

Jeg taler ikke politisk her eller forsvarer noget politisk system. En påtvungen aktivitet og et påtvunget ansvar fører flertallet af dem, der lever under sådanne forhold, tilbage til

børnehavestadiet. Menneskeheden skulle derimod blive voksen, med en villighed til at påtage sig sit ansvar og en voksende sans for de virkelige værdier i livet. Ansvarsfølelsen er et af de første tegn på, at den enkeltes sjæl er vågnet. Sjælen hos menneskeheden som helhed er ligeledes ved at vågne, og tegnene herpå er følgende:

1. Det tiltagende antal selskaber, organisationer og massebevægelser til fremme for menneskehedens velfærd.
2. Massernes voksende interesse for fælles velfærd. Hidtil har kun overklassen været interesseret, enten af selviske, selvbeskyttende grunde eller på grund af en naturlig patriarkalsk holdning. Intelligensen og de højere uddannede klasser har undersøgt og studeret almenhedens velfærd ud fra intellektuelle og videnskabelige interesser baseret på en almindelig materiel opfattelse; den lavere middelklasse har naturligvis haft samme interesse ud fra en økonomisk synsvinkel og håb om finansiel og handelsmæssig vinding. I dag er denne interesse nået ned til den laveste sociale klasse, og alle klasser er nu levende optaget af de almene, nationale, internationale og menneskelige forbedringer. Dette er gode og løfterige tegn.
3. Humanitære og filantropiske bestræbelser er nu på deres højeste – sideløbende med grusomhed, had og abnormiteter fremkaldt af separatisme, yderliggående nationale ideologier, aggressivitet og ambition, i alle nationer.
4. Undervisning er hurtigt ved at blive en massebestræbelse, og børn af alle nationer fra de højeste til de laveste udrustes intellektuelt som aldrig før. Bestræbelsen går stort set ud på at sætte dem i stand til at møde de materielle og nationale vilkår, således at de kan blive til nytte for staten og ikke en økonomisk byrde for den. Det almindelige resultat er ikke desto mindre i overensstemmelse med den guddommelige plan og uden tvivl godt.
5. Den voksende erkendelse hos autoriteterne, at den jævne mand er ved at blive en faktor, man må regne med i verdensanliggender. Radio og presse når ud til ham, og han

er i dag intelligent nok og interesseret nok til at gøre et forsøg på at danne sin egen mening og drage sine egne slutninger. Det er endnu i sin vorden, men der er umiskendelige tegn på hans bestræbelser, og det forklarer den presse- og radiokontrol, som findes i alle lande under en eller anden form, for man kan ikke permanent unddrage sig den hierarkiske struktur, som hele vort planetariske liv bygger på. Denne kontrol deler sig i to hovedkategorier:

Økonomisk kontrol, som i USA.

Regeringskontrol, som i Europa og Storbritannien.

Folket får kun fortalt, hvad det kan tåle at høre; fortielser og hemmeligt diplomati karakteriserer regeringens forhold til masserne, og den jævne mands hjælpeløshed (over for politiske autoriteter, som tager beslutninger om krig og fred, og teologiske påbud, såvel som økonomiske standpunkter) er stadig beklagelsesværdig, skønt ikke så stor og så drastisk, som den har været. Menneskehedens sjæl er ved at vågne, og den nuværende situation kan betragtes som midlertidig.

Formålet med det kommende undervisningssystem vil være at bevare den individuelle integritet, fremelske en sans for individuelt ansvar, opmuntre til en udvikling af gruppebevidsthed baseret på individuelle, nationale og globale relationer, mens der samtidig fremmes en ydre organisering af evner, interesser og dygtighed. Ligeledes vil der gøres bestræbelser på at intensivere forståelsen af begrebet »samfundsborgerskab« i den ydre håndgribelige verden på det fysiske plan såvel som i gudsriget med dets sjælsrelationer.

For at kunne gennemføre dette og således fuldstændig forandre den eksisterende verdensholdning og fejlagtige indstilling er den meget spændte og katastrofale planetariske situation blevet tilladt.

Verdenssituationen og ideologierne

Før vi begynder med den mere tekniske side af vort arbejde, ser jeg gerne, at I et øjeblik tænker over verdenssituationen og verdensideologierne ud fra et undervisningssynspunkt. Jeg ser gerne, at I grundigt overvejer disse forhold ud fra de eksisterende fundamentale grupperelationer og erkender nødvendigheden af at forberede fremtidens ungdom til den nye tidsalder, hvis omrids i dag kun kan skimtes. Jeg ville ønske, at I om muligt fik en almindelig forestilling om den nuværende verdenssituation, men kun i store træk, således at I udelader alle detaljer og undgår at beskæftige jer med specifikke personligheder, undtagen når de tjener som eksempel. I mine andre bøger har jeg lagt grunden til dette, hvor jeg kort har forsøgt at behandle de forskellige nationers psykologiske problemer og deres årsag eller årsager, og det specielle bidrag som hver enkelt nation er udset til at yde til verden som helhed.

Vi vil prøve at forstå visse fremtrædende kendsgerninger, selv om de i højere grad vil opfattes som kendsgerninger af esoterikere end af verden i almindelighed. Men vi arbejder, eller forsøger at arbejde, som esoterikere. Disse kendsgerninger er:

1. At der er visse fundamentale ideer, som gennem tiderne er fremkommet og har bragt menneskeheden til dens nuværende udviklingstrin. Ideer er det grundlæggende i den evolutionære drivkraft.
2. At der er en skjult kontrol, som har bestået gennem alle tider, og som kan udledes af den plan, der nu rent faktisk er ved at tage form, hvad menneskets bevidsthed angår.
3. At al vækst sker gennem eksperiment, kamp og udholdenhed – deraf de nuværende omvæltninger. De betyder, at der »trænges igennem« til lyset, verdens lys såvel som til gruppeantahkaranaen.

Det er tydeligt, at meget af det, jeg siger her, måske ikke umiddelbart kan anvendes, men de studerende kan tænke over det, jeg siger, og vænne sig til at tænke i de baner, jeg angiver, for kun når en kerne af tænkere, i hvem de nye undervisningsprincipper har vundet genklang, er dannet, bliver

det muligt for det åndelige Hierarki af mestre at opnå de tilsigtede resultater i deres arbejde med at få Guds plan ført ud i livet. Mestrene kan ikke arbejde uden deres valgte brændpunkter på det fysiske plan, og de arbejder aldrig på anden måde. Jeg må igen bede jer om at betragte jer selv som forposter for deres bevidsthed, idet de fra livets indre side søger at kaste nyt lys over emnet sociale organisationer, den enkeltes relation til helheden og de nye og ønskelige tendenser i undervisningen. Jeg vil bede jer underkaste jer en tanketræning med dette for øje. Bemærk den måde, jeg har formuleret denne opfordring på: Først betragtning, derefter træning. Først tro på kontakt, derefter tages de skridt, der letter og udvikler denne kontakt.

Vort tema er studiet af menneskehedens organisering af selve undervisningen, som også involverer (på et senere stadium) ansvar og rigtig handling. Vi skal i store træk betragte udviklingen af mennesket fra en isoleret enhed gennem stadierne familieliv, stammeliv og nationalt liv til menneskehedens nuværende stadium af højere, stræbende idealisme. Denne idealisme og den fremherskende forskertrang er ansvarlig for verdens nuværende kaos. De har været årsag til de stridende ideologier og den dramatiske fremtræden af nationale frelsere, verdensprofeter, idealister, opportuniste, diktatorer og forskere overalt, i alle lande og på alle områder af menneskelig tænkning. Denne idealisme er et godt tegn. Den er også ansvarlig for den sydende uro og det tvingende krav om bedre forhold, mere lys, større forståelse, uddybet samarbejde, sikkerhed baseret på rigtige tilpasninger samt fred og overflod i stedet for frygt, terror og sult.

Det er ikke min hensigt at behandle dette emne set ud fra de mange moderne lærebøger om statsvidenskab, lovgivning eller de mange systemer (økonomiske, politiske osv.), som i dag på altdominerende vis optager menneskers opmærksomhed. Jeg har ikke til hensigt at gå i enkeltheder eller give definitioner. Eksponenter for de forskellige anskuelse kan fremskaffe den nødvendige litteratur, som præsenterer deres sag langt bedre, end jeg kan gøre det. Forkæmperne for en ideologi kan give udtryk for deres tro og mål mere overbevisende og håbefuldt, end det er

muligt for mig. Jeg skriver for jer, som den der ser mønstret tegne sig mere klart, end I gør, fordi jeg kan se det både fra den indre og ydre side samt fra de udkast, der er i Hierarkiets varetægt. Jeg skriver som den, der har søgt, i samråd med andre i Hierarkiet, at forstå målene og at samarbejde med hensyn til de umiddelbare planer i denne globale krisetid med store omvæltninger, drastiske forandringer og menneskehedens accelererende udvikling mod nye livsniveauer og højere bevidsthedsstadier. Jeg skriver desuden som den, der mere nøje har studeret fortidens optegnelser og meditationens metoder, og som derved har opnået et samlet overblik over fortid, nutid og fremtid, noget som naturligvis ikke er muligt for jer på nuværende tidspunkt.

Nogle af de planer og ideer, som styrer Hierarkiets handlinger, vil jeg prøve at lægge frem for jer, således at de befrugter jeres tanker, til I enten forkaster dem eller er overbevist om deres rigtighed. Jeg søger kun at inspirere; det er op til jer at konkludere, drage intelligente slutninger og at *tænke* i de foreslåede baner. Jeg søger at få jer til at fordybe jer i disse tankebaner, så mit arbejde med jeres sind kan lettes, og gruppe-brobygningen af de nødvendige lysbroer hurtigt kan skride frem. Glem ikke, at også jeg må gøre en indsats for at gøre mine tanker og ideer forståelige for jer, og dette er kun muligt, hvis *jeg* udviser visdom og *I* intelligens og udholdenhed. Hvor læreren er *vis* og eleven intelligent, da kan meget opnås.

Jeg vil også bede jer om en ikke-kritisk holdning (for en tid i hvert fald), og at I midlertidigt afkaster jeres forudfattede meninger, at I er villige til at overveje og afveje, ikke et bevismateriale denne gang, men de esoteriske tildragelsers indre struktur, som er af større betydning end de ydre hændelser, og således forstå lidt af *formålet med den nye undervisning*. Tænk over den sidste sætning og over den dybere mening med mine ord. Jeg så gerne, at I opnåede en vertikal holdning med et horisontalt udsyn. Tænk også over denne sætning.

Når vi studerer menneskets vej, mens han usikkert famler sig frem og ud af den dyriske tilstand til den nu stadigt tiltagende intellektuelle holdning, og mens han stræber mod en fremtid

med store muligheder og udfordringer, lad os da altid huske, at for dem, der varetager Guds Plan og tilrettelægger de nye udviklingslinjer, er *livets form*, dets ydre håndgribelige udtryk, af fuldstændig underordnet betydning. Jeres syn er ofte formørket af den smerte og lidelse, som formen er underkastet (enten jeres egen eller andres, individuelt eller kollektivt), så I ikke klart kan se hensigten og drivkraften hos selve *livet i formen*. For mange af jer var fx verdenskrigen en ufattelig katastrofe, en stor lidelse, som for enhver pris må undgås i fremtiden, en grufuld begivenhed, som afslørede menneskets ondskab og Guds utroligt blinde ligegyldighed. For os på den indre side var verdenskrigen som et stort kirurgisk indgreb, foretaget i forsøget på at redde patientens liv. En voldsom smittefarlig infektion truede menneskehedens liv (symbolsk set), og en operation blev iværksat for at give tid og redde liv, *ikke* formen. Dette indgreb forløb stort set tilfredsstillende. Det betyder dog ikke, at bakterien er udryddet, den gør sig stadig gældende i inficerede dele af menneskehedens legeme.

Et yderligere indgreb kan blive nødvendigt, ikke for at nedbryde og gøre ende på den nuværende civilisation, men for at fordrive infektionen og blive fri for feberen. Det behøver imidlertid ikke at blive nødvendigt, for der foregår hele tiden en spredning, fordeling og absorption, som kan vise sig effektiv. Lad os arbejde for det. Men lad os samtidig ikke glemme, at det er *livet*, dets hensigt og tilsigtede styrede skæbne, der har betydning; og ligeledes, at når en form viser sig utilstrækkelig eller for syg, for svækket til at udtrykke denne hensigt, er det – fra Hierarkiets standpunkt – ingen ulykke, at den må opgives. Døden er ingen ulykke, som man skal frygte; tilintetgørelsens virke er hverken grusom eller uønsket. Dette siger jeg til jer, jeg som selv er på kærlighedens stråle og forstår dens betydning.

Der er to former for tilintetgørelse; den, som foretages af mennesker uden forståelse af livets hensigt, som handler blindt og i uvidenhed ud fra selviske ønsker, magtbegær eller had; og der er også den, som tillades af sjælen på rette tid og sted, og den sker, når det indre liv behøver et nyt udtryksredskab. Derfor bliver megen tilintetgørelse tilladt af dem, der er Planens

vogtere, og meget ondt vendes til godt, fordi enden ses fra begyndelsen, og bevidstheden er moden og har erfaring nok til at give afkald på formen for at opnå de tilsigtede fordele. Dette gælder såvel de enkelte mennesker samt nationer som racer. Følsomhed over for verdens lidelser er et stort og guddommeligt kendetegn, men når den er præget af emotion, bliver den separatistisk i sin fortolkning og koncentrerer sig om partigængeri og persondyrkelse. Derved udvikles blændværk og illusion, der forvirrer begreberne og gør mennesker blinde for de guddommelige kendsgerninger.

Jeg vil minde jer om, at esoterikere altid drager slutninger fra det universelle til det specielle, og dette vil jeg også altid gøre og dermed afbalancere de uvæsentlige detaljer i den studerendes egne synspunkter, samt hans forvrængede og kortsynede opfattelse af det aktuelle. Vi vil studere hovedstrømningerne og de store tendenser i menneskeheden bevidsthedsudvikling, der kræver – som den uophørligt gør – forandringer i undervisning, religion og social organisation svarende til udviklingen. Civilisationer, kulturer, racer og nationer kommer til syne og forsvinder, men det er de samme *individualiteter*, som kommer og går med dem, høster erfaringens frugter, mens de støt skrider fremad mod større *selv*-styre samt gruppeorganisation og syntese.

Jeg må også minde jer om, at der er en speciel kvalitet i ethvert menneskevæsen – en iboende, medfødt karakteristik, som uundgåeligt er til stede – som kan kaldes »mystisk perception«. Jeg bruger her ordet i en langt videre betydning, end det sædvanligvis er tilfældet, og jeg ser gerne, at I betragter denne mystiske perception eller opfattelsesevne, som omfatter:

1. Den mystiske vision af sjælen, af Gud og universet.
2. Evnen til at kontakte og rigtigt at forstå betydningens verden, den frembrydende virkeligheds subjektive verden.
3. Evnen til at elske og kontakte det, som ikke er det lille selv.
4. Evnen til intuitivt at opfatte og forstå ideer.
5. Evnen til at sanse det ukendte, det ønskelige og ønskede. Den heraf følgende beslutning og udholdenhed, som sætter et

- menneske i stand til at søge efter og kræve den ukendte realitet. Det er denne mystiske tendens, som har skabt de store, verdensberømte mystikere, det store antal opdagelsesrejsende, forskere og opfindere.
6. Evnen til at sanse, registrere og nedfælde det gode, det skønne og det sande. Det er denne evne, som har skabt de store digtere, skribenter, kunstnere og arkitekter.
 7. Trangen til at opdage og trænge igennem til Guds og naturens hemmeligheder. Det er dette, som har skabt videnskabsmanden og det religiøse menneske.

Ved studiet af disse definitioner vil I se, hvor omfattende begrebet »mystisk perception« er. Det er hverken mere eller mindre end menneskets iboende evne til at nå ud og gribe det, som er større og bedre end ham selv, den evne, som har drevet mennesket frem gennem kulturer og civilisationer indtil i dag, hvor han står på grænsen til et nyt rige i naturen. Det er evnen til at opfatte og stræbe efter det tilsyneladende uopnåeligt gode. Hold derfor denne brede og generelle tese i jeres tanker, når I studerer menneskets voksende evne til selv-udtryk, selvbestemmelse og selvstyre.

Hvad er de tilgrundliggende ideer, som skridt for skridt har ført mennesket helt fra de erkendte instinkter til dets nuværende kamp for verdensforbedring, gruppeevaluering og naturlig selvbestemmelse med henblik på – ubevidst for størstepartens vedkommende – at tilvejebringe et bedre udtryksorgan i den levende organisme, menneskeheden?

Jeg har andetsteds behandlet dette, hvor jeg har omtalt den nuværende stråle-plan for menneskeheden med hensyn til det politiske og religiøse område samt undervisningsområdet, og jeg vil her gentage en del af, hvad der blev sagt, for det har direkte forbindelse med vort emne:

»I sidste instans er hovedproblemet for verdens regeringer den vise anvendelse af ideer. Det er her talens magt gør sig gældende på samme måde som det skrevne eller trykte ords magt inden for religion eller undervisning. Inden for det politiske felt beherskes masserne af talerne, og aldrig før så åbenlyst som nu,

hvor radioen tages i anvendelse. Uden ophør tudes folks øren fulde af store ideer – teorier om diktatur, kommunisme, nazisme, fascisme, marxisme, nationalisme og demokratiske idealer. Regeringsmetoder præsenteres for folk af denne eller hin gruppe tænkere, men der gives ikke folk tid til overvejelse eller klar tænkning. Racemæssige antipatier spredes, og personlige begunstigelser og illusioner kommer til udtryk og medfører, at de ikke-tænkende bedrages. Det menneske, der har en gylden tunge, og det menneske, der besidder den gave at kunne jonglere med ord, og som med vægt kan give udtryk for folks klagepunkter, jongløren, der manipulerer statistikker, fanatikeren, der kender et sikkert middel mod sociale genvordigheder, og det menneske, som ynder at opildne til racehad, kan altid få tilhængere. Sådanne mennesker kan meget let forstyrre balancen i samfundet og lede en skare af ikke-tænkende tilhængere til en flygtig succes og magt eller til vanære og glemsel.

I mængden af disse spil med ideer og i det konstante pres på menneskets bevidsthed, forårsaget af de store begreber, der ligger bag vor evolutionsproces, udvikler menneskeheden evnen til at tænke, vælge og opbygge et pålideligt fundament. Gennem den evolutionære fremstilling af disse ideer følger en stadig bevægelse hen imod tankefrihed (efter den gamle metode med at eksperimentere, at forkaste og at forny bestræbelsen med stadigt nye begreber), som vil sætte menneskeheden i stand til at opbygge nøjagtigt i overensstemmelse med de store tankemønstre, som ligger til grund for vor verdens ydre struktur. Tidens opmærksomme tænkere bliver mere og mere sensitive over for de nævnte tankemønstre, således at det enkelte sind kan opdage dem og vriste dem ud af mørket og bringe dem ind i dagslyset. Således vil de sande tankeforbilleder blive gjort tilgængelige, for at de kan spille deres rolle med hensyn til at føre menneskeheden hen imod sin skæbne, hen imod de dybere erkendelser, som former racetyperne, og til den forståelsens syntese, som vil resultere i en virkeliggørelse af broderskab. På denne måde spiller tanker deres rolle, og problemet vedrørende ideerne vil i tiltagende grad blive forstået, når den tid kommer, hvor vi har de skolede intuitive og tænkere, som vil være i stand til at arbejde

direkte i begrebernes verden og (til gavn for menneskeheden) frembringe de idémønstre, efter hvilke der kan opbygges. Ved at påstå dette er jeg klar over, at man kan anklage mig for at overdrive og for at meddele umuligheder, men tiden vil bevise sandheden af det, jeg her forudsiger. Verdensstrukturen kommer fra og er opbygget efter visse indre tankemønstre, og det er disse tankemønstre, der frembringer den nuværende strøm af regeringseksperimenter i alle nationer. Imidlertid gives der i vore dage ingen skoling i den proces, det er at kontakte tankemønstrenes verden eller i sand fortolkning af ideerne, og derfor består problemerne. Senere, når menneskeheden ser sit problem klart, vil den handle med visdom og med omhu skole sine iagttagere og kommunikatorer. Sådanne vil være mænd og kvinder, hvis intuition er blevet vækket ved et indtrængende og bydende intellekt; de vil være mennesker, hvis sind har underordnet sig gruppens vel, og er så fri af al følelse af separatisme, at deres tænkeevne ikke udviser nogen hindring for kontakt med virkelighedens og den indre sandheds verden. Det vil ikke nødvendigvis være mennesker, der betegnes som 'religiøse' i dette ords almindelige betydning, men det vil være mennesker af god vilje, med høje mentale egenskaber og med en veludrustet tænkeevne; de vil være fri for personlig ambition og selviskhed, besjælet af kærlighed til menneskeheden og med et ønske om at hjælpe racen. Et sådant menneske er et åndeligt menneske.« *En afhandling om De syv Stråler, Esoterisk Psykologi, Bind I, side 203-205.*

Årsager til den nuværende verdensuro

Lad mig først pege på nogle af årsagerne til den nuværende uro i verden og minde jer om, at mange har rødder så langt tilbage i tiden, at historien intet kender dertil, og de ville synes jer meningsløse, fordi I ikke har nogen klar idé om den tidlige menneskehed. En vis forståelse af de væsentlige forhold vil imidlertid være af værdi, hvis I på intelligent måde skal kunne følge udviklingen i fremtiden.

For det første: *Det udviklingstrin, menneskeheden har nået,*

er en af de første og vigtigste årsager. Denne udviklingsstatus har nu ført menneskeheden frem til tærskelen af en port på evolutionens vigtige vej og vidner om en udvikling, som nødvendiggør drastiske ændringer i menneskets indstilling til livet og alle hans relationer i verden. Disse ændringer er nu ved at blive iværksat af mennesket selv og bliver ikke påtvunget af nogen ydre kraft eller ved, at menneskeheden kommer under en eller anden form for tvang. Dette er vigtigt at forstå. Det må derfor konstateres:

1. Mennesket har nu nået et punkt, hvor intelligensprincippet er så stærkt aktiveret i ham, at intet kan hindre hans tilegnelse af kundskaber, som ville blive farligt misbrugt og selvisk anvendt, hvis ikke der blev gjort noget for at standse ham og derved beskytte ham mod sig selv, selv om prisen er midlertidig lidelse. Han må lære at handle ud fra en højere og bedre sans for værdier.
2. Millioner af mennesker er nu integrerede eller ved at blive det. De er begyndt at fungere som enhed i sig selv som forberedelse til en højere proces, der vil sætte dem i stand til bevidst at integrere i det større hele. Fra manifestationens forside virker tænkeevnen, følelse og hjerne sammen. Nu skal disse lavere kræfters højere modsvarighed – visdom, kærlighed og målrettethed – komme til udtryk; disse mere subtile energier må give sig til kende i mennesket. Instinktivt og mystisk erkender menneskeheden helt klart dette behov. Instinktet til at gå fremad mod højere bedrifter, til at spørge og søge efter det, som er bedre, er vedvarende stærkt. Menneskeheden vil fortsætte og gøre fremskridt, det kan man være sikker på. Kærlighedens Hierarki prøver imidlertid på at fremskynde processen og tager derfor risikoen for komplikationer.
3. Visse mænd og kvinder inden for alle tankeretninger giver i dag udtryk for styrken i deres opnåede integration og (hvis I blot kunne tro det) en virkelig sjælskontakt, idet de hæver sig over det almindelige menneskelige niveau. De hæver sig over deres medmennesker ved selve kraften i deres

personlighedsintegration, og fordi de kan fungere som højtudviklede og idealistiske personer. Fra det høje stade, de står på (relativt højt set fra en menneskelig synsvinkel og interessant fra Hierarkiets synspunkt), søger de at forme menneskeheden tanker og liv efter et vist mønster, som forekommer dem – alt efter deres tilbøjelighed, type og stråle – at være ønskeligt.

Disse individualiteter inden for de forskellige områder af regering, religion, videnskab, filosofi, økonomi og sociologi har tilsammen en stor indflydelse, både en god og en højnende, men også en mindre god. De påvirker deres civilisation *materielt*, hvis det er det, de lægger vægt på; de har en kulturel *subjektiv* og *åndelig* virkning, hvis det er den indflydelse, de ønsker. Deres motiver er ofte sunde og gode, for de har alle et præg af sand idealisme, men, da de endnu er uden erfaring i sjælens veje og metoder tager de ofte fejl, kommer på farlige sidespor og fører mange mennesker ud i vildfarelser og vanskeligheder. I det lange løb vil resultatet dog blive, at den offentlige bevidsthed vågner, og det er altid godt.

For det andet: *Fremkomsten af en ny mennesketype*. Denne types subjektive hovedtræk kan allerede ses tydeligt. Men så forblændet er vi af livets forside, at mange i dag påstår, at den nye race findes i Amerika. Den nye race er ved at tage form i alle lande, men især i de lande, hvor den femte eller kaukasiske race findes. Blandt den fjerde races folk er der imidlertid nogle få, især blandt kinesere og japanere, som er ved at blive opdaget af Hierarkiet, og de yder deres ægte og esoteriske bidrag til helheden.

Lad mig også her slå fast, hvad der måske vil undre jer en del, at det femte naturrige, det åndelige rige, vil udvikle sig af den femte rodrace. Sådan er den esoteriske virkning af loven om overensstemmelse. Imidlertid må jeg minde jer om, at de eneste mennesker af den fjerde rodrace på jorden i dag er kineserne, japanerne, de forskellige mongoloide racer i Centralasien (og de er i nogen grad blandet med den kaukasiske race) og desuden de

blandingsgrupper, som findes på de forskellige sydhavsøer i begge hemisfærer, samt efterkommerne af de racer, som for en million år siden gjorde det sydamerikanske kontinent berømt for sin civilisation. Jeg generaliserer naturligvis.

Den nye racetype er langt mere *en bevidsthedstilstand* end en fysisk form; den er mere en sindstilstand end et særligt udformet legeme. I tidens løb vil imidlertid enhver bevidsthedstilstand uundgåeligt betinge og bestemme en tilsvarende legemsnatur og således frembringe visse fysiske kendetegn. Den kommende races fremtrædende bevidsthedstype vil karakteriseres ved en almindeligt udbredt anerkendelse af den mystiske perception. Dens primære egenskab vil være intuitiv forståelse af og kontrol over energierne, og dens bidrag til menneskehedens udvikling er forvandling af selvisk begær til gruppekærlighed. Dette kan spores allerede i dag hos store nationale ledere, der som regel ikke er tilskyndet af selviske ambitioner, men ledet af kærlighed til deres nation og således af en bestemt form for idealisme – heraf de store ideologier i vor tid. Tænk over det og prøv at danne jer et mere omfattende billede af den menneskelige bevidstheds vækst og få en bredere forståelse af det nye, kommende undervisningssystem.

For det tredje: *Afslutningen på Fiskenes tidsalder*, som har ført frem til krystallisering (og dermed død) af alle de former, gennem hvilke Fiskenes idealer kom til udtryk. Disse idealer har tjent deres formål og udført et stort og nødvendigt arbejde. Man kan her spørge: Hvad er Fiskenes største idealer?

1. *Ideen om autoritet.* Den idé førte til forskellige former for formynderskab i politik, undervisning, religion og samfundsliv. Det kunne være enten den venlige patriarkalske holdning hos de privilegerede klasser, der søgte at forbedre forholdene for dem, der var afhængige af dem (og dette hændte ofte), eller kirkens og verdensreligionernes formynderskab, der gav sig udtryk i en kirkelig, autoritær holdning, eller også formynderi inden for undervisning og i hele uddannelsesforløbet.
2. *Ideen om værdien af sorg og lidelse.* For at lære menneskehe-

den nødvendigheden af *indre afstand* eller ubundethed, således at dens ønsker og planer ikke længere skal være rettet mod formlivet, har menneskeheden understreget ideen om sorgens dyder og lidelsens opdragende virkning. Disse værdier er ægte nok, men de blev overdrevet af menneskeslægtens mindre betydelige lærere, så vi i dag har en slægt med en sorgfuld og ængstelig forventning og et svagt håb om en eller anden »belønning« (i en eftertragtelssværdig og sædvanligvis materiel form som fx i de forskellige religioners himmel) engang efter døden, som kompensation for alt, hvad mennesket har gennemgået i livet. Menneskene er i dag sunket ned i bedrøvelighed og i en ulyksalig psykologisk indvilligelse i sorg og lidelse. Kærlighedens klare lys må feje alt dette bort, og glæden vil blive den nye tidsalders grundtone.

3. *Ideen om selvopofrelse* må forbindes med det ovennævnte. I den senere tid er denne idé om den enkeltes selvopofrelse blevet overført til gruppen. Helhedens vel erklæres nu teoretisk at være af så altoverskyggende betydning, at gruppen gladeligt må ofre den enkelte eller grupper af individer. Idealister af denne art er tilbøjelige til at glemme, at det eneste sande offer er det, som ydes frivilligt, og at et påtvunget offer (påtvunget af en stærkere og overordnet person eller gruppe) reelt set kun er en undertrykkelse af individet og dets tvangsmæssige underkastelse under en stærkere vilje.
4. *Ideen om tilfredsstillelse af ønsker og begær*. Frem for alt har Fiskenes tidsalder været en epoke af materiel produktion og kommerciel ekspansion, af dygtighed til at sælge produkterne skabt af menneskelig snilde, som offentligheden er opdraget til at tro er nødvendige for dens lykke, mens den gamle enkelhed og de sande værdier midlertidigt blev skubbet i baggrunden. Dette fik lov at fortsætte i lang tid, uden indgreb, fordi Vidsommens Hierarki ville føre folk ind i en tilstand af overmæthed. Verdenssituationen taler i dag sit tydelige sprog om, at ejendom og forøgelse af materielle goder er en hindring og ikke et udtryk for, at menneskeheden har fundet

den sande vej til lykke. Denne lektie læres dog meget hurtigt, og impulsen til større enkelhed er lige så hurtigt ved at brede sig. Den ånd, som kommerialismen er et udtryk for, er dømt til undergang, men endnu ikke udslettet. Denne besiddelses-ånd og den aggressive tilegnelse af det, som er ønskværdigt, har vist sig at være altomspændende og er i dag karakteristisk for nationer og racer såvel som for den enkelte. Aggression med det formål at besidde har været grundtonen i vor civilisation de sidste femten hundrede år.

For det fjerde: *Vandbærerens tidsalder er ved at manifestere sig.* Denne kendsgerning skulle give anledning til den dybeste og stærkeste optimisme; intet kan forhindre virkningerne af denne nye indflydelse, der vil tiltage, stabilisere sig og nå et højdepunkt. Den vil uundgåeligt betinge fremtiden, bestemme kulturens og civilisationens karakter, antyde regeringsformen og sætte sit præg på menneskeheden, ligesom Fiskenes eller kristendommens tidsalder gjorde det, eller den endnu tidligere periode, styret af Aries eller Vædderen. Hierarkiet forlader sig helt og fuldt på denne støt voksende indflydelse, hvad disciplene i verden også må lære. Bevidstheden om det universelle slægtskab, om subjektiv integration og om en bekræftet, erfaret enhed vil blive den største gave, som den nye periode vil skænke os.

I den kommende verdensstat vil den individuelle borger – gladeligt og velovervejet og i fuld bevidsthed om alt det, han gør – underordne sin personlighed det fælles gode. De mange organiserede broderskaber og selskaber, partier og grupper, som helliger sig en eller anden sag eller idé, er et andet tegn på de nye kommende kræfters aktivitet. Det interessante at notere er, at de alle er udtryk for en opfattet idé mere end en bestemt persons målbevidste og påtvungne plan. Fisketidsalderens mennesketype er idealist i en eller anden retning med hensyn til menneskets udvikling. Vandbærerens mennesketype vil tage de nye idealer og fremkommende ideer og – gennem gruppeaktivitet – materialisere dem. Det er med dette begreb, undervisningen vil befatte sig i fremtiden. Fisketidsaldertypens idealisme og hans liv på det fysiske plan var ligesom to adskilte udtryk hos mennesket; ofte

var de helt adskilte, og meget sjældent var de forenede. Vandbærerens mennesketype vil virkeliggøre store idealer, fordi forbindelseskanalen mellem sjælen og hjernen via sindet eller tænkeevnen vil blive fast etableret gennem en rigtig forståelse, og tænkeevnen vil i stadig stigende grad blive anvendt i sin dobbelte funktion, dvs. som den, der trænger ind i ideernes verden, og som den, der oplyser livet på det fysiske plan. Dette vil til sidst skabe en syntese af de menneskelige bestræbelser og et udtryk for de sande værdier og åndelige realiteter, på en måde, som verden aldrig før har set. Også dette er målet for fremtidens undervisning.

Hvad er det for en syntese, der således senere vil blive skabt? Lad mig her nævne nogle få faktorer uden at gå i enkeltheder:

1. Fusionen af menneskets forskellige åndelige aspirationer, som i dag udtrykker sig i mange verdensreligioner, kommer til udtryk i den nye verdensreligion. Denne nye religion vil tage form af en bevidst forenet gruppetilnærmelse til de åndelige værdiers verden, hvor den fremkalder et svar fra dem, der er hjemmehørende i denne verden – det planetariske Hierarki og tilknyttede grupper.
2. Fusionen af et stort antal mennesker i forskellige store idealistiske grupper. Disse vil dannes inden for alle tankeretninger, og disse grupper vil igen gradvis absorberes i endnu større enheder. Jeg vil gerne gøre jer opmærksom på den kendsgerning, at hvis de forskellige grupper inden for undervisningsområdet i hvert land i dag blev sammenlignet, ville visse grundlæggende og fælles tendenser kunne ses: Deres forskelligartethed, deres fælles idégrundlag med hensyn til forbedring af de menneskelige vilkår og deres fælles mål. Deres mange forgreninger og underordnede grupper udgør et stort sammenflettet netværk over hele verden, som antyder følgende:
 - a. Den støt voksende evne hos »den jævne mand« til at tænke i begreber, der udtrykker idealer, som er udsprunget af visse ideer, der er blevet fremsat af en af de store intuitive.

- b. Den gradvist opadstræbende bevidsthed og aspiration hos mennesket igennem disse ideer, hans forståelse af medmenneskers idealisme og følgelig hans gradvise tilegnelse og opøvelse af inklusivitetens ånd.

Den voksende tendens til idealisme og inklusivitet er i sidste instans en udvikling i retning af kærlighed-visdom. Det faktum, at menneskene i dag misbruger disse idealer, trækker visionerne ned på et lavere niveau og forvrænger det sande billede af det ønskede mål og derved misbruger den oprindelige skønhed til tilfredsstillelse af selvisk begær, må ikke svække vor erkendelse af, at idealismens ånd er tiltagende i verden og ikke, som i fortiden, begrænset til nogle få fremskredne grupper eller en eller to store intuitive. Samtaler mellem almindelige mennesker i dag drejer sig om politik, sociale forhold, undervisning eller religiøs filosofi, baseret på en eller anden idealistisk retning. Set ud fra dem, der er ansvarlige for menneskehedens udvikling, er der taget et stort skridt fremad i de sidste to hundrede år. Hvad der i middelalderen var samtaleemner for filosoffer og intellektuelle er i dag genstand for livlige diskussioner på cafeer, i jernbanekupeer, og hvor folk ellers kommer sammen, argumenterer og taler. Dette er man tilbøjelig til at overse, og jeg vil bede jer tænke på, hvad dette indebærer, og spørge jer selv, hvad resultatet til sidst vil blive med hensyn til det menneskelige intellekts omfattende evne til at tænke ud fra det større hele og ikke bare ud fra personlig interesse, og til at anvende denne form for idealistisk filosofi på dagliglivets praktiske forhold. I dag gør mennesket begge dele.

Hvad kan vi udlede af alt dette? Det viser, at der nu i menneskehedens bevidsthed er en tendens til at integrere det enkelte menneske i helheden, uden at det derved mister sin følelse af individualitet. Hvad enten det tilslutter sig et politisk parti eller påtager sig en form for velfærdsarbejde eller slutter sig til nogle af de mange grupper, der beskæftiger sig med en form for esoterisk filosofi, eller bliver medlem af en af de -ismer eller kulter, der er så almindelige i denne tid, så vil det opleve en bevidsthedsudvidelse og en villighed til at identificere sine

personlige interesser med de interesser hos en gruppe, hvis mål er at materialisere et ideal. Gennem denne proces forventes det, at de menneskelige livsvilkår forbedres, og nogle behov bliver tilgodeset.

Denne proces er nu i gang i hver nation og i alle dele af verden, og en optælling af de pædagogiske og religiøse grupper i verden (for blot at tage to ud af mange mulige kategorier) ville vise en forbløffende mængde af sådanne grupper og forbindelser. Det ville vise differentieringen i tankelivet og samtidig underbygge min konklusion, at mennesker overalt er ved at nærme sig syntese, fusion, forening og et gensidigt samarbejde til fremme af specielle visionære mål. Det er for menneskeheden et nyt område for erfaring og foretagsomhed. Derfor opstår den hyppigt misforståede anvendelse af de nye sandheder, forvrængningen af de anede værdier og forvanskningen af sandheden for at tilpasse den individuelle mål. Men efterhånden som mennesket søger sig frem på denne måde, og de mange ideer og forskellige ideologier stiller ham over for valgets nødvendighed og antyder de normer for livet og de forhold, som nu er ved at bryde frem, vil han gradvis lære at tænke med større klarhed, at erkende de forskellige aspekter af sandheden som udtryk for en fundamental subjektiv virkelighed, og – uden at give afkald på noget af den sandhed, der har frigjort ham selv eller hans gruppe – vil han også lære at omfatte sin broders sandhed med forståelse.

Når denne holdning er blevet udviklet og almindelig i praktisk undervisning, vil vi se nationer og individer udvikle de ideer, der synes at svare til den nationale eller personlige psykologi, samtidig med at de også erkender virkeligheden, styrken og nytten bag andre individers eller nationers synspunkt. Når fx de ideer, som er indeholdt i læren om de syv stråler, bliver almindeligt anerkendt, vil den psykologiske forståelse hurtigt vokse, og nationer og verdensreligioner vil finde hinanden i gensidig forståelse.

Forældreskab

Af to særlige grunde begyndte jeg med emnet »samfundsborgerskab«. For det første fordi det er en grundlæggende regel i esoterismen altid at konkludere fra det universelle til det specielle, og for det andet fordi emnet »samfundsborgerskab«, enhedens relation til helheden og individets relation til staten, er det altdominerende emne i dag verden over. Aviser såvel som radio og regeringer beskæftiger sig med dette emne, som nødvendigvis indbefatter hele problematikken omkring individuel frihed og kollektivt ansvar. Menneskeheden må forstå og udtrykke denne subtile forbindelse i overensstemmelse med de principper, der ligger til grund for hele den menneskelige og planetariske struktur. Denne struktur svarer til et altomfattende Hierarki. Trods det menneskelige intellekts bortforklaring eksisterer dette Hierarki og spænder fra det mindste atom i den manifesterede verdens substans til solsystemet i sin helhed, og det udtrykker alle grader af bevidsthed fra det uendeligt lille til det grænseløst store. Det er med en lille del af denne hierarkiske struktur – og en meget lille del endda – at vi beskæftiger os. Vort forskningsområde er det fjerde skabende hierarki, det menneskelige hierarki, og omhandler relationerne mellem dette hierarkis medlemmer inden for dets hierarkiske periferi; det vedrører også et muligt eksistensområde i de underliggende naturriger på et lavere trin af udviklingsstigen inden for hierarkisk eksistens, og desuden den hierarkiske struktur, som på tilværelsens rangstige findes umiddelbart over den menneskelige, dvs. det femte eller åndelige rige, som kaldes gudsriget.

Med den store hierarkiske enhed, som vi kalder dyreriget eller det tredje naturrige, er mennesket på afgørende vis forbundet gennem hans dyriske, æteriske og astrale legeme. Mennesket er også forbundet med sjælenes rige, fordi hans egen sjæl er en integreret del af dette rige, på samme måde som hans fysiske legeme er en integreret del af dyreriget. Det aspekt af mennesket, som er specifikt menneskeligt, er sindet eller mentallegemet; dette er det afgørende bindeled mellem alle menneskeracer.

I denne forbindelse vil jeg derfor gerne bede jer erindre, at de »tråde af oplyst bevidsthed«, som vi uundgåeligt skaber, og som efterhånden danner antahkaranaen, må væves mellem hver og en

af samtlige hierarkiske enheder, og at disse forbindende relationer og brobyggende faktorer inden for selve menneskeriget må etableres mellem enhed og enhed og mellem gruppe og gruppe.

På de tidligere stadier sker dette i stor målestok gennem indflydelse fra den da herskende kultur og civilisation, som ved sin ydre påvirkning og gennem en telepatisk indflydelse skaber en gradvis og langsom forandring, for i begyndelsen af den evolutionære proces sker udviklingen så langsomt, at den knapt bemærkes. Imidlertid vil subjektive forandringer uundgåeligt finde sted i det enkelte menneskes liv. Efterhånden som udviklingen skrider frem, foregår processen hurtigere, og i de såkaldt civiliserede lande udvides i dag de områder der påvirkes af civilisationen meget hurtigt, og de kulturelle virkninger sætter lige så hurtigt deres dybe spor.

Det er svært for den moderne tænker at forestille sig en tid, hvor der ikke var nogen racebevidsthed, ingen national eller religiøs bevidsthed, således som den udtrykker sig i verden i dag. Selv de mest fantasifulde mennesker er ude af stand til at forestille sig en sindstilstand, hvor bevidstheden var rent instinktiv, selvoptaget i fysisk henseende og ude af stand til at opfatte andet end mage, afkom og kravet fra de fysiske begær. Man har forsøgt at studere denne type bevidsthedstilstand i forbindelse med udviklingen hos de stammer, som nu hurtigt er ved at uddø i den moderne verden, men selv her er det umuligt at tage højde for de subtile indtryk og indflydelser, der er resultatet af den civiliserede verdens samlede tænkning og indre mentale pres. Menneskenes verden er gradvis blevet mere selvbevidst og er nu på afgørende måde ved at skille sig ud fra (og samtidig erkende sit slægtskab med) dyreriget. Den bevidsthedstilstand, som er forbundet med sjælenes rige, inddeles efter forskellige psykologiske retninger og betegnes enten som okkult eller mystisk.

Vi kunne derfor, i forbindelse med menneskehedens bevidsthed, inddele hele emnet i tre dele:

1. Den del, der vedrører den håndgribelige mekanisme, det dyriske legeme og svarmekanismen, gennem hvilken ydre og

- objektiv kontakt er mulig.
2. Den del, der vedrører menneskets indre psykologiske liv; dette består hovedsagelig af begær, aspiration, ambition og mental aktivitet, og disse kan komme til udtryk enten i dyrisk, psykisk, mental eller åndelig form.
 3. Den del, der vedrører menneskets åndelige liv og hans relation til sjælenes verden, hvilket også indebærer relationen til hans egen sjæl.

I tidens løb har disse tre bevidsthedsaspekters udvikling bragt menneskeheden til erkendelse ikke alene af menneskets egne indre personlige relationer (der forøvrigt leder til en vis forståelse af hans egen fysiske, psykologiske og mentale udrustning), men de har også ført menneskeheden til en erkendelse af de forskellige menneskelige grupperelationer, hvoraf den første og hidtil betydeligste har været familie-gruppen. Det er her, at en af de vigtigste forskelle mellem den menneskelige og den dyriske bevidsthed har udviklet sig gennem den guddommeligt indstiftede nødvendighedens lov. Denne lov har givet mulighed for en udvikling af ansvarsfølelse over for familien. Så snart et dyr eller en fugl kan klare sig selv fysisk, bliver den forladt af forældrene og overladt til sig selv. I menneskets tilfælde er den fysiske omsorg for barnet, såvel som omsorgen for dets psykologiske udvikling blevet gradvis udvidet, indtil enten forældre eller kirke, samfund eller stat er ansvarlig for det i mange år – tidsrummet varierer efter fødested eller -land og social status.

Dette har fuldstændigt ændret karakter, og den første gruppe, det enkelte barn normalt bliver bevidst om, er derfor familiegruppen som en enhed i samfundet. I denne specielle grupperelation er de følgende faktorer – som ligger til grund for strukturen i selve tilværelsen – gennem tiderne (både symbolsk og faktisk) blevet bevaret og udviklet og holdes op for slægten som det højeste ideal:

1. *Erkendelsen af den hierarkiske status*, som i sidste instans er relationen mellem det mindre og det større, mellem det

- svagere og det stærkere og mellem det mere erfarne og det mindre erfarne. Derved udvikles beskyttertrangen, som virkeliggør en form af selve kærlighedsaspektet i universet.
2. *Erkendelse af ansvar*, enten medfødt, virkeliggjort eller selvpåtaget. Det er relationen mellem den ældre og den yngre, mellem den vise og den uvidende. Herved udvikles behovet for at tilvejebringe muligheden for kundskabsudfoldelse.
 3. *Erkendelsen af evnen til at tilgive*, som er – eller skulle være – udtryk for relationen mellem de enkelte enheder i den større gruppe eller mellem grupperne indbyrdes i en endnu større helhed. Tilgivelse er i sit inderste væsen den proces, hvori enhver giver til enhver i psykisk henseende, og det er et af de tidligste udtryk for den egenskab, der kaldes selvopofrelse, som på sin side er et aspekt af guddommens viljesnatur. Da denne egenskab er relateret til det monadiske liv eller viljeliv, bliver den endnu fuldstændigt misforstået og misfortolket. Den er i realiteten den sans, der virkeliggør syntese eller identifikation og begrebet »én for alle, alle for én«. Denne sans er i dag ved at blive udviklet som aldrig før, men er stadig så embryonisk, således at ord ikke er en hjælp til at forklare den. Tilgivelse er ikke en evne til på storslået vis at kunne glemme eller overse en forseelse, ej heller er det en overlegen gestus, hvormed man visker tavlen ren. Den er selve livets eget åndedrag – det at give alt til alle og for alle.
 4. *Erkendelsen af gruppesamspil* i de større verdensrelationer – retfærdigt, harmonisk og rytmisk. Det er sansen for rette relationer, som virkeliggøres bevidst og udvikles harmonisk.

I den epoke, som nu stunder til, og under indflydelse af den nye undervisning, vil disse fire fundamentale erkendelser indprentes og læres alle børn i skoler og læreanstalter. De vil da styre og udvikle den nye form for familie-enhed, som uvægerlig vil opstå i fremtiden.

Familiegruppen er (ligesom alt andet i menneskelivet) blevet berørt af den almindelige separatisme, selvished og den individuelle, isolerede afsondring baseret på klasseskel, medfødte traditioner, racefordomme og nationale vaner. Familier (under

enhver form) udgør en forenet front mod verden. Forældre forsvarer deres børn og deres egen position og situation med rette eller urette. Familiestolthed, traditioner og herkomst lægges der for stor vægt på, hvilket fører til de forskellige barrierer, som i dag skiller menneske fra menneske, familie fra familie og gruppe fra gruppe. Fortidens greb om familierne er en faktor, som stort set er ansvarlig for det moderne ungdomsoprør mod forældreautoriteten, skønt også andre faktorer – som oprør mod tvungen religion og gamle udtjente normer og filosofier – er ligeså ansvarlige. Imidlertid vil lærerne under den kommende verdensorden forberede unge mennesker i skoler og på højere læreanstalter til deltagelse i et aktivt og særdeles bevidst gruppeliv. Til dette vil de blive forberedt gennem en opøvelse i erkendelsen af de fire faktorer, jeg har nævnt som væsentlige for menneskelige fremskridt på nuværende tidspunkt. Disse vil, når de opfattes og praktiseres rigtigt, skabe de nødvendige rigtige relationer og til sidst en harmonisk verden.

Hierarki, ansvar, gruppesamspil og tilgivelse eller offer – det er de fire erkendelsesfaktorer, som vil sætte ethvert menneske i stand til at tage del i og yde sit bidrag ved brobygningen mellem mennesker, mellem grupper og mellem nationer og således etablere den nye verden af fuldt bevidste og samordnede relationer, som til sidst vil skabe den civilisation af lys og kærlighed, som vil blive karakteristisk for Vandbærerens tidsalder.

Det er disse fire begreber, der ligger bag antahkarana videnskaben, meditationsvidenskaben og videnskaben om tjeneste. Deres indhold må ikke fortolkes sentimentalt eller ud fra de gældende forestillinger, men må altid fortolkes ud fra den skolede intelligens og den åndeligt udviklede bevidsthed.

Forældreskab vil i fremtiden ikke primært blive betragtet som en animalsk funktion eller som en rent social eller økonomisk funktion, som tilfældet er i dag. Der vil blive en omhyggelig undervisning i, hvordan en lystråd (som en konkret del af verdens-antahkaranaen) mellem forældre og barn, selv i stadierne før fødslen, fuldt bevidst og forsætligt kan etableres. På den måde vil en nær kontakt komme i stand »i lyset«, dog uden at

der etableres en uhensigtsmæssig mental kontrol eller autoritet. Denne sidste sætning vil vise jer, hvor umuligt det har været til dato at fremskynde undervisningen i denne nye antahkarana-videnskab. I dag begynder det at blive muligt at lægge grunden til denne nye lære, fordi unge mennesker i alle lande påtvinger deres forældre og lærere ideen om deres helt afgørende og målbevidste uafhængighed. Ungdommens oprør har trods alle de øjeblikkelige og individuelle ulykker været højst ønskelig og har banet vejen for en tilvejebringelse af rigtige og bedre relationer, baseret på de præmisser, som jeg har fremlagt.

Det er selvfølgelig umuligt for mig her at gøre mere end lige at antyde grundlaget for den nye undervisning, som skal forberede verdens ungdom til forældreansvaret og dets forpligtelser. Hele problemet hænger sammen med det seksuelle spørgsmål og tillige med problemet om staten og dens kontrol, langt mere end man almindeligvis antager. Det er to problemer, som i dag først lige er ved at trænge igennem og antage deres fulde betydning, og med dem kan jeg ikke beskæftige mig her. Forældreskab er resultatet – og det forudbestemte resultat – af to animalske legemers forbindelse, og jeg vil gerne have jer til at tænke – selv om det skulle være frugtesløst – over gruppebetydningerne i dette udsagn. Forældreskab er det, som gør en stat, en nation og en gruppe mulig, for så vidt angår manifestationen, og her igen er problemets omfang overvældende. Forældreskab har også nær symbolsk forbindelse med Hierarkiet, for familieenheden er Hierarkiets symbol på jorden, og det er gennem de to kendsgerninger, seksuel forbindelse og fysisk fødsel, at det umådeligt store hierarki af sjæle kan opnå fysisk manifestation og erhverve åndelig fuldkommenhed i de tre verdener, hvor den menneskelige udvikling foregår. Man kunne (og den omstændighed gør man vel i at huske) dele Hierarkiet i to fundamentale grupper:

1. De sjæle, der har opnået fuldkommenhed og erhvervet status

af guddommelige tjenere.

2. De sjæle, der endnu befinder sig i evolutionsprocessen og gennemgår perioder af stadigt tilbagevendende inkarnationer.

Ideen om skabelse, fødsel med derpå følgende manifestation, løber som en rød tråd gennem al esoterisk tænkning. Slægtens gamle lærere, sendt ud fra Hierarkiet fra tid til anden, brugte altid denne symbolik fra naturens processer for at illustrere og klargøre den nødvendige instruktion og for at lægge det åndelige grundlag for den sandhed, som i den kommende tidsalder vil lede menneskeracen ind på nye veje og en ny måde at tænke på. For esoterikere er der fødselsprocessen ind i mørket ved fysisk inkarnation, som – på sin side – er den forudbestemte og forberedende proces, der fører til fødsel ind i lyset, og som fortsætter i lyset og frembringer lyslegemets ydre tilsynekomst. Denne fortsatte proces (for denne fødsel ind i lyset har fundet sted gennem alle tider) vil skabe den fremtidige verden af lys, som det er hensigten at åbenbare gennem evolutionsprocesserne. Dette er den »anden fødsel«, der tales om i Det nye testamente, hvor et menneske er »født på ny« ind til lysets og kærlighedens verden.

Set fra den nye undervisnings synsvinkel vil disse begreber styre forældrenes mentale holdning i den kommende civilisation, og ungdommen må forberedes på dette. Det er en misforståelse af disse nyere ideer, som i vor tid har ført til en forestilling – i visse lande og hos nationalister i alle lande – om nødvendigheden af at øge fødselstallet. Opmærksomheden er nu rettet mod verdens fødselskurver, deres stigning og fald og mod den rette omsorg for mødre og børn selv under svangerskabet samt mod undervisning af forældre overalt. Ud af alt dette vil efterhånden de nye ideer og holdninger opstå, som vil være i overensstemmelse med den kommende verdenskultur. I dag er motivet til denne omsorg forkert. Den indre impuls til at tage hele problemet om forældreskab op og finde nye og bedre løsninger er rigtig. De mål, der holdes op for racen, er imidlertid ikke de højeste og mest ønskværdige. Tiden vil dog skabe radikale forandringer i vor indstilling til familieliv, forældreskab

og børneopdragelse, og en lille kerne af mennesker er ved at forberede vejen – eller kan gøre det, hvis pålideligt, opmærksomt og intelligent arbejde bliver gjort.

Tendenser, der angiver den fremtidige udvikling

Som jeg sagde før, dette emne – forældreskab og børneopdragelse – er for stort til en udførlig eller tilfredsstillende behandling i så kort en fremstilling som her, men visse henvisninger kan gives, som vil antyde den fremtidige udvikling og pege på de områder, hvor en ændret holdning kan ventes. Lad mig nævne følgende:

1. I fremtiden vil der ikke blive lagt vægt på at skabe store familier, men på *kvalitet* og *intelligens* hos afkommet. Dette vil indebære en videnskab, hvoraf »racehygiejne« er et forvrænget ydre udtryk. Når sandheden om det æteriske legeme med dets kraftcentre er videnskabeligt fastslået, vil denne forudsigelse få mening og betydning.
2. Nødvendigheden af stigende fødselstal vil blive betragtet som fejlagtig, og dette af tre grunde, som det vil være nyttigt at overveje:
 - a. Mange sjæle er nu hurtigt ved at opnå fuldkommenhed og går derfor helt ud af det planetariske liv. Denne proces vil blive intensiveret gennem Vandbærerens tidsalder. Det må også erindres, at døren endnu en tid er lukket for dyreriget, og at det derfor vil tage lang tid før individualisering vil kulminere i materialisationen af fysiske legemer. Teknisk set vil enhver individualisering, som finder sted, blive til den tilstand, vi kalder »individualisering til pralaya for der at afvente det uundgåelige kald«. Der vil derfor ikke blive behov for en hurtig skabelse af mange menneskelige former.
 - b. Den økonomiske situation vil gøre det nødvendigt at indføre visse fysiske begrænsninger, fordi det nu er åbenlyst, at *jorden ud over en vis grænse ikke kan forsørge*

menneskeheden. Dette er et mere fundamentalt problem, end I kan forestille jer. Igen må vi sige, at der hos menneskeheden er en voksende forståelse af netop dette problem. Dog er der endnu mange misforståelser, som i dag giver sig udslag i en tilfældig, forvirret brug af præventive midler. Efterhånden som menneskeheden's intelligens bliver udviklet (og det sker hurtigt nu) og lovene for rytme og tilnærmelse bliver forstået, vil man erkende, at der er visse indbyggede reaktioner, som vil forhindre undfangelse, og så vil mekaniske midler ikke længere være nødvendige. Dette lyder endnu meget vagt og næsten umuligt, men menneskeracen er nu hurtigt ved at opnå selvkontrol (skønt vor opfattelse om hurtighed nok ikke svarer til jeres), og dette vil igen skabe visse naturlige og automatiske forandringer. Dette er et punkt, som esoterikere må forstå.

- c. Den for tiden så udbredte promiskuitet og den regel i mange lande, at en mand må have flere koner (hvilket er en fornærmelse mod kvinden), vil til sidst og uundgåeligt ophøre. Det er i sidste ende en form for legaliseret prostitution, og den kendsgerning, at det har været godkendt af traditionen i århundreder, er ingen formildende omstændighed. Den naturlige konsekvens af denne mangel på regulering og rytme har været, at millioner af sjæle, som ikke *på dette tidspunkt* havde i sinde at manifestere sig i den ydre verden, alligevel er blevet trukket ind i inkarnation. Denne omstændighed er stort set årsag til den nuværende økonomiske uro og den moderne verdens dilemma. Den økonomiske situation og nødvendigheden af at skaffe føde til den overdrevent store befolkningstilvækst på kloden er årsag til megen af den aggression og grådighed, der har præget nationerne gennem tiderne og til de forsøg, der i dag som aldrig før gøres for at skaffe bedre og mere passende livsbetingelser. Krig er uundgåeligt blevet resultatet af denne utilbørlige og ubegrænsede forøgelse af menneskearten. Denne mangel på seksuel kontrol har bragt tusinder af uønskede børn ind i verden,

hvis tilsynekomst alene skyldes tilfældige og ukontrollerede seksualforbindelser og på ingen måde er udtryk for forældres planlægning – en planlægning, der har til formål at tilbyde inkarnerende sjæle mulighed for livserfaring i den bevidste hensigt at give disse sjæle lejlighed til at fremskynde deres »fødsel ind i lyset« og derved tjene den guddommelige plan.

3. Videnskaben om racehygiejne og seksualhygiejne samt udviklingen af mentalt styrede relationer vil vinde mere og mere frem. Meget, som nu læres om dette, er fejlagtigt og forkert motiveret, baseret på frygt, egoisme og ønske om bedre racemæssige egenskaber og fysisk fuldkommenhed. Den rigtige form for videnskabelig seksualkontrol, der fører til de rigtige betingelser for inkarnerende sjæle, kan ikke påtvinges ved lov. Det tilsigtede mål kan fremmes gennem opdragelse, og det er allerede gjort, forsøgsvis og på en ufuldkommen måde, men den virkelige ændring i den menneskelige bevidsthed, som er nødvendig, vil først vise sig, når menneskeheden selv er bragt under en rytmisk lov – under hvilken fx dyrenes liv fungerer, eller de skiftende årstider, under hvilke planterigets former udvikler sig – hvorved hele emnet bliver overført til et højere trin i udviklingsspiralen. Når dette er sket, vil det medføre visse fundamentale forandringer – et reguleret seksualliv, et organiseret forældreliv og racens ændrede mentale holdning til den seksuelle forbindelse og dens naturlige konsekvens, *fødsel*.
4. I vor tid er det kun religiøse mennesker, der tænker på to nødvendige og uundgåelige fødsler, den fysiske og den åndelige, og de opfatter kun forbindelsen mellem dem rent symbolsk, ikke på nogen måde bogstavelig. Men der er en nær forbindelse og en analogi mellem de to, som med tiden vil blive mere klar. Ingen fødsel kan finde sted, ingen skabelse af »lyslegemet« og ingen »manifestation af gudesønner« uden gennem fysisk inkarnation. Ingen fusion af de to modsætninger, sjæl og personlighed, kan finde sted uden den

fysiologiske seksuelle proces, og dette siger jeg med velberåd hu, for det er i forbindelsen mellem kønnene, at tidselementet indgår i sjælens erfaring, og forståelsen heraf vil komme, når læren om reinkarnation bliver rigtigt forstået og universelt udbredt. Det er her, at seksualmagi og den tantriske lære har taget så sørgeligt fejl og har koncentreret sig om individuel udfoldelse og opnåelse af nogle erfaringer, som antages at befordre en åndelig udvikling. Ideen bag alt, hvad der hidtil er udgivet om seksualforbindelsen, har to betydninger og omfatter:

- a. At skabe et legeme for inkarnerende sjæle, så visse forud fastsatte udviklingsmål kan gennemføres, og opnåelse af en ligeledes forud fastsat og uundgåelig åndelig udfoldelse muliggøres.
 - b. At igangsætte den videnskabelige proces, hvorved legemer »bygget i mørke« gradvis kan blive erstattet af legemer »bygget i lyset«. Således vil manifestationen af verdens fundamentale *lysaspekt* og dets underliggende struktur finde sted.
5. Seksualforbindelsen har derfor kun ét hovedformål, som er at frembringe fysiske legemer for inkarnerende sjæle. Forbindelsen mellem sjæl og personlighed er følgelig et højere aspekt af det grundlæggende seksuelle udtryk i universet, og denne forbindelse har til hensigt at fremkalde tilsynekomsten af en gudesøn som et lys i verden, der med Kristus kan sige: »Jeg er verdens lys« og således opfylde befalingen: »Således skal jeres lys skinne«. Forbindelsen mellem menneskeheden og Hierarkiet har til hensigt at fremkalde udstrålingen af gruppelys og – gennem fusionen af disse to planetariske grupper eller legemer i en videnskabelig vekselvirkning – at forårsage den guddommelige manifestation, som vi her i Vesten kalder gudsriget.

Jeg vil bede jer tænke over disse fem punkter eller udsagn, som kun har til hensigt at give et vink, at vække dybe tanker hos jer

og at indicere de elementære ideer, som vil indvarsle den nye holdning til forældreansvaret. I verden i dag er der mange tænkende mennesker, som er bevidste om og alvorligt ønsker det her fremførte, og som nu arbejder i denne retning. Men folkemasserne i deres utalte millioner er totalt uvidende om situationen, både i dens økonomiske og esoteriske aspekter. En af den fremtidige opdragers opgaver vil derfor være at undervise i betydningen af loven om genfødsel og dermed fremkalde en så dyb forandring i racens holdning til livet, seksualiteten, fødsel og forældreskab, at seksualrytme, cyklisk erfaring, psykologisk forberedelse og målrettet, kontrolleret legemsopbygning kan begynde at afløse de nuværende metoder, som er baseret på en ukontrolleret reaktion på seksuelle impulser og begær og den tankeløse avl af børn. Verdens store befolkning i dag er et resultat af en dyrisk reaktion på disse drifter og af den udbredte promiskuitet, som måske er den mest fremtrædende faktor – esoterisk set og fra Hierarkiets standpunkt – i den nuværende nødsituation i verden med økonomiske vanskeligheder og nationale aggressioner. Tænk over dette, for det er et fingerpeg.

For at opsummere, meget kort, vil jeg sige, at menneskeheden mål, nu hvor den går ind i den nye tidsalder, er at »skabe i lyset gennem lyslegemets foreskrevne aktivitet«. Dette indebærer forståelsen af de forskellige udtryk for lys – forståelsens lys, lyset fra en forud tilrettelagt og forstået proces og erfaringens lys. Når disse mere subtile lysaspekter kontrollerer og styrer den menneskelige bevidsthed i forbindelse med racens forplantning og slægtens opretholdelse, og når videnskaben om lyset (en videnskab, der beskæftiger sig med det, der berører substans og form, for det må ikke glemmes, at lys og substans er synonyme begreber) udgør en integreret del af undervisningen af forældre og unge, kan vi begynde at se frem til de forandringer og reformer, der nødvendigvis må komme, med fortrosthed og vished om, at alt vil blive godt.

Motiverne til ægteskab vil undergå dybe forandringer gennem de næste tusind år, selv om det grundlæggende motiv – kærlighed mellem to mennesker – vil forblive uændret eller vil fremhæves og udtrykkes mere rigtigt og uselvsk. Forældrenes

holdning til deres børn vil ændre sig drastisk, men ansvaret vil stadig blive fremhævet, selv om ansvaret hovedsageligt vil være forbundet med tidspunktet, muligheden og korrektheden med hensyn til opbygningen af de former, som inkarnerende sjæle vil antage. Ideen om nødvendigheden af hurtig frembringelse af store familier, gennem hvilke staten kan nå sine mål, vil blive ændret. Forberedelsen af voksne til forældreskabets pligter og deres undervisning til at imødekomme det ventede barns fundamentale behov vil efterhånden i højere grad blive af mental og åndelig karakter og mindre dreje sig om den fysiske forberedelse. Lyset, som er i forældrene, som til den tid vil kunne ses clairvoyant af flere og flere, vil videnskabeligt forbindes med det embryoniske lys i barnet, og lystråden, der forbinder forældre og barn (og som navlestrengen er det eksoteriske symbol på) vil konstrueres sikkert og tålmodigt. Barnet vil inkarnere med sit lyslegeme allerede indesluttet og fungerende i det fysiske legeme, og det vil skyldes forældrenes intelligente, mentale arbejde. Sådan er det ikke i dag undtagen i tilfælde af meget højt udviklede egoer, for lyslegemet er ufuldstændigt diffust, og det svæver helt enkelt over barnets fysiske form og venter på en lejlighed til at træde ind og oplyse bevidstheden. Således vil der blive tilvejebragt en integration i klodens lyssubstans, som mangler i øjeblikket. Tilvejebringelsen af denne integration vil på afgørende måde blive indledt af den nye tidsalders skolede forældre og vil, efterhånden som barnet udvikles, blive understøttet af den oplyste lærers undervisning og indflydelse.

Dette lyder naturligvis altsammen meget mærkeligt og for abstrakt og usandsynligt for jer, til at I kan se nogen mening i det. Men jeg vil bede jer erindre, at meget af det, som er velkendt for jer i dag, og som udgør en del af jeres dagligdag, for få hundrede år tilbage blev anset for lige så mærkeligt, uforståeligt og umuligt. Hvad der i virkeligheden sker, er en forcering af lysmanifestationens processer, og denne forcering er nu muliggjort af det udviklingstrin, som menneskeheden har nået, og af dens tiltagende stimulering gennem Hierarkiet, støttet af de kræfter, som udgår fra Shamballa.

Personlighedskontrol

Meget af det, jeg kunne sige her, ville ganske enkelt blive en gentagelse af, hvad I allerede ved og har lært. Mange af jer, som læser dette, er præget af de ideer, som jeg har søgt at meddele menneskeheden i de forløbne år, for det var i 1919, at jeg begyndte at skrive gennem mit samarbejde med A.A.B. I disse bøger har jeg forsøgt at gøre to ting:

1. Lære jer den fundamentale nødvendighed af visse store fusioner – individuelt, racemæssigt og åndeligt.
 - a. Fusionen eller integrationen af de forskellige aspekter af menneskets natur – fysisk, emotionel og mental. Når dette er fuldbragt, får vi manifestationen af de integrerede elementære kræfter, som vi kalder personligheden, der fremtræder som et magtfuldt, selvstyret, højt udviklet menneskeligt væsen.
 - b. Fusionen af personligheden og sjælen. Dette må ske bevidst og velovervejet med en villighed hos disse forbundne dele af en stor guddommelig helhed til at se personligheden gennemgå forandringen og forvandlingen som følge af sjælskontakt. Dette vil føre til manifestation af den iboende sjæl, kristusbevidstheden, solenglen.
 - c. Den endelige fusion af menneskeheden med Hierarkiet, som vil tilvejebringe manifestationen af gudsriget på jorden. Det vil være fuldbyrdelsen af alle de andre fusioner og vil da have skabt visse store planetariske, racemæssige og nationale fusioner, der er nødvendige for udviklingen og dens uundgåelige resultat.

Disse fusioner sker ikke som oven for fremført i ordnet rækkefølge. Der er meget, som griber ind i hinanden og mangler balance i denne proces, men selv om der kan være afvigelser og vanskeligheder i den langvarige proces, er afslutningen på den uafvendelig og uforanderlig. Gudsriget,

der er fuldbyrdelsen af det hele, vil komme til syne her på kloden.

2. Indpræge metoderne, som skaber kvalitet og ikke bare kvantitet, som vil lette det kommende gennembrud af visse store guddommelige egenskaber. Disse vil, når tiden er inde, forandre verden og frembringe de nye holdninger og bevidsthedsstadier. Når disse er modnede og anerkendte, vil de forårsage tilsynekomsten af en kultur og en civilisation, som er – for denne race – det næste planlagte og ønskede udviklingsstadium.

Behøver jeg derfor tale til jer om jeres personlighedsudvikling og kontrol? Er det ikke noget, som I har tænkt over og arbejdet på i mange år? Kan jeg fortælle jer noget af praktisk natur, som I ikke allerede ved og stræber efter at nå? Skal jeg forøge jeres nuværende ansvar ved gentagelser? Det tror jeg ikke. Den nye kultur vil bryde igennem og blive en realitet, når alle, der har en bevidsthed af lys, og hvis mål er ren tjeneste (som en sådan bevidsthed uundgåeligt medfører), fortsætter med deres bestemte opgave – en selvvalgt opgave i hvert enkelt tilfælde – som er at leve og udbrede sandheden om lyset, hvor lejlighed gives.

5. KAPITEL

Antahkarana videnskaben

Som en forberedelse til det de studerende må kunne mestre vil jeg gerne understrege visse punkter ved at systematisere de allerede givne informationer. Antahkarana videnskaben er ikke let at lære på grund af følgende punkter, der må accepteres af de studerende som en arbejdshypotese og forudsætning for alt det arbejde, de søger at udføre:

1. Antahkarana videnskaben er forbundet med energiproblemet i sin helhed, men især med den energi, som bruges af den enkelte, og med de kræfter, hvormed individet forbinder sig med andre individer eller grupper. For klarhedens skyld vil vi give navnet:
 - a. *Energi* til alle kræfter, der strømmer ind i den individuelle form fra en hvilken som helst retning eller kilde. For disse vigtige energier er navnet »sutratma«, »livstråd« eller »sølvsnoren« ofte blevet anvendt.
 - b. *Kraft* til alle de energier, som – efter den rette håndtering og koncentration – projiceres af individet eller gruppen i en hvilken som helst retning og med mange mulige motiver, nogle gode og mange selviske.
2. Antahkarana videnskaben er, teknisk set og med henblik på gruppeformål, specielt videnskaben om lysmanifestation, hvis resultat er åbenbaring og følgelig forandringer. Det må erindres at:
 - a. Lys er substantielt og fra åndens synsvinkel en sublimeret eller en højere form for materielt stof.
 - b. Lys er også sjælens vigtigste egenskab eller kvalitet i dens egen verden og ligeledes æterlegemets (som til sidst vil reflektere sjælen) i den menneskelige evolutions tre

verdener.

- c. Målet for den videnskab, vi beskæftiger os med, er at forene det lavere og det højere lys, således at ét lys stråler igennem den fysiske manifestation, hvorved der frembringes en syntese af lys.
- d. Teknisk set eksisterer der to lyslegemer – det vitale eller æteriske legeme og sjælslegemet. Det ene er resultat af æoners inkarnationer og bliver med tiden et magtfuldt energireservoir, skabt gennem et stort kontaktområde, dog betinget af stråletypen i dens tre aspekter. Det æteriske legeme eksisterer og fungerer kraftfuldt i dag. Sjælslegemet er langsomt ved at blive opbygget og er den »bolig ikke gjort med hænder, en evig, i Himlene«, som der refereres til i Det nye testamente (2 Kor.5,1). Det er interessant at bemærke, at Det gamle testamente refererer til det æteriske legeme (*Præd.12,6-7*) og dets opbygning, og i Det nye testamente omtales opbygningen af det åndelige legeme.

3. Antahkarana videnskaben må studeres på tre måder:

- a. *Konkret* og i relation til det æteriske legeme, som er en substantiel håndgribelig form og betragtes som sådan (skønt endnu ikke almindeligt anerkendt) af den moderne videnskab.
- b. *Egoisk* og i relation til sjælen og det »lyslegeme«, gennem hvilket det åndelige menneske virker i sjælens verden, og som – når det er forenet og sammensmeltet med det æteriske legeme – frembringer manifestationen af guddommelighed på jorden i større eller mindre udstrækning. Dette er afhængigt af selve graden af opnået fusion samt af *den enkeltes bevidste erkendelse* af den opnåede fusion.
- c. *Abstrakt* og i relation til viden-visdom, som er de to ord, der anvendes i forbindelse med kraft og energi og det enkelte menneskes anvendelse af disse i hans omgivelser og ved sine kontakter. Tænk over disse ord. I vil forstå,

hvor nødvendigt det er med en vis evne for abstrakt tænkning for virkelig at forstå, hvad denne nye videnskab indebærer.

4. Antahkarana videnskaben behandler problemet om kontinuitet i bevidstheden og problemet om liv og død. Søg at holde disse to emner klart i jeres bevidsthed, for de er fundamentale og vigtige.
5. Antahkarana videnskaben vedrører den trefoldige tråd, som forbinder:
 - a. Monaden, sjælen og personligheden, der sammenkæder de tre periodiske legemer og forener alle syv principper.
 - b. Den trefoldige personlighed og dens omgivelser i de tre verdener for menneskeligt virke, og senere i de to andre verdener (fem i alt) for overmenneskelig udfoldelse.
 - c. Det bevidst skabende menneske og ideernes verden. Disse ideer må kontaktes og udtrykkes gennem skabende arbejde for på denne måde at bygge bro med lyset:
 1. mellem sjælenes verden og fænomenernes verden,
 2. mellem den subjektive skønheds og virkeligheds verden og naturens ydre håndgribelige verden,
 3. mellem sig selv og andre,
 4. mellem gruppe og gruppe,
 5. og senere, når den guddommelige plan er blevet en realitet for mennesket, mellem det fjerde rige (det menneskelige) og det femte rige (gudsriget).
 6. Til sidst mellem menneskeheden og Hierarkiet.
6. Antahkarana videnskaben er videnskaben om den tredobbelte tråd, som har eksisteret fra tidernes morgen og forbinder det individuelle menneske med dets monadiske kilde. Erkendelsen af denne tråd og dens bevidste anvendelse, som Vejen og metoden til stadigt ekspanderende kontakter, kommer relativt sent i udviklingsprocessen. Målet for alle aspiranter og disciple er at blive bevidst om denne strøm af energi i dens

forskellige differentieringer og bevidst at anvende disse energier på to måder: i det indre til selvudvikling og til tjeneste for Planen og menneskeheden.

7. Antahkarana videnskaben lærer os visse fundamentale sandheder om denne tråd, og vi kan nævne følgende:
 - a. *Livstråden* kommer direkte fra monaden eller den ENE. Denne tråd er under inkarnationen forankret i hjertet. Dér har livet sæde.
 - b. *Bevidsthedstråden* kommer direkte fra sjælen. Den er forankret i hovedet. Dér har bevidstheden sæde.
 - c. *Den skabende aktivitets tråd* påbegyndes og konstrueres af det menneskelige væsen. Den er, når den er tilstrækkeligt udviklet, forankret i struben. Denne tråd er en forlængelse eller syntese af de to fundamentale tråde.

Den skabende tråd er selv af trefoldig natur. Den bliver langsomt konstrueret gennem tiderne af mennesket. Efterhånden som mennesket bliver virkeligt levende, dvs. med en intelligent bevidsthed og et ønske om at udtrykke sig selv helt og fuldt, fremskyndes processen. Disse tre selvskabte mindre tråde, som udgør den tredje tråd i antahkaranaen, strækker sig til sidst:

1. Fra det fysiske legeme til det æteriske legeme. Denne tråd går fra hjertet til milten og derfra til pranalegemet, det vitale eller æteriske legeme, og *forenes med kraften fra egoets viljesblade*.
2. Fra det æteriske legeme til astrallegemet. Denne tråd går fra solar plexus til hjertet og derfra til astrallegemet, idet den optager energi fra den førnævnte tråd og *forenes med kraften fra egoets kærlighedsblade*.
3. Fra astrallegemet til mentallegemet. Denne tråd går fra ajnacentret til hovedcentret og derfra til mentallegemet, idet den optager energi fra de to andre nævnte tråde og *forenes med kraften fra egoets kundskabsblade*.

Skønt disse tre energier til sidst væves sammen til én tråd, forbliver de alligevel forskellige og tydeligt adskilte. Det må desuden erindres, at sjælslegemet er opbygget af rent hvidt lys, mens det lys, hvorfra det æteriske legeme er dannet, er gyldent.

8. Antahkarana videnskaben beskæftiger sig derfor med hele systemet af energier, som strømmer ind, dvs. med processerne: anvendelse, transformation og fusion. Den befatter sig også med de udstrømmende energier og deres forbindelse med omgivelserne og danner derfor basis for videnskaben om kraftcentre. De ind- og udstrømmende energier udgør til sidst to store energistationer, den ene karakteriseret ved kraft, den anden ved kærlighed, og begge tjener til indre oplysning af den enkelte og af menneskeheden som helhed, formidlet gennem Hierarkiet, som består af individualiteter. Dette er dybest set videnskaben om Vejen.

Antahkaranaen er følgelig en tråd vævet af *bevidsthed*, af intelligens, og er den modtagende formidler i alle følsomme reaktioner. Det interessante, som er værd at bemærke, og som vi nu må understrege, er, at denne bevidsthedstråd er *udviklet af sjælen* og ikke af monaden. Verdenssjælen lader sin florlette og »sansende« bevidsthedstråd strømme ind i alle former, alle legemets celler og alle atomer. Den menneskelige sjæl, solenglen, gentager processen i relation til dens skygge og genspejling, personligheden. Dette er en del af sjælens skabende arbejde. Men mennesket på sin side må også blive skabende i mental forstand og gentage processen, for mikrokosmos ligner på alle måder makrokosmos. Derfor skaber og reproducerer sjælen ved hjælp af livstråden en personlighed, som den kan virke igennem. Dernæst, gennem bygningen af antahkaranaen, udvikler sjælen først og fremmest følsomhed på det fysiske plan, for senere – gennem meditation og tjeneste – at slå bro over kløften mellem de tre mentale aspekter. Derved fuldender den »Vejen tilbage« til centrum, som må løbe parallelt med den udadgående vej.

Jeg har nu afsluttet min indledende fremstilling af de grundlæggende træk, som i den kommende tidsalder vil domine-

re undervisningssystemet. Det var nødvendigt for jer – og for alle dem, der senere vil studere disse vejledninger angående den nye uddannelse – at få nogen forståelse af fortidens fundamentale tendenser og grundliggende principper og også en idé om, hvor utydelig den end må være, i hvilken retning de største forandringer kan ventes at finde sted. I kan derfor begynde at arbejde intelligent og med så lidt tab af tid som muligt.

Nu står der kun tilbage at udforme den lære, jeg har givet jer i praksis med alt, hvad det indebærer. Den nye undervisning må nu træde i stedet for det, som er gammelt, og som har bevist sin utilstrækkelighed ved ikke at kunne forhindre den verdensbrand, som har kendetegnet årene fra 1914-1945. Der må ske en ændring. Det næste skridt i den menneskelige udvikling vil komme som et resultat af verdenskrigens rensende virkning. Der er visse skridt, som menneskeheden må tage, og kun en ny type undervisning og en anden holdning til hele opdragelsesprocessen (som bliver påtvunget de meget unge i alle nationer) vil hjælpe menneskeheden til at tage disse skridt.

En ny cyklus af erfaringer, af psykologisk udvikling og helt nye undervisningsmetoder er forestående. Hvad jeg her og andetsteds har sagt om videnskabelig meditation, om tjeneste og om antahkaranaen angiver metode og anvendelse samt et løfte og viser hensigten med det hele.

TIBETANEREN

Sammenfattende oversigt

Følgende oversigt i tre dele har til hensigt at give de studerende et overblik over de ideer, som læren om den nye undervisning baseres på. Den er ikke en indholdsfortegnelse, men giver en indsigt i de resultater, som skal opnås. Første del er udviklet i denne bog og lægger grunden til anden del, som indgår i *En afhandling om De syv Stråler, Bind V*, som udgør en del af en mere avanceret lære. Tredje del fuldender afhandlingen ved at tilføje videnskaben om tjeneste, som er målet for hele arbejdet.

Undervisning i den nye tidsalder

Første del: Den fremtidige undervisnings mål

- I. Menneskehedens kulturelle udvikling.
- II. Det næste skridt i menneskehedens mentale udvikling.
 - A. I den nuværende overgangsperiode.
 - B. I Vandbærerens tidsalder.
- III. Det enkelte menneskes kultur, for at gøre ham til:
 - A. En intelligent borger i to verdener.
 - B. En klog mor eller far.
 - C. En disciplineret og målrettet personlighed.

Anden del: Antahkaranaen

- I. Antahkaranaens natur.
 - A. Broen mellem sindets tre aspekter:
 1. Det lavere konkrete sind eller tænkeevnen, den modtagelige sunde fornuft.
 2. Det individualiserede sind eller sjælen, det åndelige ego.
 3. Det højere abstrakte sind eller intuitionen.

B. Det koordinerende organ mellem:

1. Tænkeevnen dvs. sindet og hjernen, eller mennesket i de tre verdener.
2. Personligheden og sjælen.

II. Fremgangsmåden ved bygning af antahkaranaen.

- A. Dens opbygning frem til i dag.
- B. Den umiddelbart forestående opgave.
- C. De syv strålers metode anvendt på denne opbygningsproces.

III. Antahkaranaen og den nye undervisning.

A. De praktiske resultater af den nye teknik:

1. Vil bevirke helhed eller evnen til at se livet som helhed.
2. Vil fremkalde sansen for syntese og derfor en gruppeånd.
3. Vil udvikle intuitionen og evnen til at kontakte ideernes verden.
4. Vil opøve viljen, især viljen-til-det-gode.

B. De mystiske resultater vil blive:

1. Udviklingen af den mystiske sans og den mystiske forståelse af dualitet.
2. Erkendelse af et nyt mål:
 - a. målet er at integrere personligheden,
 - b. derefter er målet at fremkalde visionen af sjælen, det centrale selv.

C. De okkulte resultater vil blive:

1. At virkeliggøre enhedsskabelse eller personlighedens identifikation med det centrale selv, sjælen.
2. Sindet eller tænkeevnen vil da være skolet til at være forbindelsesled mellem sjæl og personlighed.

Tredje del: De tre vigtigste videnskaber i Vandbærerens tidsalder.

I. Antahkarana videnskaben.

A. Den mystiske forståelse af dualitet.

1. Den integrerede personligheds problem.
2. Visionen af sjælen, det centrale selv.
3. Mystikerens problem.

B. Okkult identifikation eller enhedsskabelse.

1. Integration af sjæl og personlighed.
2. Sindet som formidler.
3. Problemet balance eller stabilitet.

C. Anvendelse af disse begreber på de umiddelbare undervisningsbehov.

II. Meditationsvidenskaben.

A. Meditation som undervisningsteknik.

1. Rigtig kontrol af sindet.
2. Sindets eller tænkeevnens to funktioner.
3. Sindet, som det bygger antahkaranaen.

B. Meditation i ideernes verden.

1. Evnen til intuition.
2. Sensitivitet og respons på højere indtryk.
3. Ideernes funktion og udbredelse.

C. Udviklingen af bevidsthedskontinuitet.

1. Personlighedskontinuitet.
2. Kontinuitet og udødelighed.
3. Kontinuitet og indvielse.

III. Videnskaben om tjeneste.

- A. Tjeneste som et resultat af sjælskontakt.
- B. Tjeneste som samarbejde med Planen.
- C. Tjeneste som en metode til gruppeudvikling.
- D. Udvikling af sansen for tjeneste i fremtiden.
- E. Anvendelse af begrebet tjeneste ved udviklingen af vor moderne undervisning.

Den store invokation

Fra lysets kilde i Guds sind
lad lys strømme ind i menneskers tanker
lad lyset komme til jorden.

Fra kærlighedens kilde i Guds hjerte
lad kærlighed strømme ind i menneskers hjerter
må Kristus komme til syne på jorden.

Fra centret hvor Guds vilje er kendt
lad hensigt lede menneskers små viljer
den hensigt mestrene kender og tjener.

Fra centret vi kalder menneskeheden
lad Planen for kærlighed og lys fuldbyrdes
må den forsegle døren til det onde.

Lad lys og kærlighed og kraft
genoprette Planen på jorden.

Denne invokation eller bøn tilhører ikke nogen person eller gruppe, men hele menneskeheden. Skønheden og styrken i denne påkaldelse ligger i dens enkelhed og deri, at den udtrykker visse centrale sandheder, som alle mennesker naturligt og normalt accepterer – eksistensen af en oprindelig intelligens, som vi vagt kalder *Gud*; at den bevægende kraft bag det synlige univers er *kærlighed*; at en stor individualitet, som de kristne kalder *Kristus*, kom til jorden og legemliggjorde denne kærlighed, så vi kunne forstå den; at både kærlighed og intelligens er virkninger af det, som kaldes *Guds vilje*; og endelig den selvindlysende sandhed, at det kun er gennem *menneskeheden* selv, at den guddommelige plan kan virkeliggøres.

Alice A. Bailey

Register

A

- Abstrakt tænkning, nødvendighed af, 148-149
- Adskildthed, følelsen af, 39
- Adskillelse, fornemmelse af, 105
- Ambition, opelskelse af, 112
- Ansvar –
- erkendelse af –
 - børns, 91
 - nødvendighed, 134
- forældre –
- i fremtiden, 142-143
 - ny holdning til, 141-142
- følelse, tegn på vågnet sjæl, 113
- kollektivt, 131
- lære børn, 87-88, 95, 97-98, 102-103
- påtvunget af staten, 112
- Antahkarana –
- anvendelse, 41-42, 149-150
 - bevidsthed om, 149-150
 - bevidsthedskontinuitet, 40, 44
 - bygning –
 - første og anden halvdel, 105
 - menneskehedens, 103
 - metoder, 17-18, 21-22, 40
 - påbegyndes, 42, 43
 - resultater, 104-105
- definitioner, 21, 40
- forankring, 44
- forbindelse til Den store hvide loge, 63
- forbindelsesled, 45
- forbindende faktorer, 133-134
- funktioner, 17, 40, 41-42, 63-64, 149-150, 151
- gruppe-, 42
- og sutratma, anvendt som enhed, 44
- overfører lys, 63
- sammenligning med sutratma, 40
- sammenvævet med sutratma, 41-42
- symbolik, 22
- udtryk, fire udsagn, 63
- udvikling, 40, 151
- verdens-, 135
- videnskaben –
- beskrivelse og resultater, 104-105
 - definition, 17, 21-22, 45, 147, 149-150
 - fire faktorer, 135
 - forberedelse til, 105
 - forbindelse med –
 - energiproblemet, 147
 - kontinuitet i bevidsthed, 149
 - kraftcentrene, 151
- forståelse, 148-149
- led i uddannelse, 104
- lære, om trefoldig tråd, 149-150
- meditation, forberedelse til, 105
- mål, 148
- proces, omfatter, 151
- sandheder, fundamentale, 150
- studium, 148-149
- videnskaben om vejen, 151
- vil komme til offentlighedens kundskab, 48
- Se også: Bro; Tråd*
- Arisk –
- lys, opnåelse af, 65
 - race, udvikling, trefoldig, 62
- Arketyper. *Se: Forbilleder; Mønstre*
- Asien –
- bidrag til udvikling af arisk race, 62
 - uddannelse, resultater, 89-90
- Aspekt – Aspekter –
- bevidstheds- –
 - forankret i hovedcenter, 101
 - i barnet, nyorienteres, 102-103
- livs- eller ånds-, forankring i mennesket, 101
- sjæls- –

- i esoterismen, 77
 - tilsynkomst på fysisk plan, 33
- tredje, modtager af energier, 78
- Aspiranter –
 - anvendelse af sutratma, 43
 - bygger antahkarana, 43, 149-150
 - mål, 149-150
- Astrallegeme. *Se:* Legeme, astral
- Astrologi –
 - anvendelse i opdragelse, 26, 63, 84
 - esoterisk, kendsgerninger, anerkendelse og anvendelse, 82
 - moderne almindelig, afløses, 82
- Atlantider –
 - arv fra, 54-55
 - bragte lys til astralplanet, 65
 - holdning, 52-53, 54-55
 - ingen undervisning, 53
- Atomere, sansende bevidsthed, oprindelse, 151
- Aura, hvidt og gyldent lys, 151
- Australien, undervisning, resultater, 90
- Autoritære systemer, udtryk, 125
- B**
- Bailey, Alice A., samarbejde med, 144
- Balance, unges opnåelse af, 102
- Barn –
 - lyslegeme i, 143
 - skoling, 82, 84-85, 93, 98-99
- Begivenheder, symbolik, 73
- Begreber –
 - herskende i den nye tidsalder, 59
 - konkretisere, metode, 36
- Begær –
 - selvisk, forvandling, 125
 - tilfredsstillelse, ideen om, 126
- Beskyttertrang udvikles, 133
- Betydningens verden –
 - adgang til, 73, 92-93
 - forbindelse med kvaliteternes verden, 32
- forhold til ydre verden, 66
- fungere frit i, 77
- indtrængen i, 77
- kontakt med og forståelse af, 119
- Bevidsthed – Bevidstheds –
 - atlantisk, 52-53
 - børns, 53, 102-103
 - forening af livsimpuls og kundskabstørst, 103
 - frit spil, åbne mulighed for, 39
 - i legemet, fremkalde, 101-102
 - intellektuel, resultater, 27
 - kontinuitet –
 - basis for, 40, 44
 - besidde, 63
 - etablering, 42, 103, 105, 106
 - problem, 149
 - redskab for, 64
 - lavere, kan styres efter ønske, 43
 - menneskehedens. *Se:* Menneskeheden, bevidsthed
 - menneskelig, udvikling, lære om, 102
 - menneskets, centreret, 22
 - opnåelse ved hjælp af antahkarana, 41
 - overføres til højere vehikel, 22
 - plan, energier fra, 72-73, 75
 - princip –
 - redskaber for, 33
 - sæde, 33
 - psykologisk liv, 132-133
 - svarmekanisme, 132
 - tendens –
 - i dag, god, 111
 - til integrering, 129
 - tilstand – tilstande –
 - hos kommende race, 125
 - tre, forenes i dag, 111
 - tråd. *Se:* Antahkarana; Tråd, bevidstheds-
 - udvidelse –
 - i menneskeheden i dag, 129
 - metoder, 47

- mål, 110
- udvikling, 34, 133
- åndeligt liv og relationer, 133-135
- Bhagavad Gita*, citat fra, 38
- Blodstrøm, funktion, 101
- Blændværk, emotionelt, over for verdens lidelser, 119
- Bro –
 - bygning –
 - arbejde med, 44
 - fortsættes og forstærkes indtil tredje indvielse, 46
 - gennem meditation og tjene-
ste, 151
 - krav til, 44
 - mellem menneske og menne-
ske, 48
 - forbinder –
 - astral- og mentallegeme, 150
 - fysisk og æterisk legeme, 150
 - hjerne, tænkeevne og sjæl, 21
 - hjerne og milt, 150
 - lavere –
 - aspekter med sjæl, 31
 - selvs aspekter, 39
 - tænkeevne, sjæl og højere
tænkeevne, 22, 151
 - milt og pranalegame, 150
 - personlighed og sjæl, 42
 - sjæl og åndelig triade, 39, 104
 - triade og personlighed, 43
 - æterisk –
 - hjertercenter med astrallege-
me, 150
 - solar plexus center med
æterisk hjertercenter, 150
 - Se også*: Antahkarana; Antah-
karana videnskab; Tråd
- Broderskab –
 - lære børn om, 102
 - virkeliggørelse, 121
- Buddha, virke, 64-65
- Børn – Børns –
 - alder –
 - efter fjorten, undervisning, 28-29
 - elleve år, nuværende situation, 86
 - fem år, skoling, 39
 - fjorten år, forudsigelse, 62
 - indtil –
 - fjorten år, undervisning, 25,
28
 - seks år, almindelig praksis,
85-86
 - sjælens, bestemmelse af, 26,
29
 - sytten år –
 - kendetegn, 25
 - studier, 24
- atmosfære, krav til, 86-88
- bedømmelse, kategorier, 63
- begyndende bygning af antahka-
rana, 103
- bevidsthed, 53, 102
- evne – evner –
 - anvendelse, 91-92
 - til at vælge og være målrettet,
36
- forberedelse til ny religion og
styringsform, 68-69
- forening af livsimpulser, 103
- forløses fra lavere naturs herre-
dømme, 36
- forældres og læreres holdning
over for, 85-86
- født i en tid med tiltagende sti-
mulering, 39
- god vilje kultiveres, 96, 97
- gruppebevidsthed, 133-136
- højere tænkeevne, 28
- idealisme nedbrudt, 108-109
- ideer, undervisning om, 59-60
- ikke asocial, 88
- indsigt, 28
- inkarneret mellem 1935-42, men-
talitet, 39
- instinkter, retlede, 62
- integreret personlighed, udvikles,
39
- intellekt, udvikling af, 25, 27, 28,
62, 63
- intelligens, højere, 62

- koordination studeres, 26
 kundskabstørst, 103
 kvalitet og egenskaber, opdagelse
 og bestemmelse af, 25-26, 39
 lære om relationer, 102
 medvirken og forståelse, 89
 motiver –
 rette, 96
 til forkerte handlinger, 88
 nænsomhed, medfølelse, 87
 okkult indsigt, 83, 84, 85
 opdragelse fra fødsel, 82, 83, 84
 opgave der må løses, 102
 personlighedsintegration, 39
 problemer pga. hjem og miljø,
 85-89
 psykologisk forståelse, 92-93, 94
 retningsgivende vilje, 88
 rette menneskelige relationer,
 96, 97-98
 sjælsbevidsthed, 87-88
 skabende evner, udvikles, 36, 95-
 96, 103
 skader pga. irritation, 87
 skelneevne, 36
 skyldfølelse, 88
 spørgsmål, besvarelse af, 38-39,
 87
 studium af, 25-26, 82, 83, 84-85
 tankestof, ret anvendelse af, 36
 udvikling, 23-24, 27, 102
 udviklingstrin, 26, 29, 83, 84-85
 undervisning, indtil nu, 18-19
 uønskede, inkarnation, 139-140
 visdom, 36
 æteriske legeme, kvalitet og natur,
 39
- C**
- Canada, undervisning, resultater, 90
 Celler, legemets, sansebevidsthed,
 oprindelse, 151
 Center – Centre –
 ajna-, forbindelse med hovedcen-
 ter, 150
 hjerte-, formidlende, 150
- hoved-, forbindelse med men-
 tallegeme, 150
 kraft- –
 fastslås videnskabeligt, 138
 syv, relationer, 49
 solar plexus –
 forbindelse med hjertecenter,
 150
 funktion, 44
 strube- –
 forankring af skabende aktivi-
 tets tråd, 150
 forbindelse med femfoldig
 tråd, 45
- Chakra. *Se:* Center
 Chitta, børns anvendelse af, 36
 Civilisation –
 af lys og kærlighed, 135
 definition, 52, 55
 faktor i udvikling, 132
 kommende, grundlag for, 59
 moderne intelligent, skabelse
 af, 35, 65
 nuværende begreb, 54
 vogter af, 60
 Clairvoyant syn af forældre, 143
Cosmic Fire, citat fra, 43-44
 Cyklus, syvårig og tiårig, 24
- D**
- Demokrati, verdens-, vil tage form,
 97
 Digttere, skabelse, 120
 Discipel –
 arbejde, 36
 forløsning af trefoldigt manife-
 stationslegeme, 76-77
 mål, 36, 149-150
 Dyreriget, menneskets forbindelse
 med, 131
 Døden –
 frygt for, ophør, 105
 problem, forbindelse med antah-
 karana videnskaben, 149
 Dør –
 fra dyrerige til menneskerige,

- 138
til Den store hvide loges under-
visning, 63
- E**
- Edderkop, symbol, 45
- Ego –
højere, beskrivelse, 32-33
kræfter, manifestation, 43
synonymer, 20
Se også: Sjæl; Solengel
- Elever –
bedømmelse, kategorier, 63
egnet til –
at fungere som bevidste sjæle,
63
civilisering, 63
kultur, 63
- Elske, evnen til at, 119
- Embryonisk lys i barnet, forbindes
med forældre, 143
- Emotionel natur, mental styring hos
barn, 91
- Energi – Energier –
anvendelse –
proces, 149-150, 151
til at styrke kræfter ved ska-
bende brug, 78
transformation og fusion, pro-
ces, 151
definition, 147
erkendelse, oplæring i, 73
fra –
forskellige plan, skelne mellem,
72-73
højeste kilder, forankring, 78
fusion, proces, 151
- i –
aktion i omgivelser, erkendes,
73
undervisningsarbejde, 38
- indstrømmende –
art og retning, 151
og udstrømmende, 151
- intuitiv forståelse og kontrol over,
125
- og kræfter, relation mellem, for-
stå, 78
- område, højere, 73
- problem, 147
- samspil, 46
- sensitiv over for, 72
- stationer, to store, 151
- system, strømmer ind, 151
- transformation, proces, 151
- typer –
kvalificerer alle former, 38
menneskets, 45
skelne mellem, 72-73
udstrømmende, forbindelse med
omgivelser, 151
- Enhed –
første store, fuldbyrdet, 41
sans for, udvikles, 92
verdens, opnåelse af, 97-98
- Enkelhed i livsform, tilbagevenden
til, 126-127
- Esoteriker –
arbejde med substans, 75
baner vej til indre verdener, 73
energier, karakteristiske, viden
om, 76
holdning til fysisk plan, 75
opfordring til, 78-79
opgaver, 72, 75-76
skelneevne, 76
slutninger fra det universelle til
det specielle, 119
studier, 77
symbolik, 137
udvikling af indre mekanisme, 76
- Esoterisk –
aktivitet, resultater, 78-79
liv, definition, 78
opgave, 73
synspunkt, 77
- Esoterisme –
definition, 71, 75, 76, 77, 78
forløsnings videnskab, 76
lære, 71-72
nyere, 74
- Europa –

- bidrag til udviklingen, 62
undervisning, resultater, 90
- Evolution –
drivkraft, 35
proces, 119, 121
skaber kultur og civilisation, 132
Se også: Udvikling
- F**
- Faglig –
skoling og erhverv, 25, 93
tjeneste, 99
- Familie –
enhed, ny form, 134
gruppe relationer –
faktorer bevaret som ideal,
133
udvikling, 133-134
størrelse kontra kvalitet, 138,
142-143
- Filosofi, bidrag, resultater, 67
- Fiskenes tidsalder –
afslutning, resultat, 125
grundideer, 111-112
grupper, fejl, 74
idealer, opregnet, 125-127
idealistisk mennesketype, modsat
Vandbærer, 127
karakteristik, 18-20
- Fjerde –
rige, forbundet med femte, 149
rodrace mennesker, 124
skabende hierarki, 131
- Forbilleder –
arbejde intelligent med, 36
Se også: Mønstre
- Forfatterens formål, 116-117, 144-
145
- Forløsning –
gennem esoterisme, 76
kræfters, 78
- Form – Former –
forløses gennem kvalificerede
principper, 76
grundenergier, betingende, 38
harmonisk latent i, 35
side af liv, underordnet betydning,
117, 118-119
skabelse –
sjælens, 34
udspring, 75
Se også: Tankeform
- Formidlende princip mellem liv og
substans, 77-78
- Formynderi, former for, påtvunget,
125
- Fornuft, sund, analyserer informa-
tion fra fem sanser, 92
- Forståelse –
atmosfære, omgive barn med,
88
kærlig, opnåelse af, 66, 101
lys, 142
syntese, 121
- Forudsigelser vedrørende –
ansvarsfølelse hos børn, 91, 94
aspiration, 96
astrologi, 26
brobygning, 47, 48
børns –
intelligens, 62
psykologi, 25-26, 81, 95, 106
civilisation, 145
de syv stråler, 26, 39
energityper, 49
esoterisk undervisning, 70
familien, 135, 138
forståelse og behandling af unge,
82
forældre, 137, 142-143
forældreskab, 135-135, 137-138
gruppeaktivitet, 26, 27, 127
iagttagere og kommunikatorer,
122
ideers materialisering, 121-122
individualisering, 138
instinkter, 27, 93
integrerede personligheder, 104
intuition, 93
klodens integration, 143
konkurrence, 94-95
kraftcentre, 138

- kultur, 145
materialistisk målsætning, 94-95
medicin, 26
meditation, 105
mentalitet, 25, 26, 39, 48, 91, 93-94, 96
national forståelse, 130
ny mennesketype, 125
polygami, 139
problem –
 omkring lederskab, 96
 sjælens, 26, 96
promiskuitet, 139
psykisk udvikling, 45, 95
psykologi, 26
racehygiejne, 140
reinkarnation, 83, 140-141, 142
religion, 68, 128, 130
sandhedsopfattelse, 130
skabende evne, 95-96
social bevidsthed, 47, 95, 96
statsvidenskab, 69
studiet af mennesket, 96
syv stråletyper, 26, 39
tilpasning til omgivelser, 93, 95
undervisning, hovedformål, 21-22, 25-26, 91-92, 106, 114, 121
universiteterne, 93-94
valg af beskæftigelse, 25
Vandbærerens tidsalder, 127-128, 148, 138
verdensborgerskab, 93, 94-95, 114
videnskab om –
 rette menneskelige relationer, 94, 96
 sjælen, 81
vitalisering af viljes- eller offerblade, 65
ægteskab, 142
æterisk legeme, 138
åbning af –
 egoiske kronblade hos mennesket, 65
 kærlighedsblade i menneskeheden, 68
åndelighed, 26
- Forvandling af –
 personlighed, 144
 selvbevidsthed og gruppeinteresse, 34
 selvisk begær, 125
 viden, 64
- Forældre –
 ansvar –
 forberedelse til, 92, 141-142
 i fremtiden, 142-143
 holdning, ændring af, 115
 liv, organiseret, 154
 lys i, 157
 ny mental holdning i fremtiden, 137-138
 skolede, i ny tidsalder, 143
 svar på børns spørgsmål, 38-39
 udvikling, 106
 undervisning, 143
- Forældreskab –
 forberedelse til, 135, 137-138, 143
 forbindelse med Hierarkiet, 136
 i Vandbærerens tidsalder, 135-136
 planlagt, 140
- Fred, verdens-, bevarelse af, 97
Frelser, verdens-, symbolik, 76
- Fusion – Fusioner –
 af –
 forskellige –
 aspekter af menneskets natur, 144
 åndelige aspirationer, 128
 lavere og højere lys, 148
 lyslegeme og æterisk legeme, 148
 menneskehed og Hierarki, 144
 mennesker i idealistiske grupper, 128
 sjæl og personlighed, 140-141, 144
 planetarisk, 76
 proces, videnskabelig, 151
 sjælens, og dens udtryksmekanismer, 46
 store, fundamental nødvendighed

- af, 144
- syntese af, nødvendig for udvikling, 144
- Fysiologisk udrustning, forståelse af, 63
- Fænomener –
 - forbindes, med sjælenes verden, 149
 - fysiske, symbolik, 73
- Fødsel – Fødsler –
 - »anden«, definition, 137
 - ind i lyset, 137, 140
 - kurver, opmærksom på, 137
 - to, fysisk og åndelig, forbindelse, 140
- G**
- Geni –
 - forståelse af, 32
 - udfoldelse af egoets kærlighedsblade, 32
- Genialitet, udvikling af, 92
- Geografi, undervisning i dag, 58
- Glæde, nye tidsalders, 126
- God vilje –
 - i samarbejde, 66, 100-101
 - udvikles i børn, 96, 97, 98
- Gode, det, opfattelse af, 120
- Gruppe – Grupper –
 - af øvede esoterikere, 72
 - antahkarana, 42
 - bevidsthed –
 - definition, 34
 - hos ny tidsalders og ny races ungdom, 83
 - opnåelse af, 34
 - udvikling, 133-135
 - forbindelse med gruppe, 131, 149
 - formål –
 - identifikation med, 106
 - og planer, udvikling, metode, 106
 - idealistisk tilbøjelighed, 127, 129
 - idealistiske, ny tidsalders, 128
 - ideologier, 110-111
 - kærlighed –
 - forvandling af selvisk begær til, 125
 - opnåelse af, 66
 - årsag til, 65
 - liv, aktivitet, 27
 - lys, udstråling, fremkaldelse af, 141
 - problem for moderne lærere, 42
 - relation – relationer –
 - familie, 133-135
 - giver ansvarlighed hos børn, 87-88, 92, 95
 - menneskelige, erkendelse af, 133
 - udvikling, hos børn, hensigt, 102-103
 - rette menneskelige relationer imellem, 94-95
 - samspil, erkendelse af, 134-135
 - skoling, rigtig, faktor, 81-82
 - syntese, bevidsthed om, 65
 - tænkning, 18
 - Vandbærerens, kendetegn, 127-128
 - åbenbaring, 42
 - ånd –
 - hos lærere, 28
 - næring af, 28
- Gud –
 - mystisk vision af, 119
 - vej til, 105
- Guddom, manifestation, tre centre, 56
- Guddommelighed, manifestation på jorden, 148
- Gudesøn, tilsynekomst som lys, 141
- Gudsrige –
 - borger i, forberedelse til, 61
 - forbindelse med menneskerige, 149
 - forskningsområde, 131
 - fremkomst på jorden, 141
 - manifestation af, 144
- Gylden regel, i fremtiden, 94-95
- Gyldent lys i aura, 151
- Gyldne middelvej i Vandbærerens tidsalder, 55

H

- Had –
 - lære om det formålsløse i, 59
 - race-, modvirkes, 99
- Harmoni, fremkaldt gennem konflikt, attribut, 35
- Helheden –
 - gå op i, 39
 - individets bidrag til, 39
- Hengivenhed, attribut, definition, 36
- Hierarki – Hierarkiet –
 - af frelsere, mål, 76
 - altomfattende, 131
 - anvender kinesiske og japanske esoterikere, 124
 - arbejde med menneskeheden, 123, 151
 - bestræbelse, mål, 110
 - budbringere af sandhed, 137
 - forbindelse –
 - med menneskeheden, 141, 149
 - mellem enheder, 131
 - forlader sig på Vandbærerens tidsalder, 127
 - fusion af menneskeheden med, 144
 - grupper der udgør, 136-137
 - lektie til menneskeheden, 126-127
 - og ny verdensreligion, 128
 - opdagelse af, aspiranternes, 73
 - præcipitation af Planen, 67
 - status, erkendelse af, 133
 - stimulering af menneskeheden, 143
 - symbolsk forbindelse med forældreskab og seksualitet, 136
- Historieundervisning –
 - fremtidens, 95, 96
 - i dag, 57-58, 94, 97, 102
 - råd til, 57-59, 95, 102
- Hjerne –
 - funktion, 65
 - koordinering, undersøgelse af, hos børn, 29
 - mekanisme, kontrol af, 101-102

menneskehedens, vitalisering, 65
optræning, 23

- Hjerte, forbindelse med milt, 45
- Hukommelsestræning, mindre betoning af, 47, 52
- Hvidt lys i aura, 151
- »Højstes Hemmelige Sted«, den, definition, 73

I

- Iagttagere, kendetegn, 122
- Idealer –
 - Fiskenes, 125-127
 - forkyndelse af, 47
 - reaktioner på guddommelige ideer, 107
 - statens velfærd, 110
- Idealisme –
 - børns iboende, fremelske, 36-37
 - i almindeligt menneske, 128
 - ånd, tiltagende, 129
- Idealist, Vandbærerens og Fiskenes, kontrast mellem, 127-128
- Ideer –
 - den rette opfattelse og brug af, i undervisning, 94-95
 - forvandling og anvendelse gennem undervisning, 94
 - grund-, i Fiskenes tidsalder, 111-112
 - guddommelige, menneskelig reaktion på, 107
 - hovedproblem, 120-122
 - intuitiv opfattelse, forbundet med undervisning, 34
 - mønster. *Se:* Mønstre
 - nyere, misforståelse af, 137
 - om –
 - autoritet, udtryk, 125
 - seksualforbindelsen, 141
 - selvopofrelse, 126
 - tilfredsstillelse af ønsker og begær, 126-127
 - værdien af sorg og lidelse, 125-126
 - opfatte og forstå intuitivt, 119

- skabelse af, 35
 studium, 35
 udtrykkes gennem skabende arbejde, 149
 verden af –
 skabende menneske i forbindelse med, 149
 unge trænger ind i, 92
 virkeliggøre, metode, 36
 vogter af, 20
 Ideologier –
 gruppe-, troskab overfor, 110
 konflikt mellem, 99-100
 Illumination. *Se*: Oplysning
 Illusion –
 følsomhed over for verdens lidelser, 119
 typer, 38
 Individualitet – Individualiteter –
 følelse af, bevares ved integration, 129
 integrerede, søger at påvirke menneskeheden, 123-124
 reinkarnation, 119
 Individuel – Individuelt –
 forbindelse med andre individer eller grupper, 147
 indre oplysning, 151
 kultur, 107
 menneske, værdi –
 lære, 59-60
 relationer, 60
 vilje, forsvinder i gruppen, 37
 Indviende –
 anvendelse af sutratma og antahkarana, 44
 forenes med triade, 44
 Indvielse –
 kandidater, anvendelse af sutratma og antahkarana, 44
 transfiguration, bevidsthed, 73
 tredje, forberedelse til, 46
 Inkarnation –
 for tidlig, resultater, 139-140
 fysisk, åndelig nødvendighed, 140-141
 imødekommelse af verdens behov, 104
 planlagt, 140
 Se også: Loven om genfødsel; Reinkarnation
 Inklusivitetsens ånd i det almindelige menneske, 128-129
 Instinkt –
 for ordnet rytme, arbejde med, 37
 skoling og styring af, 37, 62-63
 Instinktiv reaktion hos børn, studere, 93-94
 Integration –
 af –
 instinkt, intellekt og intuition, 63
 menneskets tre aspekter, 144
 nationer til et hele, 61
 personlighed –
 der bliver skaber på det fysiske plan, 44-45
 gennem undervisning, 39
 metode, 21
 og højere selv, 123
 proces, 42
 i klodens lyssubstans, 143
 indre, skabelse og resultat, 41
 Integrerende kraft, bevidst, 63
 Intellekt –
 evne i børn, studere, 93-94
 menneskets, udfoldelse, 27
 skoling, 62-63
 Intelligens –
 aktiv, udfoldelse af skabende natur, 34-35
 børns, tiltagende, 62
 energi, menneskeheden opnåelse af, 65-66
 Internationalisme, studeres, 61, 92-93
 Internationalt undervisningssystem, 97
 Intuition –
 iagttages og kommunikatorers, 133-134
 udvikling, 93-94

- undervisning i harmoni, 35
- unges, vækkes og udvikles, 62
- Intuitiv – Intuitive –
 - bevidsthed, forening med lavere tænkeevne og selvet, 48
 - forståelse af og kontrol over energier, 125
 - ideer, idealer udsprunget af, 128
 - muligheder i børn, studeres, 93
 - opfattelse af ideer –
 - evne, 119
 - forbindelse med undervisning, 34
 - metode, 47
 - opfattet sandhed, 21
 - perceptions verden, bygge bro til, 17
 - skolede, virke i verden, 121
- Irritation, skader børn, 87
- J**
- Japanere –
 - bidrag til helheden, 124
 - race, 124
- K**
- Karaktertræk forudsiges i hovedtendenser, 82
- Karma, substansens, 75, 76
- Kinesere –
 - bidrag til helheden, 124
 - race, 124
- Kirker –
 - lektie at lære, 74
 - opgave, i fremtiden, 68
- Kirtler –
 - endokrine, relation til kraftcentre, 49
 - tilstand, forståelse af, 63
- Klodens lyssubstans, integration, 143
- Kløfter, bygge bro over, gennem undervisning, 81, 95, 97, 99-101, 103
- Kommerciel –
 - ekspansion, 126
 - tidsalder, 126
- Kommunikatorer, karakteristik af, 122
- Konkret skabende evne, overudviklet, 31
- Konkurrenceånd, elimineres, 85, 94-95
- Koordinering –
 - af –
 - personlighed, 47
 - sjæl, sind og hjerne, 62
 - tænkeevne og hjerne, 21
 - i børn, studeres, 26
 - Se også: Samklang*
- Kraft –
 - centre, energi, 151
 - definition, 147
 - erkendes, 72
- Krig –
 - forebyggelse af, 99-100
 - lære børn det formålsløse ved, 59
 - natur, 74
 - verdens- –
 - rensende virkning, 152
 - synspunkter, 118
 - vil ophøre, 74
 - årsag til, 139
- Krise i menneskeheden i dag, 56-57
- Kristi – Kristus –
 - citater, 141
 - kender af den forløsende videnskab, 76
 - virke, 53, 64-65
- Kristusbevidsthed, manifestation, 144
- Kritik fra lærere, 28
- Kræfter –
 - forløsning, 78
 - i menneskets natur, 72
 - og energier, forståelse af relation mellem, 78
- Kultur –
 - definition, 55
 - faktor i udviklingen, 132
 - vogtere af, forslag, 60-61
- Kundskab –

- blade. *Se*: Lotus, egoisk, kundskabsblade
energi, opnåelse, 66, 67
udfoldelse, 134
Se også: Viden
- Kunst –
arter, renæssance for alle, 59
skabende arbejde, 32, 35
- Kunstner, frembringelse af, 120
- Kvalitet, vil lette gennembrud af guddommelige egenskaber, 145
- Kærlighed – Kærligheds –
aspekt, beskyttertrang, 133
atmosfære, barn omgivet af, 87
blade. *Se*: Lotus
definition, 34
energi –
station, 151
vitalisering af mennesket, virkninger, 66
evnen til, 87
gruppe-, forvandling af selvisk begær til, 125
lys, behov for, 126
til helheden, opnåelse af, 34
- Kærlighed-visdom –
definition, 34
udvikling i retning af, 129
- L**
- Ledere, menneskehedens, tilsynkomst, 123-124
- Legeme –
astral- –
forbindelse med –
fysisk menneske, 44
mentallegeme, 150
æterisk legeme, 150
menneskehedens, vitaliseres, 65
- fysisk –
forbindelse med –
astrallegeme, 43
æterisk legeme, 150
fornyelse og koordination, 101
skabelse af, 34
kausal-. *Se*: Legeme, lys- og sjæls-
lys- –
aktivitet, 142
børns, 143
forbindelse med antahkarana videnskaben, 148
forenes med æterisk legeme, 148
funktion, 148
- mental- –
forbindelse med astrallegeme, 150
menneskehedens, vitaliseres, 65
- sjæls- –
farve, 151
opbygning, 148
- æterisk –
barns, iagttagelse af, 39
forbindelse med –
astrallegeme, 150
milten, 150
forenes med lyslegeme, 148
funktion, 48
kendsgerning, betydning, 138
lys, 147, 148, 151
relation til antahkarana videnskaben, 148
vigtigste egenskab, 147
- Lemurien, lys, opnåelse af, 65
- Lidelse – Lidelser –
opdragende virkning, 125-126
verdens, følsomhed over for, 119
- Liv – Livs –
det Ene –
identifikation med, fuldstændig, 39
kvalitet, sensitivitet over for, udvikles, 75
energi, aspekter af, 75
i form, hensigt og drivkraft, 118
indre subjektivt, udtryk, på fysisk plan, 56
og død, problem, relation til antahkarana videnskaben, 149
princip –

- kontrollerer mekanismen, 33
- sæde, 33
- tråd, 40
- Loge –
 - Den sorte loge, anvendelse af energier, 72
 - Den store hvide –
 - anvendelse af energier, 72
 - undervisning, dør ind til, 63
 - Se også:* Hierarki; Mestre
- Logos –
 - planetarisk –
 - forløsning, 76-77
 - manifestation, 76
 - sol-, underkastet begrænsning, 32-33
- Lotus, egoisk –
 - blade –
 - forbindelse, 46
 - indflydelsesområder, 67
 - udfoldelse, 64-68
 - kundskabsblade –
 - energi, virkninger, 65
 - kraft, forenes med skabende tråd, 150
 - udfoldelse, 32, 64, 65, 67
 - kærlighedsblade –
 - kraft, forenes med skabende tråd, 150
 - udfoldelse, 32, 65, 67
 - viljes- eller offerblade –
 - kraft, forenes med skabende tråd, 150
 - udfoldelse, 66, 67
- Lov – Loven –
 - nødvendigheds, 133
 - om –
 - genfødsel, betydning, undervise i, 142
 - Se også:* Inkarnation; Reinkarnation
 - overensstemmelse, 124
 - årsag og virkning, 71
 - reinkarnationens, anerkendelse af, 83
 - rytmens, 139
 - tilnærmelsens, 139
- Lys – Lyset –
 - bevidsthed bestående af, 145
 - bygge bro med, 149
 - bærere, at blive, 79
 - definition, 147
 - erfaringens, 142
 - fra esoterisk virke, 78-79
 - gruppe-, fremkaldelse af, 141
 - lavere og højere, forene, 148
 - legeme. *Se:* Legeme, lys-.
 - manifestation –
 - forcering af, 143
 - videnskaben om, 147
 - og substans, 78
 - opnået af –
 - arier, 65
 - atlantider, 65
 - lemurer, 65
 - overføring, midlet til, 63
 - sandheden om, leves og udbredes, 145
 - sjælens, 78, 147
 - substans, anvendelse, 105
 - substansens, intensivering, 78-79
 - træder ind i, menneskeheden, 64
 - udtryk for, forståelse, 142
 - verdens, manifestation, 141
 - æterlegemets, 147, 148, 151
- Lære lovene for den rette tilnærmelse, 68
- Lærere –
 - holdning, 28
 - hovedopgave, 23
 - i fremtiden –
 - krav til, 83, 93-94
 - lægger vægt på, 91-92
 - opgave, 142
 - problemer, 39
 - moderne, problem, 42
 - slægtens gamle, budskab, 137
 - udvalgte og skolede, 83, 97, 98
- Læsning, symbolik, 30

M

- Magi –
 hvid –
 metode, 106
 motiv, 72
 seksual-, fejl, 141
 sort, motiv, 72
- Magnetisme, antahkarana udtryk for, 63
- Materialisme, udryddes, 100
- Materialistiske målsætninger forandres, 94-95
- Materie. *Se:* Stof
- Materiel produktion, tidsalder, 126-127
- Materielle forhold, forbedring, 110
- Mayavirupa, skabelse af, 44
- Meditation –
 definition, 24
 del af undervisning, 24
 lære, på højere læreanstalter, 105
 metode til brobygning, 105
- Meditationsvidenskaben –
 begreber, 135
 beskrivelse og resultater, 105
 hensigt, 105
- Mening, bag ydre kendsgerninger, forståelse, 92
- Menneske – Menneskets –
 forbinde de forskellige dele af, 22
 forbindelse med omgivelser, 22
 fysisk, forbindelse med astrallegeme, 44
 gennemsnits-, anvendelse af sutratma, 43
 indre konstitution, forståelse af, 21
 intellektuelt, anvendelse af sutratma, 43
 lavere, at skole, 36
 mentalt væsen, tre aspekter, 20-21
 reaktioner på guddommelige ideer, 107
 relation til sjælens verden, 133
 skabende –
 brobygningsarbejde, 149
 evne, skænkes mere opmærksomhed, 95-96
 studeres ud fra indsats og indflydelse, 95
 type – typer –
 fokusering, 43-44
 ny, kommer til syne, 29, 124
 udvikling –
 fire attributter, 35-37
 tre aspekter, 33-35
 udviklingstrin i dag, 122-124
 videnskabeligt og religiøst, drivkraft bag, 120
 ånd, karakteristisk, 17
 åndeligt –
 definition, 122
 liv, 133
 skabende natur, udfoldelse, 34
- Menneskehed – Menneskehedens –
 astrallegeme, stimulering, 65
 bevidsthed –
 inddeling, 132-133
 udvikling, 133
 brobygningsarbejde er delvist udført, 43
 den ene, lære om, 59-60
 én –
 ideen om, etableres, 98
 kommer til syne, 58
 forbindelse med –
 Hierarkiet, 141, 149
 sjælens verden, 61
 forståelse må udvikles, 81-82, 85, 92
 fremskridt, bestemmelse, 110
 fusion med Hierarkiet, 144
 hjerne, modtagelig for vitalisering, 65
 indre oplysning af, 151
 lavere typer, anvendelse af sutratma, 43
 mentallegeme, vitalisering, 65
 sjæl, som helhed, ved at vågne, 113
 storhed, 62
 træder ind i lyset, 64
Se også: Menneske

- Menneskelig – Menneskelige –
 relationer, rette –
 grundtone i ny videnskab, 75
 og lærebøger, 85
 opnåelse af, 57
 æra, 74, 94, 98
 ånd, befriet, fem store erklæring-
 er, 59
- Mental –
 plan, højere, sensitivitet over for
 sjælsenergi, 73
 substans, anvendelse, 105
 udvikling i menneskeslægten,
 forestående skridt, 103
- Mester – Mestre –
 motiv, 66
 tibetansk, formål, 116, 144-145
Se også: Gudsrige; Hierarki; Lo-
 ge, Den store hvide; Sjælens
 rige
- Mikrokosmos, ligner makrokosmos,
 151
- Milt, forbundet med –
 hjerte, 45
 æterisk legeme, 150
- Mindreværds kompleks, opelskelse
 af, resultat, 112
- Modsvaregheder, menneskelig tre-
 foldighed, kommer til syne, 66
- Monade –
 bevidsthed, 33
 forbundet med sjæl og personlig-
 hed, 149
 underkastet begrænsning, 33
- Mystiker –
 beskæftiger sig med, 71
 må udtrykke viden og indsigt, 46
- Mystisk perception –
 evne i mennesket, 120
 i ethvert menneske, 119
 realitet, anerkendelse af, 125
Se også: Vision
- Mønstre, tanke- og idé-, materiali-
 sering, 121-122
- N**
- Nationer – Nationers –
 forståelse, gensidig, 130
 relationer, lære om, 92
 separatistisk holdning, modvirkes,
 99
- Natur, ydre håndgribelig, bro til
 subjektiv verden, 149
- Navlestreng, symbolik, 143
- Nervesystem –
 forbundet med æterisk legeme, 48
 funktion, 49, 101-102
- O**
- Omgivelser –
 erkendelse af beherskende ener-
 gier, 73, 93
 forbindelse med trefoldig per-
 sonlighed, 149
- Opdagelser, videnskabelige, bidrag
 til åndeliggørelse, 68, 69
- Opdragelse. *Se:* Undervisning
- Opfindere, mystisk tendens, 119-120
- Oplysning –
 esoterisk virke skaber, 78
 gennem undervisning, 64
 indre –
 abstrakt sind formidler, 20
 af –
 den enkelte, 151
 menneskeheden, 151
 intellektuel opnåelse af, 68-69
- Optræning –
 af –
 hjernen, 23
 tænkeevnen –
 metode, 31-32
 til tre opgaver, 23
 til samfundsborger. *Se:* Sam-
 fundsborger; Verdensborger-
 skab
- Opøvelse –
 af –
 evnen til at –
 fungere i betydningens ver-
 den, 77

- skelne mellem energityper, 73
 - modtagelighed over for sjælsindtryk, 48
 - Orden, attribut, definition, 37
 - Ordnet aktivitet, atmosfære omkring barn, 87-88
 - Orientering –
 - af livet, 33
 - mod –
 - det åndelige selv, 23
 - indre realiteters verden, 31
 - Oversjæl –
 - definition, 36
 - forening med, 36
- P**
- Patanjali, henvisning, 36
- Perception, mystisk. *Se:* Mystisk perception; Vision
- Periodiske legemer, sammenkædning af, 149
- Personlighed –
 - forbindes med sjæl, metode, 46
 - forbindelse –
 - med –
 - monade og sjæl, 149
 - omgivelser, 149
 - forening med sjæl, 47
 - formål, 151
 - fusion med sjæl, 140-141, 144
 - integration. *Se:* Integration af personlighed
 - integreret –
 - energier, 76
 - fremkomst af, 39, 41
 - kultur, 107
 - manifestation, 144
 - resultat af brobygning, 104-105
 - kontrol, opnåelse af, 139
 - koordination, 47
 - manifestation, 144
 - og sjæl –
 - bro imellem, bygges –
 - metode, 105
 - resultat, 104-105
 - forbindelse mellem, 141
 - skabelse, 151
 - udrustning, bevidsthed om, 72-73
 - Plan –
 - kosmisk fysisk, 75
 - mental –
 - bevæge sig bevidst på, 41
 - højere underplan, substans, 104
 - Planen –
 - bevidsthed om, opnåelse af, 65, 149
 - medvirken i og præcipitation, 67
 - tjeneste for, 149-150
 - udførelse, 117-119
 - virkeliggørelse, 71
 - Planetarisk fusion, 76
 - Politik –
 - rette relationer undervisning og religion, 101
 - videnskab, ny grundtone, 69
 - Polygami, ophør, 139
 - Pralaya, individualisering til, 138
 - Presse –
 - indflydelse, 113
 - kontrol, kategorier, 114
 - Principper, syv, forening af, 149
 - Profession, korrekt angivelse af, 82, 103
 - Psykisk udvikling, i fremtiden, 45
 - Psykologi –
 - børns, i fremtiden, 26, 81, 94, 106
 - i undervisning, 26
 - menneskelig, forandringer, 95
 - studium, 24
 - Psykologiens videnskab –
 - betydning, 40
 - esoterisk videnskab, 63
 - fortsat udvikling, 81
 - R**
 - Race –
 - had, modvirkes, 99
 - hygiejne –
 - fejl, 140
 - fremtidens, 138, 140

- ny, bevidsthed, 125
 udvikling, 40, 68, 69
Se også: Arisk race; Atlantider;
 Lemurien
- Radio –
 indflydelse, 113
 kategorier af kontrol, 114
- Realitet, ukendt, sans, søge og
 kræve, 119
- Regering – Regeringer –
 medvirken i Planen, 67
 ny statsvidenskab, grundtone, 69
 verdens, hovedproblem, 120
Se også: Stat
- Regning, symbolik, 30
- Reinkarnation –
 individualiteters, 119
 kendsgerning, anerkendelse, 83
 læren om, forståelse og udbredelse,
 resultater, 141
- Relationer –
 rette, udvikling af, 133-136
 undervisning om, 102
 varetage, med visdom, 91
- Religion – Religioner –
 atlantisk holdning til, 52, 54
 bidrag, resultater, 67
 fusion af åndelige aspirationer,
 128
 i dag, arv fra Atlantis, 54-55
 ny –
 grundtone, 68-69
 muliggjort af Kristus, 64
 mål, 68-69
 verdens-, form, 128
 rette relationer mellem undervisning
 og politik, 101
 verdens-, gensidig forståelse, 130
- Renæssance –
 forberede, for alle kunstarter, 59
 åndelig, nært forestående, 85
- Rige. *Se:* Sjælenes rige
- Ritual, guddommeligt, anvendes
 forkert, 37
- Rytme –
 i inkarnation, mangel på, resultat,
 139
 ordnet, instinkt for, 37
 pålagt, 37
- Rådskammer, Sanat Kumaras, 73
- S**
- Samarbejde –
 mellem undervisning, religion og
 regering, 68-69
 tendens til, i menneskeheden, 129
 udbredt, som følge af vitalisering,
 65
- Samarbejdsvilje, god, må udbredes,
 100-101
- Samarbejdsånd, i stedet for konkurrence,
 85
- Samfundsborgerskab –
 individets betydning, 130-131
 opdragelse til, oprindelse, tendens,
 resultat, 108-112
 undervisning til, 47, 60, 92
Se også: Verdensborgerskab
- Samklang, mellem sjæl, sind og hjerne,
 62
Se også: Koordinering
- Samordning. *Se:* Koordinering
- Samvittighedens stemme, definition,
 88
- Sandhed –
 abstrakt, verden, trænge ind i, 92
 sans, registrere og nedfælde, 120
 åndeligt grundlag for, 137
- Sanse –
 bevidsthed i atomer, kilde, 151
 reaktioner, enheders, 151
- Seksualitet –
 forbindelse, formål, 141
 forhold, ændret mental holdning til,
 140
 forvirring vil ophøre, 139
 fysiologisk proces, nødvendig,
 141-142
 hygiejne –
 fejl, 140
 vil vinde frem, 140
 liv, regulering, 140

- magi, fejl, 141
- regulering, mangel på, resultat, 139
- spørgsmål, forbindelse med –
 - forældreansvar, 136
 - Hierarki, 136
- udtryk, universelt, 141
- Selv –
 - bestemmelse, evne til, udvikling af, 120
 - bevidsthed –
 - definition, 34
 - udvikling, 34
 - højere, aspekter, bygge bro til, 39, 105
 - identifikation, med det Ene Liv, 39
 - lavere –
 - aspekter, forbindes, 39, 150
 - og højere, kløft imellem, bygge bro over, 21-22, 31, 42, 43, 104-105, 105, 151
 - opofrelse –
 - ideen om, 126
 - sand, 126
 - tidligste udtryk, 134
 - styre, evne til, udvikling, 120
 - udtryk, evne til, udvikling, 120
 - udvikles til at blive den aktivt styrende, 23
- Sensitivitet –
 - over for –
 - energier, opmærksom på, 72
 - højere indtryk, 105
 - sjælens visioner, udvikles, 36
 - speciel livskvalitet, 75
 - verdens lidelser, 119
 - stadig større, udvikles, 110
- Shamballa, kræfter udgår fra, 143
- Sind –
 - afspejler sjælen, 31
 - aspekt af mennesket, 131
 - beherskes og styres, 43
 - definition, 41
 - Guds, indtryk fra, 105
 - højere abstrakt, definition, 20
 - oplyst, anvendelse, 105
 - relationer, 105
 - tre aspekter, 20-21
 - universelt, forbindelse med individuelt, 105
 - Se også:* Tænkeevne
- Sjæl – Sjæls –
 - aktivitet, faktorer, 33
 - alder, studere, 26
 - aspekter, tilsynekomst på fysisk plan, 33-35
 - attributter, tilsynekomst på fysisk plan, 33, 35-37
 - bevidsthed i børn, 87
 - bro til monade og personlighed, 149
 - bygger antahkarana, 151
 - definitioner, 20, 33
 - den enkeltes –
 - opvågningen, 113
 - status, 131
 - egenskab –
 - faktor i tjeneste, 106
 - vigtigste, 147
 - energi – energier –
 - forankring, 44
 - fra højere mentalplan, sensitiv over for, 73
 - fejlopfattelse af, udgangspunkt for undervisning, 38
 - forbindes med personlighed, resultat, 106
 - forening med, drivkraft hen imod, årsag, 35
 - formål, forstå, 82
 - funktion på tre lavere plan, 48
 - fusion med personlighed, 140-141, 144
 - hensigt, overensstemmelse med, 36
 - i –
 - alle ting, definition, 75
 - menneskeheden, som helhed ved at vågne, 113
 - iboende, manifestation, 144
 - kontakt –

- hos ledere, funktion, 123-124
- resultat, 144
- koordinering med personlighed, 47
- legeme. *Se:* Legeme, lys- og sjæls-
- liv, mekanisme trænes til, 33
- muligheder, udvikling, syv måder, 33-38
- mystisk vision af, 119
- og –
 - dens mekanisme, enhed, 46
 - personlighed, bro mellem – metode, 105
 - resultat, 104-105
 - åndelig triade, bro mellem, resultat, 39, 104-105
- opdagelse, resultat, 42
- reaktion på, 27
- relation til –
 - antahkarana, 149, 150, 151
 - det gode, det sande og det skønne, 96
 - personlighed, 141
 - åndelig triade, 44
- skabelse af former, 34-35
- skabende arbejde, metode, 32
- studerer, 24
- synonymer, 20
- verdens- –
 - aktivitet, 151
 - formidlende princip, 77-78
 - relation til atomer, 151
- viden –
 - egenskab, 101
 - forankring i legemet, 101
- Se også:* Ego; Solengel
- Sjæle –
 - inkarnerende legemer for, 141
 - opnåelse af fuldkommenhed, 138
- Sjælens –
 - rige –
 - bevidsthed, 132
 - forbindelse med, 131
- verden –
 - bro til fænomeners verden, 149
 - menneskets forbindelse med, 61
- Skabe – Skabende –
 - aktivitet –
 - børns, kultivering af, 95, 103
 - menneskets, i mental forstand, 151
 - arbejde, 32
 - hierarki, fjerde, definition, 131
 - i lyset, 142
 - natur, udfoldelse af, 34
 - tjeneste, sand videnskab, 106
 - ved hjælp af –
 - antahkarana, 149
 - sjælen, 34, 151
- Skaber –
 - bevidst, på det fysiske plan, 45
 - evne –
 - frembringes, 35
 - skænkes mere opmærksomhed, 95-96
 - formål og planer, indvielse i, 105
- Skelneevne –
 - korrekt brug af, 36
 - relation til sjæl, 48
- Skole –
 - folke-, undervisning, forslag, 60
 - gymnasium, undervisning, forslag, 60
- Skribenter, frembringelse, 120
- Skrivning, symbolik, 30
- Skyldfølelse, hos børn, 88
- Skønhed –
 - sanse og registrere, 120
 - skabe, 35
 - subjektiv verden, forbindelse med håndgribelig verden, 149
- Social –
 - bevidsthed, udvikles, 47
 - orden, medvirken i Planen, 67
 - organisation, undervisning, 94, 98
- Solar plexus center. *Se:* Center
- Solengel –
 - definition, 20
 - relation til personlighed, 151

- manifestation, 144
Se også: Ego; Sjæl
 »Som et menneske tænker, således er det«, 18
 Sorg og lidelse, værdien af, opdragende virkning, 125
 Spørgsmål, børns, svar på, 38-39, 87
 Stat –
 problemer i forbindelse med forældreskab, 136
 velfærd, ideal i opdragelsen, 110, 112
 Se også: Regering
 Steiner, Rudolf, henvisning, 24
 Stof –
 og lys, 147
 sublimeret, er lys, 147
 Strube –
 tråde til, forankres, 45, 150
 Se også: Center, strube-
 Stråler –
 læren om de syv, 26, 39, 130
 styrende, faktor, 76
 typer, forståelse af, 63
 Studerende, esoterisk –
 bevidsthed om personlig udrustning, 72-73
 erkendelse af energier i omgivelser, 73
 kendsgerninger, acceptere, 72
 opdagelse af Hierarkiet, 73
 sensitivitet, 72
 Subjektiv verden, realitet, tilsynkomst, 119
 Substans –
 esoteriker befatter sig med, 75
 forløse, frelse og rense, 76
 forløses, 78
 karma, 75, 76
 lys-, anvendelse, 105
 mental, anvendelse, 105
 og lys, synonyme begreber, 78
 principløs, forløsning, 76
 Sutatma –
 anvendelse, 43-44
 definition, 40
 forankring, 41-42, 44
 funktioner, 147
 og antahkarana, anvendes som en enhed, 44
 sammenligning med antahkarana, 40
 synonymer, 147
 Se også: Tråd, livs-
 Symboler, 35
 Symbolik –
 begivenheders, 73
 naturprocessers, anvendelse, 150
 Syntese –
 af –
 bevidsthed, sjæl og livsprincip, 46
 fusioner, nødvendige for udviklingen, 144
 lys, frembringes, 148
 menneskelige bestræbelser, 128-130
 psykologiske retninger, resultat, 81
 forståelsens, 121
 fuldbyrdet af indviede, 44
 genoprettelse, ved hjælp af undervisning, 103
 gruppe-, opnåelse af, 65
 sans for, kultiveres, 92
 sans, sand tilgivelse, 134
 subjektiv, skabe, i gruppe, 28
 tidsalder, 19
 Sølvsnor. *Se:* Sutatma
- T**
- Talenter, opøvelse af, 92
 Tanke –
 form –
 opbygning –
 metode, 36
 resultater, 34-35
 undervisning om, 23
 telepatisk indvirkning, 47
 vision af, 30
 vitalisering, 48
 Se også: Former

- love, 47
 mønstre. *Se: Mønstre*
 stof, rette anvendelse af, 36
- Tankens søn, definition, 20
- Tantrisk lære, fejl, 141
- Telepatisk –
 indflydelse på udvikling, 132
 indvirkning på menneskers sind,
 47
- Tendens til –
 idealisme og inklusivitet, 128-129
 kærlighed-visdom, 129
- Testamente –
 Det gamle, henvisning til, 148
 Det nye –
 citat, 148
 henvisning, 137, 148
- Tibetansk mester, hensigt, 116, 117,
 144, 145
- Tidsalder, den nye –
 forældre, skolede, 143
 fundamentale ideer, 88, 92
 grundtone, 138
 syntese, 21
 undervisning –
 hidtidige forsøg, vanskeligheder ved, 90
 mål, 22-23
 ungdom, karakteristik, 88, 89, 90,
 91
 værdier, 64
- Tidselement, indgår i sjælens erfaring,
 141
- Tilgivelse, egenskab, misforstået i
 dag, 134
- Tilintetgørelse –
 fordele ved, 118-119
 to former for, 118-119
- Tilsynekomst af sjælsaspekter på
 fysisk plan, 33
- Ting og fænomener, frembringelse,
 34
- Tjeneste –
 definition, 106
 for Planen, anvendelse af antahkarana,
 149-150
- kald, hos unge, 99
 lære børn om, 103
 relation til bevidsthed af lys, 145
 resultater i børns liv, 103
 vej, metode til balance, 102
Se også: Videnskab om tjeneste
- Treenighed i menneske, 34
- Triade, åndelig –
 bro til –
 personlighed, 43
 sjæl, 39, 104
 enhed, 44
 laveste aspekt af, 35
 relation til ego, 43
- Tråd – Tråde –
 af –
 energi forankret i –
 hjerte, 44, 101, 150
 hoved, 44, 101-102, 150
 solar plexus, 45
 strube, 45, 150
 lys, forbinder barn og forældre,
 135, 143
- bevidstheds- –
 attribut, 40-42
 skabelse, 131, 151
 udspring og forankring, 150
Se også: Antahkarana; Antahkarana videnskaben
- femfoldig i menneske, 45
- forbindende. *Se: Bro*
- livs- –
 forlængelse, mellem hjerte og
 milt, 45
 udspring og forankring, 150
Se også: Sutratma
- sjæls- –
 definition, 40
Se også: Antahkarana
- skabende aktivitets –
 funktioner, 149
 spindes, 44-45, 150
 skabt af mennesket, 42, 44-46,
 150, 151
 trefoldig, funktioner, 149
Se også: Antahkarana; Antah-

- karana videnskaben; Bro;
Sutratma
- Tyskland, opdragelse, 90
- Tænkeevne –
afspejling af sjæl, 31
anvendelse i to retninger, 91
aspekter, tre, 20-21
forbindelse med astrallegeme
og fysisk natur, 44
funktion i dag, 31
højere –
abstrakt, definition, 20
kendsgerning, anerkendelse, 31
manifestation, ikke i børn, 28
- lavere –
i forhold til –
højere, 31
sjæl, 35
konkret –
definition, 20
funktion, 31
udvikling, 47
relationer, 48-49, 105
rette anvendelse, 34
skelnende, 48
tre aspekter –
bygge bro mellem, 21, 151
det mentale væsens, 20-21
trænes, 23
Se også: Sind
- Tænker eller sjæl, reaktion på, 27
- Tænkning –
abstrakt, nødvendighed, 148-149
esoterisk, rød tråd gennem, 137
fra det universelle til det spe-
cielle, 47, 119
over årsag og virkning, undervis-
ning, 24
princip i menneske, 20
- Tålmodighed, atmosfære omkring
barn, 87
- U**
- Uddannelse, erhvervmæssigt valg,
26, 93
Se også: Undervisning
- Udspring, menneskets forening med,
35
- Udvikling –
af –
civilisation, 100, 120
menneskehed, kategorier af
kræfter eller energier, 66-67
menneskelig bevidsthed, 133
gennem –
form, mål, 42
videnskab, 67
menneskehedens, status i dag,
122-124, 129
mål, midler, 141
Se også: Evolution
- Udødelighed, basis for, 40
- Underplan af mentalplan, 43
- Undervisning –
af –
børn op til –
10 års alderen, 24
14 års alderen, 28
20 års alderen, 24
forældre, 142
unge i –
Fiskenes tidsalder, 111-112
gruppeliv, 135
intuitionens udvikling, 93-
94
kultur, 60
meditation, 105
tilpasning til omgivelser,
91-93
arbejde, sandt, 36
betoning –
fejlagtig i dag, 31
forslag, 90-91
i fremtiden, 91-92, 97, 106
indtil nu, 108-109
centrum, Den store hvide loges,
63
definitioner, 91, 92
elementær, 22, 23, 28, 30-31, 33,
61, 70
esoterisk opgave, 73
forandringer, tre umiddelbare,

- 81-84
- fremtidens –
- forslag til, 37-38, 98-99, 100-101
 - mål, 21-22, 64, 91
- fuldbyrdelse, stræbe mod, 27-28
- fundamentale ideer, 30-31, 49, 92
- færdigheder gennem, 67
- grundliggende opgaver, 103
- i –
- esoterisme, 70-76, 78
 - Vandbærerens tidsalder, 19, 61, 104, 106
- i dag –
- brobygningsproces mellem gammelt og nyt, 101
 - mekanisk registrering af data, 95
 - metoder, 37-38
 - mål, virkninger, 51-52
 - oplyste grupper, 99
 - på amatørstadiet, 93
 - tendenser, 129
 - uden at forene gammelt og nyt, 84
- ideal, velfærdsstat som, 110
- intellektuel proces, 47
- kommende, system, formål, 114
- metoder, nye retninger nødvendige, 42
- mål, 20, 31, 33
- ny –
- begyndelse må gøres, 36
 - er videnskaben om rette menneskelige relationer og social organisation, 94, 98
 - forberedelse til, 64, 69
 - forslag til, 24-25, 60-62
 - forudsigelser om, 62-63, 106, 135-136
 - grundtone, 68
 - meditation, 105
 - mulighed, 42
 - om –
 - forældreskab, 135-136, 138-139
 - gruppeliv, 134-135
 - opgave, 70
 - primære kendsgerninger, 46-49
 - tidsalders –
 - definition, 22
 - områder, 20-21
 - tilnærmelse til esoterisme, 70-71 - om fællesskabsfølelse, 111
 - op til vor tid, 18
 - opgave, 56
 - otteogtyveårig proces, 61-64
 - overgang fra gammel til ny, 84, 98-99, 100-101, 102-103
 - proces gennem otteogtyve år, 61-64
 - problem, 22
 - rette relationer mellem religion og politik, 101
 - sand –
 - definition, 22
 - forudsætninger for, 17
 - mål, 34 - system, internationalt, resultater, 97
 - til samfundsborger, oprindelse, tendens og resultat, 108-112
 - unges, 24, 28-29
 - vigtigste faktorer i fremtiden, 106
- Undfangelse, fysisk, kan forhindres, 139
- Unge –
- aldersgrupper, undervisning, 61
 - i ny tidsalder, vil blive grupperet under kendetegn, 83
 - ikke asociale, 88
 - intuition, vækkes og udvikles, 62
 - krav om at more sig, 112
 - ledes fra ét mål til det næste, 36
 - okkult forståelse, 84, 84-85
 - oprør, årsager, 135
 - samfundsborgerskab, udvikles, 92, 93
 - skoling, otteogtyve år, 61-64
 - studies, 25
 - studium af udviklingstrin, 83, 84

- tænkning, udvikles, 92-93, 95
- Univers –
 mystisk vision af, 119
 seksualudtryk i, 141
- Universelt til specielt, tænke fra, 119
- Universiteter, undervisning –
 anbefalet, 61
 fremtidig, 94
 i meditation, 105
- USA, undervisning, resultater, 90
- V**
- Vandbærerens tidsalder –
 gyldne middelvej, 55
 idealistisk type, kontrast til
 Fiskenes type, 127-128
 kendetegn og begivenheder, 127-130
- Vehikler –
 tre periodiske, definition, 76-77
Se også: Legeme
- Vej – Veje – Vejen –
 konstrueres, 22-23
 livets, fra monade til personlighed, 40
 mennesket må blive, 22
 og kronbladernes åbning, skema, 67
 rekapitulation af mystisk bevidsthed, 53
 relativt sent i udviklingsprocessen, 149
 tilbage –
 definition, 41
 til centrum, fuldendelse, 151
 udviklingsforløb, 64
- Vejledere, menneskehedens, betoner lidelsens opdragende virkning, 125-126
- Velfærdsbevægelser, årsag, 65
- Verdens –
 demokrati, 97
 enhed, opnåelse af, 97
 regeringer, hovedproblem, 120-121
 situation –
- i –
 fremtiden, 94-95, 98
 seksuel henseende, 142
 inden for undervisning i dag, 69
 tegn på menneskehedens vågnende sjæl, 113-115
 økonomisk, årsag, 139
 uro, nuværende, årsager, 122-130
- Verdensborgerskab –
 forberedelse til, 91, 92, 93, 101
 i Guds rige, udrustes til, 61
 unge modne til, 98
Se også: Samfundsborger
- Verdenstjenere, den nye gruppe af, arbejde, 57, 78
- Videbegærlighed, værdifuld egenkab hos børn, 92
- Viden –
 faktisk, basis for fremtidens visdom, 91
 fra to sider, 92
 konkret, attribut, definition, 36
- sjæls-, 101-102
Se også: Kundskab
- Viden-visdom, relation til studium af antahkarana videnskab, 148
- Videnskab –
 bidrag til åndelighed, 68, 69
 om –
 centrene, 77, 151
 esoterisk psykologi, 63
 forening af mentale aspekter, 48
 forløsning, symboler på, 76
 livet, 76
 lyset –
 definition, 142
 manifestation, 147
 visualisering, 105
 politik, ny, 69
 rette menneskelige relationer –
 betydning, 103
 læren om, 98
 og social organisation,

94, 98

sjælen –
 i alle ting, beskrivelse, 75
 resultat af psykologiens udvikling, 81

syv stråler, udbredelse og udvikling, 81-82

tjeneste –
 begreber, 135
 beskrivelse og resultater, 106
Se også: Tjeneste
 Vejen, definition, 151
 visualisering, 105

Videnskabelig forskning i esoterisme, 71

Videnskabsmand, skabelsen af, 120

Vilje – Viljes –
 blade. *Se:* Lotus
 fri udfoldelse, 37
 handling, ved brobygning, 45
 udtryk, sutratma legemliggør, 40
 udvikling og styring af, 33-34

Viljen-til-at-tjene, 34

Viljen-til-det-gode, 34, 94

Viljen-til-det-sande, 94

Viljen-til-skønhed, 34

Visdom –
 basis i faktisk viden, 91
 definition, 34
 hos sjæl på fysisk plan, 48
 racens opnåelse af, 64
 udvikles i børn, 36

Vision – Visioner –
 af muligheder, 91
 materialiseres, metode, 36
 på mentalplan, 30
 sjælens, sensitivitet over for, 36
Se også: Mystisk perception

Visualisering, udvikling og anvendelse af, 105

Væv, æterisk, modsvarighed, 77

Æ

Ægteskab, motiver, vil undergå forandringer, 142

Æterisk legeme. *Se:* Legeme, æterisk

Ø

Økonomisk –
 situation, ugunstig for ubegrænset antal fødsler, 138-139, 142
 uro i dag, årsager, 139

Å

Åbenbaring, gruppe-, 42

Ånd, i manifestation, 74

Åndelige – Åndeligt –
 energier, 72
 liv, menneskets, 133
 menneske, definition, 122
 og universelle værdier, indsigt i, 93
 rige, definition, 131

Åndelighed –
 definitioner, 17, 68
 opnåelse af, 68

Årene 1935-42, inkarnation af børn, 39

Arkanskolen giver interesserede mulighed for at uddanne sig til disciple, som opfylder den nye tids krav.

Den tidløse visdoms principper tilegnes gennem esoterisk meditation, studium og tjeneste som livsform.

Arkanskolens studiemateriale foreligger ikke på dansk, men forefindes på hovedsprogene.

Skriv til en af nedenstående adresser efter nærmere oplysning.

Arcane School
Suite 54
3 Whitehall Court
London SW1A 2EF
England

Ecole Arcane
1 Rue de Varembe (3e)
Case Postale 31
1211 Genève 20
Schweiz

www.lucistrust.org/arcane_school/

Alice A. Bailey bøger på engelsk

The Consciousness of the Atom
The Destiny of the Nations
Discipleship in the New Age, Vol. I
Discipleship in the New Age, Vol. II
Education in the New Age
The Externalisation of the Hierarchy
From Bethlehem to Calvary
From Intellect to Intuition
Glamour: A World Problem
Initiation, Human and Solar
Letters on Occult Meditation
The Light of the Soul
Problems of Humanity
The Reappearance of the Christ
The Soul and Its Mechanism
Telepathy and the Etheric Vehicle
A Treatise on Cosmic Fire
A Treatise on the Seven Rays:
 Vol. I Esoteric Psychology
 Vol. II Esoteric Psychology
 Vol. II Esoteric Astrology
 Vol. IV Esoteric Healing
 Vol. V The Rays and the Initiations
A Treatise on White Magic
The Unfinished Autobiography
The Labours of Hercules
A Compilation on Sex
The Animal Kingdom (A compilation)
Death: The Great Adventure (A compilation)
Ponder on This (A compilation)
The Seven Rays of Life (A compilation)
The Seventh Ray – Revealer of the New Age (A compilation)
Serving Humanity (A compilation)
The Soul, the Quality of Life (A compilation)
Master Index of the Books of Alice A. Bailey

www.lucistrust.org